virtual-project.eu

REBUS: X ŞI ZERO

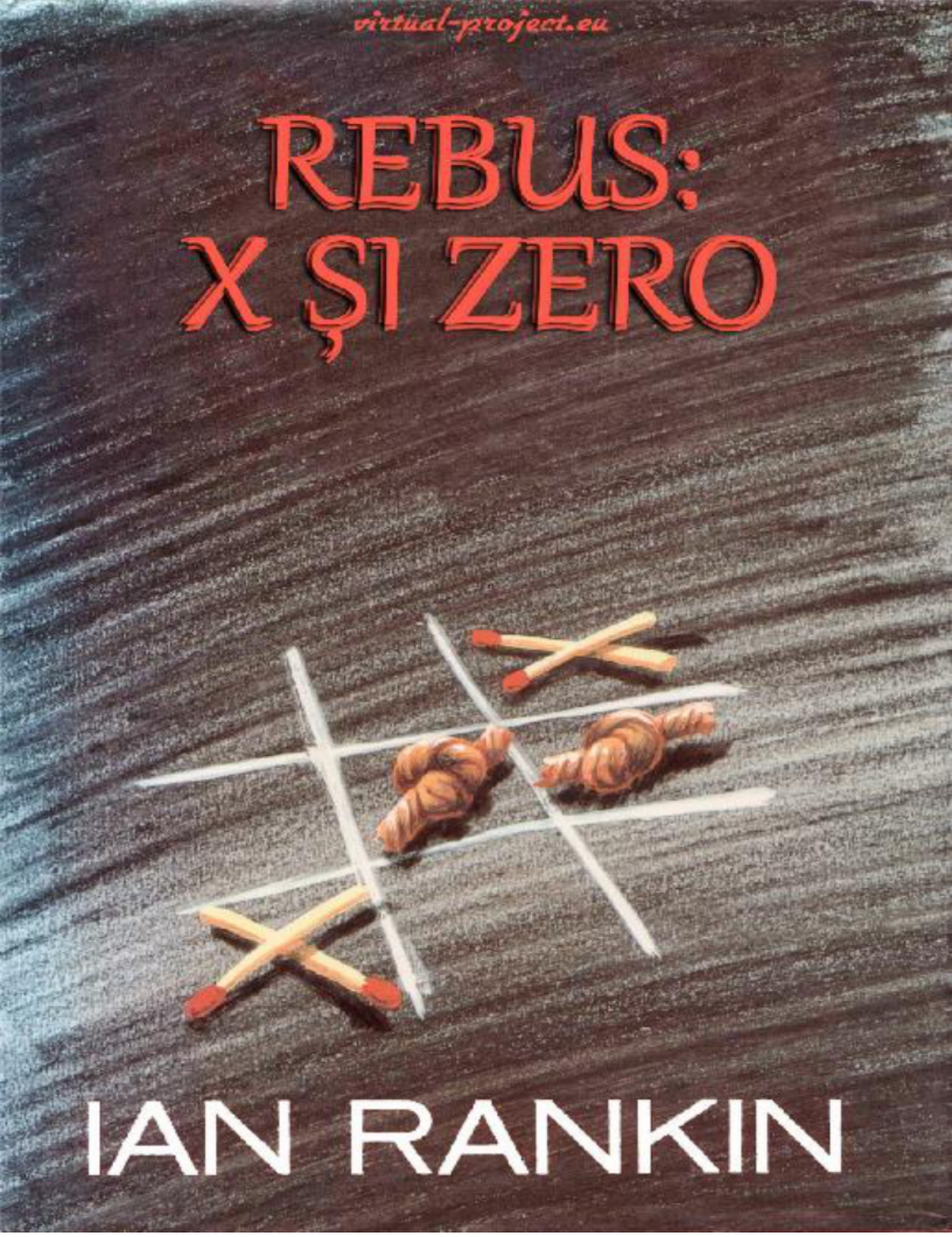

IAN RANKIN

IAN RANKIN

REBUS: X ȘI ZERO

Original: *Knots and Crosses* (1987)

Traducere din limba engleză de:
MIRCEA PRICĂJAN

virtual-project.eu

PALADIN

2013

Scriitorul scoțian ***Ian Rankin*** (n. 1960) a studiat literatura la Universitatea din Edinburgh și, după ce a exercitat diverse profesii, a debutat în 1986 cu romanul *The Flood.* Un an mai târziu a publicat – inițial fără prea mari ecouri, la fel ca în cazul romanului de debut – *Knots and Crosses* (X *și Zero),* primul roman din seria ce-l are ca erou pe inspectorul John Rebus.

Seria *Rebus* (care, până în momentul de față, cuprinde douăzeci și unu de romane) i-a adus faima mondială și numeroase premii de prestigiu în domeniul literaturii polițiste, printre care patru distincții Dagger Awards acordate de Crime Writers' Association (inclusiv prestigiosul Diamond Dagger, obținut în 2005). În 2002 a primit titlul de Ofițer al Ordinului Imperiului Britanic pentru serviciile aduse literaturii.

Toate personajele din această carte sunt fictive. Orice asemănare cu persoane în viață ori decedate este pur întâmplătoare.

INTRODUCERE

19 martie 1985 a fost o zi mare pentru mine. Urmam cursurile doctorale la Universitatea din Edinburgh, unde studiam proza lui Muriel Spark. Teza la care lucram se dovedea însă a fi mai puțin importantă pentru mine decât propria-mi scriitură. Începusem cu poezie, după care cunoscusem un oarecare succes cu proza scurtă. Nu reușisem să găsesc un editor pentru primul meu roman, însă cea de-a doua încercare tocmai primise acceptul unei edituri mici, cu sediul în Edinburgh, pe nume Polygon. Acel roman purta titlul *The Flood* (*Potopul*) și în 19 martie m-am prezentat la sediul lor pentru a semna primul meu contract de editare. Am consemnat evenimentul în jurnal, unde, totuși ocupa locul secund, după: „Mi-a venit o idee pentru un roman *(crime thriller)* care a pornit de la o situație precisă și s-a dezvoltat într-o intrigă complexă. N-am scris încă niciun rând din el, dar îl am pe tot în minte, de la prima pagină până pe la pagina 250”.

În 22 martie lucram la acest proiect nou și, două zile mai târziu, am consemnat că „are nevoie de un titlu provizoriu; cred că am să-l botez *Knots and Crosses”*. Îmi amintesc bine că stăteam într-un fotoliu din living, în fața căminului, și că mă jucam cu ideea de X și zero{1}.

Acum mi se pare că Rebus s-a ivit în mintea mea ca un personaj gata format, cu tot cu soția lui înstrăinată, fiica tânără și sănătatea mintală șubredă. Când m-am apucat de scris, foloseam o mașină electrică aflată pe masa de lângă fereastră. Mă zgâiam pe geam la clădirea de vizavi și-am decis că Rebus va locui acolo, chiar peste drum de reședința mea de pe strada Arden nr. 24, Marchmont, Edinburgh.

Spre finele lui octombrie, încheiasem a doua ciornă a cărții: „două sute zece pagini de proză, mulțumitoare în proporție de șaizeci la sută”. Pe-atunci aveam deja o agentă literară; ea mi-a sugerat unele modificări, dintre care cea mai substanțială implica eliminarea unei bucăți mari din secțiunea centrală a flashbackului. M-am conformat, iar cartea a devenit mai suplă, fără să piardă din forță.

X și zero este o carte destul de greu de digerat, întrucât vorbește despre un ucigaș în serie care vânează copii. Sunt convins că am vrut să ofer o rescriere contemporană a romanului *Doctorul Jekyll și domnul Hyde.* Când am studiat capodopera lui Stevenson pentru teza de licență m-a intrigat faptul că autorul alesese să-și plaseze povestea în Londra. Și totuși, acesta rămâne un roman profund scoțian, inspirat (cel puțin parțial) din viața lui Deacon William Brodie, un ins din Edinburgh care pe timp de zi era un respectabil gentleman, iar noaptea devenea criminal.

Pe atunci nu mă interesa să citesc literatură detectivistică și nu

știam nimic despre procedurile polițienești. În același timp, nu aveam deloc habar că *X și zero* va fi prima parte dintr-o serie. De aceea, n-am ezitat să îi ofer lui Rebus un trecut personal complex și un nume în ton cu multele poante din carte (rebusul fiind, la urma urmei, o ghicitoare în imagini). De fapt, recitind acum cartea, m-am surprins roșind la multitudinea de referințe și jocuri literare (inclusiv trimiteri la Spark, Mailer, Anthony Burgess și Thomas Pynchon). Rebus însuși e prea tobă de carte, citează din Shakespeare și e pasionat de Dostoievski. El gândește precum studentul-romancier care i-a dat viață, nu ca un polițist veritabil. Cerul este descris ca fiind „întunecat ca o operă wagneriană", în vreme ce expresia „manumisiunea viselor" m-a trimis (în 2005) la dicționar. Presupun că era un cuvânt pe care tocmai îl învățasem în 1985 și ardeam de nerăbdare să fac paradă cu el. Eram un tânăr îndrăgostit de limbaj, care se străduia să dobândească o voce proprie și care uneori făcea exces de zel.

Povestea e plasată în 1985. La momentul acela, majoritatea magazinelor de pe Princes Street erau închise duminica. Exista un cinema *ABC* (numit acum *Odeon)* pe Lothian Road și o gelaterie Mr. *Boni's* (acum defunctă) la Tollcross. Oamenii foloseau telexuri, însă nimeni nu avea mobil. Iar când Rebus căuta un bar, era tentat să aleagă unul care utiliza gilul ca unitate de volum (de-atunci s-a trecut la echivalentul metric). *X și zero* seamănă deja cu un document istoric, scris într-un și despre un Edinburgh care nu mai există. Cât despre protagonistul cărții, ei bine, și el a suferit schimbări de-a lungul timpului. În această primă apariție a sa el ascultă în principal muzică jazz la un casetofon Nakamichi, probabil același pe care iubita mea Miranda mi-l făcuse cadou. Mai apoi, aveam să îi modific preferințele spre muzica rock. Și, chiar dacă nu l-am descris niciodată din punct de vedere fizic în niciunul dintre romane, aici aflăm că are păr castaniu și ochi albaștri (la fel ca mine). Totodată, e zugrăvit ca un posibil suspect, motiv pentru care i-am împrumutat un aer atât de îngrijorat, suferind flashbackuri stranii și ținând o cameră goală în apartament, a cărei ușă e în permanență încuiată.

Unele dintre personajele secundare din X *și zero* aveau să-mi fie de folos în cărțile viitoare. Jurnalistul Jim Stevens urma să joace un rol într-un roman non-Rebus (*Watchman*) înainte să reapară în cadrul seriei. Fratele lui Rebus avea să se întoarcă și el, la fel ca și detectivul Jack Morton, colegul său. Iar Gill Templer este și ea un personaj recurent, întreținând cu Rebus o relație care, chiar și după atâția ani, e influențată de întâmplările din acest prim roman. În cărțile mai recente, desigur, îl port pe Rebus prin secții de poliție și puburi reale. Edinburgh-ul din X *și zero* este însă mai degrabă ficțional: secția de poliție a lui Rebus e amplasată pe o stradă inexistentă, iar baruri precum Sutherland rămân plăsmuiri ale imaginației mele.

Încă un lucru despre Rebus: moare la sfârșit. Nu în versiunea finală, evident, însă acesta era planul meu dintâi. Dacă nu renunțam la idee, nu știu ce m-aș fi făcut acum. Cartea atinge punctul culminant în niște tunele de sub Biblioteca Centrală de pe podul George IV. Poate există sau poate nu există catacombe acolo. Cu toate acestea, sub Biblioteca Națională (chiar peste drum de Biblioteca Centrală) categoric există tunele – știu asta fiindcă noi, doctoranzii, am avut parte de un tur al acestora… Așa cum spune Muriel Spark, unui bun autor nu-i scapă nimic.

Deoarece nu aveam habar cum anchetează poliția o crimă, am făcut ceea ce-ar fi făcut orice student silitor: i-am scris comisarului-șef. Lui i s-a făcut milă de mine și m-a îndrumat spre secția de poliție Leith, unde doi detectivi plictisiți mi-au răspuns la întrebări și mi-au adăugat numele în baza lor de date, pentru eventualitatea în care motivul curiozității mele avea să se dovedească ceva mai necurat. Îmbrăcat în haină de sibir și încălțat cu ghete Doc Marten, cu un fular gen Dr. Who în jurul gâtului, probabil că nu prea aveam mutră de romancier. Uneori, chiar și acum, mă uit în oglindă și sunt nevoit să accept că asta e realitatea.

X și zero a fost publicat până la urmă în Londra de The Bodley Head (editură acum defunctă și ea), pe 19 martie 1987, la exact doi ani după ce-mi venise prima oară ideea cărții. Pe copertă apărea desenul unui joc de X și 0, jucat cu bucăți înnodate de sfoară și cruciulițe făcute din chibrituri. Cât despre poza de autor, cu cât spun mai puține, cu atât mai bine. Pe-atunci eram căsătorit, locuiam în Londra și lucram la Politehnica Middlesex. M-am dus la serviciu ca de obicei și n-am văzut recenzii la cartea mea în niciunul dintre ziarele acelei zile. După patruzeci și opt de ore am pornit spre Edinburgh pentru a petrece câteva săptămâni la un refugiu pentru scriitori. Cartea n-a părut să stârnească cine știe ce rumoare. Vânzările au continuat să fie slabe, iar recenziile, puține. Asta am scris și în jurnal: *X și zero* a avut chiar mai puțină vizibilitate decât *Flood”*. Cam ăsta fusese, se pare, începutul și sfârșitul carierei mele de scriitor de literatură polițistă. Pe vremea aceea lucram la un roman de spionaj, intitulat *Watchman,* a cărui acțiune se petrecea în Londra, și aveam planuri ambițioase, voiam să devin următorul Le Carré. Rebus era deja de domeniul trecutului.

Dar lucrurile nu aveau să rămână așa.

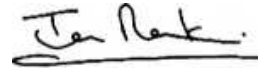

aprilie 2005

PROLOG

1.

Fata scoase un țipăt. Unul singur.

Fusese o scăpare din partea lui. Țipătul ei putea însemna sfârșitul tuturor lucrurilor, înainte ca ele să fi putut începe cu adevărat. Vecini curioși, poliția chemată să cerceteze. Nu, nu era bine deloc. Data viitoare avea să o lege la gură ceva mai strâns, doar puțin, doar atât cât să fie sigur.

Se duse la sertar și scoase din el un ghem de ață. Luă o forfecuță ascuțită pentru unghii, din acelea pe care doar fetele le folosesc, și tăie o bucată de aproximativ cincisprezece centimetri, apoi puse ghemul și forfecuță înapoi în sertar. O mașină ambală motorul afară și el se duse la geam, lovind cu piciorul un teanc de cărți de pe podea. Mașina dispăruse însă, iar el surâse în barbă. Încercă să înnoade sfoara, un nod simplu, nimic special. Pe bufet aștepta un plic.

2.

Era 28 aprilie. Umezeală mare, desigur: apa ieșea din iarbă sub pașii lui John Rebus, care se îndrepta spre mormântul tatălui său, decedat acum exact cinci ani. Așeză coroana astfel încât să stea sprijinită de marmura nemișcată, lucioasă; galben și roșu, culorile aducerii-aminte. Rămase locului o clipă, încercând să se gândească la ceva potrivit de spus, însă nu părea să aibă ce să spună, ce să gândească. Fusese un tată destul de bun; atât. Oricum, bătrânul nu și-ar fi dorit ca el să-și irosească vorbele. Așa că rămase acolo, cu mâinile împreunate respectuos la spate, ciorile croncănind pe zidurile dimprejurul său, până când apa care i se infiltra în pantofi îi reaminti că la porțile cimitirului îl aștepta o mașină.

Conduse în tăcere, urând faptul că se întorsese în Fife, locul unde zilele de odinioară nu fuseseră niciodată „cele bune”, unde fantomele fremătau între pereții caselor goale și unde obloanele erau coborâte în fiecare seară la câteva prăvălii, oferind vandalilor un loc unde să-și scrie numele. Ce tare ura Rebus toate acestea, această stranie lipsă a aerului respirabil! Puțea ca întotdeauna: a abuz, a paragină, a viață irosită, pur și simplu.

Conduse cale de treisprezece kilometri, cât era până la mare, spre locul unde trăia fratele său Michael. Ploaia se mai potolise pe măsură ce se apropia de coasta cenușie ca un craniu, mașina împrăștiind perdele de apă dintr-o mie de gropi din asfalt. Oare de ce, se întrebă el, nu se învrednicea nimeni să repare drumurile de aici, în vreme ce la Edinburgh le plombau mult prea des? Și oare de ce, mai presus de orice, luase el hotărârea tâmpită de-a veni taman până în Fife, doar fiindcă era comemorarea morții tatălui său? Încercă să se concentreze asupra altui lucru și se trezi meditând la următoarea sa țigară.

Prin ploaia care acum cădea mărunt, Rebus zări o fată cam de vârsta fiicei lui mergând pe marginea înverzită a drumului. Încetini mașina, o cercetă în oglinda retrovizoare după ce trecu de ea și se opri. Îi făcu semn să se apropie de geamul portierei.

Respirația ei era vizibilă în aerul rece și nemișcat, iar părul negru îi cădea în șuvițe răsucite pe frunte. Se uita la el cu fereală.

— Unde te duci, scumpete?

— La Kirkcaldy.

— Vrei să te duc eu?

Ea clătină din cap, picături de apă zburându-i de pe părul buclat.

— Mama a spus să nu urc în mașinile necunoscuților.

— Mama ta are dreptate, zise Rebus, zâmbind. Am și eu o fiică de vârsta ta și îi spun același lucru. Dar plouă, iar eu sunt *polițist,* așa că poți avea încredere în mine. Mai ai încă drum lung de făcut, să știi.

Fata se uită de-a lungul drumului în ambele direcții, după care clătină iarăși din cap.

— Bine, spuse Rebus, dar ai grijă. Mama ta are dreptate.

Ridică geamul și demară, privind-o în oglindă; și ea îl privea, la rândul ei. Isteț copil. Era bine de știut că mai existau părinți cu simț de răspundere. De-ar fi putut spune același lucru și despre fosta lui soție! Felul în care o crescuse ea pe fiica lor era o rușine. Și Michael îi dăduse fiicei lui prea multă libertate. Cine era de vină?

Fratele lui Rebus avea o casă impunătoare. Urmase tradiția tatălui lor și devenise hipnotizator de profesie. Și părea că era unul destul de priceput, judecând după ce se spunea. Rebus nu-l întrebase niciodată pe Michael cum reușea s-o facă, la fel cum nu manifestase niciodată vreun dram de interes ori curiozitate față de spectacolele ținute de tatăl lui. Observase că asta încă îl nedumerea pe Michael, care obișnuia să facă aluzii și să îi ofere ocazii de a-l chestiona cu privire la propriul său spectacol scenic, în cazul în care și-ar fi dorit asta.

Numai că John Rebus avea prea multe pe cap. Așa stăteau lucrurile de cincisprezece ani, de când era polițist. Cincisprezece ani, în urma cărora nu se putea mândri decât cu o doză enormă de autocompătimire și o căsătorie distrusă din care rămăsese, agățat la mijloc, un copil nevinovat. Era mai degrabă dezgustător decât trist.

Între timp, Michael își întemeiase o familie fericită, avea doi copii și o casă mai mare decât orice și-ar fi putut permite Rebus vreodată. Dădea spectacole la hoteluri, cluburi și chiar la teatre, până hăt departe, în Newcastle și Wick. Uneori câștiga până la șase sute de lire dintr-un singur spectacol. Scandalos. Conducea o mașină scumpă, purta haine bune și niciodată nu l-ai fi văzut stând în ploaie, ud ciuciulete, într-un cimitir din Fife, în cea mai mohorâtă zi de aprilie de mulți ani încoace. Nu, Michael era prea deștept pentru asta. Și, în egală măsură, prea prost.

*

— John! Hristoase, ce s-a întâmplat? Adică… mă bucur să te văd. Dar de ce nu mi-ai telefonat ca să mă avertizezi că sosești? Hai, intră.

Era primirea la care Rebus se așteptase: surpriză stânjenită, de parcă ar fi fost dureros să ți se aducă aminte că încă ți-au mai rămas rude în viață. Iar Rebus remarcase folosirea verbului „a avertiza” în locul mai firescului „a anunța”. Era polițist. Remarca astfel de detalii.

Michael Rebus străbătu livingul și dădu mai încet combina stereo care urla.

— Intră, John, strigă el. Vrei ceva de băut? Poate o cafea? Sau ceva tărie? Ce vânt te aduce?

Rebus se așeză ca și când ar fi fost în casa unui străin, cu spatele drept și o alură profesională. Examină pereții lambrisați ai încăperii – asta era ceva nou – și fotografiile înrămate cu nepoata și nepotul său.

— Eram prin zonă, spuse el.

Michael, întorcându-se de la dulapul cu băuturi cu paharele pregătite, păru că-și amintește deodată. Sau poate doar juca o bună imitație a aducerii aminte.

— O, John, am uitat complet de tata! De ce nu mi-ai spus? La dracu', urăsc chestia *asta.*

— În cazul ăsta, bine că ești hipnotizator și nu Mickey, Omul-Memorie, nu? Dă-mi paharul ăla sau ți s-a lipit cumva de mână?

Michael zâmbi, simțindu-se absolvit de vină, și îi pasă paharul de whisky.

— Aia de afară e mașina ta? întrebă Rebus, acceptând paharul. Mă refer la BMW-ul ăla uriaș.

Michael, zise zâmbind, încuviință din cap.

— Hristoase, zise Rebus. Da' știu că nu-ți refuzi multe.

— Nu mai multe decât le refuz lui Chrissie și copiilor. Ne extindem casa în spate. Un loc unde să punem un jacuzzi sau o saună. Astea sunt acum la modă, iar Chrissie e disperată să țină pasul cu vremurile.

Rebus luă o înghițitură de whisky. Era făcut din malț. Nimic din odaia aceea nu era ieftin, însă, pe de altă parte, nimic nu era tocmai de invidiat. Ornamente de sticlă, o carafă de cristal pe o tavă de argint, televizorul și aparatul video, sistemul hi-fi imposibil de mic,

veioza de onix. Rebus se simți puțin vinovat pentru veioza aceea. El și Rhona le-o oferiseră lui Michael și Chrissie drept cadou de nuntă. Chrissie nu-i mai vorbea. Cine o putea învinui?

— Apropo, unde-i Chrissie?

— A, e plecată la niște cumpărături. Are mașina ei acum. Copiii sunt încă la școală. Îi va lua ea la întoarcere. Rămâi să mâncăm ceva?

Rebus ridică din umeri.

— Ești binevenit, îl asigură Michael, deși bănuia că Rebus nu va rămâne. Cum merge treaba la poliție? Tot atâta bătaie de cap este?

— Ne scapă unii, dar nu ne lăudăm cu asta. Prindem câțiva, iar cu aceștia ieșim în față. E la fel ca întotdeauna, presupun.

În cameră mirosea a mere glasate.

Michael vorbea mai departe:

— Îngrozitor ce se întâmplă cu fetele alea răpite…

Rebus dădu aprobator din cap.

— Da, spuse el. Da, e îngrozitor. Dar deocamdată nu putem spune că e vorba de niște răpiri, nu încă. N-am primit încă niciun bilet de răscumpărare sau altceva. Cel mai probabil e un caz comun de molestare sexuală.

Michael se ridică brusc din fotoliu.

— Comun? Ce e comun în asta?

— Așa spunem noi, Mickey, nimic altceva.

Rebus ridică iarăși din umeri și își termină băutura.

— Știu și eu, John, zise Michael, așezându-se la loc. Adică… și noi avem fiice. Vorbești cu atâta detașare despre treaba asta. Numai gândul că… e înfricoșător. Clătină din cap încet în felul acela universal care exprimă înțelegerea suferinței, dar și ușurarea că oroarea aceea era a altcuiva. E înfricoșător, repetă el. Și chiar aici, în Edinburgh, nici mai mult, nici mai puțin. Adică, nu te-ai gândi că așa ceva se poate întâmpla în Edinburgh, nu?

— În Edinburgh se întâmplă mai multe lucruri decât știu oamenii.

— Da. Michael făcu o pauză. Am fost acolo chiar săptămâna trecută, am avut spectacol la un hotel.

— Nu mi-ai spus.

Fu rândul lui Michael să ridice din umeri.

— Te-ar fi interesat? întrebă el.

— Poate că nu, răspunse Rebus, zâmbind. Dar oricum aș fi venit.

Michael râse. Genul de râs de la aniversări, râsul pe care-l folosești când găsești bani uitați într-un buzunar.

— Încă un whisky, domnule? spuse el.

— Credeam că nu mă mai întrebi.

În timp ce Michael se duse la dulap, Rebus se apucă să studieze din nou încăperea.

— Cum merge cu spectacolele? întrebă el. Și asta *chiar* mă

interesează.

— Merge bine, spuse Michael. De fapt, merge chiar foarte bine. Se vorbește despre o emisiune la TV, dar asta n-o cred până n-o văd.

— Grozav.

Încă un pahar ajunse în mâna primitoare a lui Rebus.

— Da… Lucrez la un nou scenariu. Numai că e… puțin înfricoșător. Ridicând paharul spre buze, câțiva centimetri de aur sclipiră la încheietura lui Michael. Ceasul era scump: nu avea nicio cifră pe cadran. Lui Rebus i se părea că, paradoxal, cu cât erau mai scumpe unele lucruri, cu atât erau mai sărace: sisteme hi-fi mititele, ceasuri fără numere, șosetele Dior, transparente, pe care le purta Michael.

— Spune-mi despre ce e vorba, îl pofti el, mușcând momeala fratelui său.

— Ei bine… zise Michael, aplecându-se înainte în fotoliu, îi voi purta pe unii spectatori din public în viețile lor anterioare.

— Vieți anterioare?

Rebus se holba la podea ca și când ar fi admirat modelul covorului verde-deschis cu verde-închis.

— Da, continuă Michael. Reîncarnare, renaștere, genul ăsta de lucruri. Ei, dar n-ar trebui să-ți explic eu ce e asta, John. În definitiv, *tu* ești creștinul.

— Creștinii nu cred în vieți anterioare, Mickey. Doar în cele viitoare.

Michael se uită fix la Rebus, solicitând liniște.

— Scuze, zise Rebus.

— Cum spuneam, am încercat scenariul ăsta în public pentru prima dată săptămâna trecută, dar exersez de ceva vreme pe cei care mă consultă în particular.

— Cei care te consultă în particular?

— Da. Mă plătesc pentru hipnoterapie în particular. Îi fac să renunțe la fumat sau le redau încrederea în sine, ori îi fac să nu mai ude patul. Unii simt convinși că au trăit vieți anterioare și mi-au cerut să îi pun sub hipnoză ca să îmi poată dovedi. Nu te îngrijora însă. Din punct de vedere financiar, totul este legal. Fiscul își ia partea leului.

— Și le-ai dovedit? Au trăit vieți anterioare?

Michael își plimbă un deget pe buza paharului acum gol.

— Ai fi surprins, spuse el.

— Dă-mi un exemplu.

Rebus urmărea liniile covorului cu privirea. Vieți anterioare, își spuse în sinea lui. Ei, asta da găselniță! Trecutul său era plin de viață.

— Păi, începu Michael, ți-aduci aminte că ți-am pomenit de spectacolul meu din Edinburgh de săptămâna trecută? Ei bine, se aplecă el și mai tare în față, am adus pe scenă o femeie din public. Era o tipă minionă, de vârstă mijlocie. Venise cu colegii de birou. A intrat

sub hipnoză destul de ușor, probabil fiindcă nu băuse la fel de mult ca prietenii ei. Odată intrată sub efectul hipnozei, i-am spus că vom face un drum în trecutul ei, foarte, foarte departe, înainte să se fi născut. I-am spus să-și îndrepte gândul spre cea mai veche amintire pe care o are…

Vocea lui Michael căpătase un ton profesional și oarecum mieros. Depărtă mâinile înaintea sa ca și când s-ar fi adresat unui public. Rebus, ținând paharul între palme, simți că se relaxează puțin. Se gândi la un episod din copilărie, un meci de fotbal dintre ei doi. Noroiul cald de după o ploaie de iulie și mama lor, cu mânecile suflecate, dezbrăcându-i pe amândoi și punându-i, ghemuri de brațe și picioare, în cada de baie…

— … ei bine, spunea Michael, a început să vorbească, și vorbea pe o voce care nu prea semăna cu a ei. A fost straniu, John. Chiar mi-aș fi dorit să fi fost *și tu* acolo să vezi. Publicul a tăcut mâlc și eu am simțit că îngheț tot, apoi mi s-a făcut foarte cald și după aceea iarăși frig, iar asta, apropo, nu avea deloc legătură cu sistemul de încălzire al hotelului. Reușisem, înțelegi? O purtasem pe acea femeie într-o viață anterioară. Era călugăriță. Îți vine să crezi? *Călugăriță.* Și spunea că era singură în chilie. A descris mănăstirea și tot restul, după care a început să recite ceva în latină, iar câțiva oameni din public chiar și-au făcut *cruce.* Eu eram de-a dreptul înmărmurit. Probabil că-mi stătea părul măciucă. Am scos-o din transă cât am putut de repede și-a urmat o pauză lungă înainte ca publicul să aplaude. Dup-aia, poate doar fiindcă erau ușurați, prietenii ei au început să scandeze și să râdă, iar asta a spart gheața. La sfârșitul spectacolului am aflat că femeia aceea era protestantă sadea, că ținea cu echipa Rangers – ca să vezi! – și s-a jurat că nu știe boabă de latină. Dar, vezi tu, *cineva* dinlăuntrul ei știa. De asta sunt sigur.

Rebus surâdea.

— Simpatică poveste, Mickey, zise el.

— E adevărată. Michael își depărtă larg brațele, cerșind încredere. Nu mă crezi?

— Poate…

Michael clătină din cap.

— Probabil că ești un polițai destul de rău, John. Am avut în jur de-o sută cincizeci de martori. E de necontestat.

Rebus nu-și putea distrage atenția de la modelul covorului.

— Mulți oameni cred în vieți anterioare, John.

Vieți anterioare… Da, credea și el în ceva… În Dumnezeu, cu siguranță… Dar în vieți anterioare… Fără de veste, un chip prizonier în covor se desprinse și strigă la el.

Rebus scăpă paharul.

— John? S-a întâmplat ceva? Hristoase, arăți de parcă ai fi văzut

o…

— Nu, nu, nu s-a întâmplat nimic. Rebus recuperă paharul și se ridică în picioare. Doar am… Sunt bine. Doar că – își cercetă ceasul, un ceas cu cifre –, ei bine, ar fi timpul să plec. Sunt de serviciu astă-seară.

Michael zâmbea subțire, bucuros că fratele lui nu intenționa să rămână, dar rușinat de ușurarea sa.

— Trebuie să ne revedem curând pe un teritoriu neutru, spuse el.

— Da, zise Rebus, simțind iarăși aroma de mere glasate. Se simțea slăbit, puțin nesigur pe el, ca și când s-ar fi aflat prea departe de teritoriul lui. Așa vom face.

O dată sau de două ori sau poate de trei ori pe an, la nunți și înmormântări sau la telefon, de Crăciun, își promiteau reciproc asemenea revederi. Simpla promisiune era de acum un ritual în sine, astfel încât putea fi rostită în siguranță și, cu egală siguranță, ignorată.

— Așa vom face.

În prag, Rebus îi strânse mâna lui Michael. Trecând pe lângă BMW în drum spre propria-i mașină, se întrebă cât de tare se asemănau ei doi, frații. Unchii și mătușile, în odăile lor reci ca o capelă funerară, observau uneori: „A, sunteți amândoi leit mama voastră”. Cam asta era tot. John Rebus știa că părul lui avea o nuanță de castaniu mai deschisă decât al lui Michael și că ochii lui aveau o nuanță de verde mai închisă. Mai știa că diferențele dintre ei erau de așa natură, încât orice asemănare era făcută să pară extrem de superficială. Erau frați, dar nu-i lega niciun sentiment fratern. Fraternitatea ținea de trecut.

Flutură o dată din mână și demară. Avea să ajungă înapoi în Edinburgh într-o oră și peste o altă jumătate de oră avea să intre în tură. Știa că motivul pentru care niciodată nu se putea simți în largul său în casa lui Michael era ura pe care Chrissie i-o purta, convingerea ei nezdruncinată că numai el era răspunzător pentru destrămarea căsniciei lui. Și poate că avea dreptate. Încercă să treacă mental în revistă lucrurile ce trebuiau neapărat rezolvate în următoarele șapte sau opt ore. Trebuia să dea de capăt unui caz de spargere și atac armat. Un caz foarte urât. Departamentul de Investigații Criminale avea și așa prea puțin personal, iar acum răpirile acestea aveau să îi solicite cu atât mai mult. Fetele acelea două, fete de vârsta fiicei lui… Mai bine să nu se gândească la asta. De-acum erau probabil moarte, sau își doreau să fie moarte. Dumnezeu să aibă milă de ele! Taman în Edinburgh, chiar în scumpul lui oraș.

Un maniac era în libertate.

Oamenii rămâneau închiși în case.

…Și un strigăt, în amintirea lui.

Rebus ridică din umeri, încercând o ușoară senzație de mâncărime la umăr. Nu era treaba lui, în definitiv. Nu încă.

Rămas în livingul său, Michael Rebus își mai turnă un whisky. Se duse la combina stereo și dădu volumul la maximum, apoi duse mâna sub fotoliu și, după ce dibui puțin, scoase scrumiera ascunsă acolo.

PARTEA I

„Indicii sunt peste tot”

1.

Pe treptele secției de poliție de pe Great London Road din Edinburgh, înainte de-a împinge ușa și a păși înăuntru, John Rebus își aprinse ultima țigară la care mai avea dreptul în ziua aceea.

Clădirea era veche, cu pardoseala din marmură închisă la culoare. Încăperea avea grandoarea fanată a unei aristocrații defuncte. Avea personalitate.

Rebus flutură din mână spre sergentul de serviciu, care lua fotografiile vechi de pe afișier și prindea în locul lor unele noi. Urcă scara amplă și curbată spre biroul său. Campbell tocmai pleca.

— Bună, John.

McGregor Campbell, sergent-detectiv, asemenea lui Rebus, își îmbrăcă haina și-și puse pălăria.

— Ce se aude, Mac? Va fi o noapte aglomerată?

Rebus începu să verifice mesajele de pe masa lui de lucru.

— Asta nu știu, John, dar îți pot spune că peste zi a fost un infern aici. Te așteaptă o scrisoare chiar de la barosan.

— O, da?

Rebus își făcu de lucru cu altă scrisoare, pe care tocmai o deschisese.

— Da, John. Fă-ți curaj. Cred că vei fi transferat la cazul acela de răpire. Îți urez mult noroc. Ei, eu am plecat la pub. Vreau să prind reluarea meciului de box de pe BBC. Cred că ajung la timp.

Campbell își consultă ceasul de mână.

— Da, am timp destul. S-a întâmplat ceva, John?

Rebus flutură plicul acum gol spre el.

— Cine l-a adus pe ăsta, Mac?

— N-am nici cea mai vagă idee, John. Ce este?

— O altă scrisoare anonimă.

— O, da?

Campbell se apropie de Rebus. Examină biletul scris la mașină.

— Pare a fi același expeditor, nu?

— Perspicace observație, Mac, având în vedere că este exact același mesaj.

— Și sfoara?

— O, e și ea aici.

Rebus ridică de pe masă o bucată mică de sfoară. În mijlocul acesteia era făcut un nod mic.

— Ciudată rău treaba asta… Campbell se îndreptă spre ușă. Ne vedem mâine, John.

— Da, da, ne vedem, Mac.

Făcu o pauză până ieși prietenul său. O, Mac!

Campbell reapăru în cadrul ușii.

— Da?

— Maxwell a câștigat meciul cel mare, zise Rebus, surâzând.

— Doamne, ești un ticălos, Rebus.

Scrâșnind din dinți, Campbell ieși din secție, tropăind.

— E unul de școală veche, spuse Rebus pentru sine. Ei, ce dușmani aș putea avea?

Studie iarăși scrisoarea, apoi verifică plicul. Era gol, cu excepția numelui său, dactilografiat inegal. Biletul fusese livrat personal, la fel ca și celălalt. Într-adevăr, era o treabă ciudată rău.

Coborî scările și o luă spre biroul de la intrare.

— Jimmy?

— Da, John.

— Ai văzut asta?

Îi arătă plicul sergentului de la birou.

— Aia?

Sergentul își încruntă nu doar fruntea, ci, i se păru lui Rebus, întreaga față. Numai patruzeci de ani în forțele de poliție puteau face asta cu un om, patruzeci de ani de întrebări și necunoscute și cruci de purtat.

— Probabil a fost strecurată pe sub ușă, John. Am găsit-o eu însumi pe jos, chiar acolo. Arătă vag în direcția ușii de la intrarea în secție. S-a întâmplat ceva?

— O, nu, nimic. Mersi, Jimmy.

Rebus știa însă că îl va sâcâi toată noaptea primirea acelui mesaj la doar câteva zile după ce primise prima scrisoare anonimă. Studie cele două texte de pe masă. Erau opera unei mașini vechi de scris, probabil portabilă. Litera S era cam cu un milimetru mai ridicată decât celelalte litere. Hârtia era ieftină, fără filigran. Bucata de sfoară înnodată la mijloc fusese tăiată cu un cuțit ascuțit sau cu foarfecele. Iar mesajul… Același mesaj bătut la mașină:

INDICII SUNT PESTE TOT

De acord; poate că erau. Era opera unui glumeț, un soi de glumă nesărată. Dar de ce el? Nu avea sens. Telefonul țârâi.

— Sergent-detectiv Rebus?

— La telefon.

— Rebus, sunt inspectorul-șef Anderson. Ai primit biletul meu?

Anderson. Afurisitul de Anderson. Asta-i mai lipsea! Din lac în puț.

— Da, domnule, răspunse Rebus, ținând receptorul sub bărbie și desfăcând în pripă scrisoarea de pe birou.

— Bun. Poți ajunge aici în douăzeci de minute? Ședința de informare se va ține în sala de ședințe a secției de pe Waverley Road.

— Voi fi acolo, domnule.

Legătura se întrerupse în timp ce Rebus citea. Era adevărat, deci era oficial. Fusese transferat la cazul de răpire. Doamne, ce viață! Îndesă mesajele, plicurile și sfoara în buzunarul sacoului, uitându-se prin birou frustrat. Pe cine păcălea? Era nevoie de o intervenție divină ca să ajungă la Waverley Road într-o jumătate de oră. Și când se presupunea că va reuși el să-și termine lucrul? Avea trei cazuri care intrau în instanță și o altă duzină, sau cam așa ceva, care trebuiau să fie încredințate hârtiei înainte să i se șteargă complet din memorie. Asta ar fi fost frumos, de fapt, să le șteargă pur și simplu pe toate. Să dea cu buretele. Închise ochii. Îi deschise din nou. Hârțoagele tot acolo erau, destule cât să-l îngroape. Inutile. Mereu incomplete. Nu termina bine cu un caz, că alte două sau trei veneau să îi ia locul. Care era numele creaturii ăleia? Hidra, oare? Cu asta se lupta el. De fiecare dată când îi tăia un cap, tot mai multe răsăreau pe masa de lucru. Era un coșmar să se întoarcă din concediu.

Iar acum îi puneau în cârcă poveri și mai mari.

Se uită spre tavan.

— Cu ajutorul Domnului, șopti el. După care porni spre mașină.

2.

Barul Sutherland era o tavernă populară. Nu avea tonomat, nici jocuri video ori bandiți. Decorul era spartan, iar imaginea la televizor de regulă pâlpâia și sărea. Accesul femeilor nu fusese permis până târziu, în anii ’60. Aparent, fusese ceva de ascuns: cea mai bună bere la halbă din Edinburgh. McGregor Campbell sorbi din paharul său pântecos, cu ochii ațintiți la televizorul de deasupra barului.

— Cine câștigă? întrebă o voce din spatele lui.

— Nu știu, spuse el, întorcându-se către voce. O, bună, Jim.

Un bărbat îndesat stătea lângă el, cu banii în mână, așteptând să fie servit. Și ochii lui erau tot la televizor.

— Pare a fi o luptă pe cinste, aprecie el. Eu țin cu Mailer.

Lui Mac Campbell îi veni o idee.

— Ba nu, cred că pentru Maxwell va fi floare la ureche, va câștiga fără drept de apel. Ții un pariu?

Bondocul pescui în buzunar după țigări, ochindu-l pe polițist.

— Cât? întrebă el.

— Cinci lire? zise Campbell.

— S-a făcut. Tom, adu aici o halbă, te rog. Vrei și tu una, Mac?

— Din același fel, mersi.

Rămaseră tăcuți o vreme, sorbind bere și urmărind meciul. Din spatele lor, când un pumn își nimerea ținta sau nimerea pe alături, se auzea rumoare.

— Omul tău pare în avantaj, dacă meciul se lungește, zise Campbell, comandând iarăși de băut.

— Aha. Dar să așteptăm și să vedem, eh? Cum merge cu lucrul, apropo?

— Bine, dar la tine?

— E-o corvoadă fără seamăn pe moment, dacă tot întrebi.

Niște cenușă căzu pe cravata lui în timp ce vorbea, fără ca țigara să îi plece dintre buze, deși se clătina amenințător din când în când.

— O corvoadă pur și simplu.

— Tot povestea aia cu droguri o urmărești?

— Nu chiar. Mi-a căzut chestia asta cu răpirile.

— O? Și lui Rebus. Ai grijă să nu-l calci pe bătături.

— Ziariștii îi calcă pe *toți* pe bătături, Mac. E trecut în fișa postului.

Mac Campbell, deși precaut cu Jim Stevens, era bucuros de prietenia lui, oricât de încordată și precară fusese ea uneori. Datorită acesteia dobândise unele informații folositoare pentru cariera sa. Sigur că Stevens păstra pentru sine multe dintre cele mai suculente informații. Astea erau cele care formau „exclusivitățile". Însă era mereu dispus să dea la schimb, iar lui Campbell i se părea adesea că cele mai banale bârfe și informații erau exact ceea ce-i trebuia lui Stevens. Insul era un fel de hârciog; strângea de toate, fără deosebire, fără îndoială mult mai multe lucruri decât i-ar fi fost utile vreodată. Însă în privința reporterilor nu poți fi niciodată sigur. Categoric, Campbell era mai fericit având-l pe Stevens ca prieten decât ca dușman.

— Și ce se întâmplă cu dosarul tău despre droguri?

Jim Stevens ridică din umerii săi zbârciți.

— Deocamdată nu e nimic acolo care să vă fie de folos vouă. N-am însă de gând să abandonez complet problema, dacă la asta te referi. Nu, acela e un cuib de vipere prea mare pentru a fi lăsat de izbelițe. Voi continua să fiu cu ochii pe el.

Clopoțelul sună, anunțând ultima rundă a meciului. Două trupuri asudate și sleite de puteri intrară în contact, devenind un singur ghem de membre.

— Sorții încă-i zâmbesc lui Mailer, observă Campbell, năpădindu-l un sentiment neliniștitor. Nu putea fi adevărat. Rebus nu i-ar fi făcut

una ca asta. Deodată, Maxwell, cel mai masiv și mai lent dintre cei doi luptători, încasă o lovitură la față și se împletici în spate. În bar se iscă vacarmul, oamenii simțind mirosul sângelui și al victoriei. Campbell se uită țintă în pahar. Maxwell era numărat în picioare. Totul se sfârșise. O senzație în ultimele secunde ale înfruntării, conform comentatorului.

Jim Stevens întinse mâna.

Îl omor pe Rebus, fir-ar el să fie, gândi Campbell. *Pe onoarea mea că-l omor.*

Mai târziu, în fața unor băuturi cumpărate de Campbell, Jim Stevens se interesă de Rebus.

— Deci, se pare că în sfârșit îl voi cunoaște?

— Poate da, poate nu. Nu e în termeni tocmai prietenești cu Anderson, așa că s-ar putea alege cu treaba mai murdară, să facă muncă de birou toată ziua. Pe de altă parte, John Rebus nu e foarte prietenos cu nimeni.

— Serios?

— Ăă, nu e chiar așa rău, presupun, însă nu e omul cel mai ușor de plăcut.

Ferindu-se de privirea interogatoare a prietenului său, Campbell studie cravata reporterului. Stratul recent de scrum de țigară se așternuse ca un văl peste pete mult mai vechi. Ou, poate ulei, alcool. Cei mai răpănoși reporteri erau întotdeauna aceia pricepuți, iar Stevens era priceput, atât de priceput cât putea ajunge cineva care lucra de zece ani la ziarul local. Se spunea că refuzase oferte venite de la ziare londoneze numai fiindcă îi plăcea viața în Edinburgh. Ce-i plăcea cel mai mult la slujba sa era oportunitatea pe care i-o oferea de-a scoate la lumină cele mai întunecate fărădelegi ale orașului: corupția, găștile și drogurile. Era un detectiv mai bun decât orice cunoscut al lui Campbell și, poate tocmai datorită acestui fapt, mai-marii din poliție îl antipatizau în aceeași măsură în care îl tratau cu neîncredere. Asta părea o dovadă suficientă a faptului că își făcea meseria bine. Campbell urmări cum stropii de bere se prelingeau din paharul lui Stevens, picurând pe pantaloni.

— Acest Rebus, spuse Stevens, ștergându-se la gură, este fratele hipnotizatorului, așa-i?

— Așa o fi. Nu l-am întrebat niciodată, însă nu pot exista prea mulți oameni cu un astfel de nume, nu-i așa?

— Asta mă gândeam și eu.

Reporterul încuviință, ca și când ar fi confirmat ceva de mare importanță.

— Ce legătură are frate-său?

— O, nimic. Era o simplă curiozitate. Și nu e un ins popular, spui?

— N-am spus chiar asta. Îmi pare sincer rău pentru el. Sărmanul

netrebnic are multe pe cap. A-nceput chiar și să primească scrisori anonime.

— Scrisori anonime?

Fumul îl învălui pe Stevens pentru un moment când trase dintr-o altă țigară. Între ei doi se întindea o pâclă albastră subțire, ca în orice cârciumă.

— Nu trebuia să-ți spun asta. Era *strict* confidențial.

Stevens încuviință.

— Absolut. Pare interesant. Genul ăsta de lucruri chiar au loc, așa-i?

— Nu des. Și nici pe departe mesajele nu-s așa ciudate ca acelea pe care le primește el. Adică… nu sunt agresive sau altceva. Sunt doar… ciudate.

— Continuă. Cum așa?

— Păi, este câte o bucată de sfoară în fiecare, înnodată, și e câte un mesaj care spune ceva de genul „indicii sunt peste tot”.

— Fir-aș al naibii. Asta-i ciudat. Ciudată familie mai e aia a lui. Unu-i un afurisit de hipnotizator și celălalt primește bilete anonime. A fost în armată, am dreptate?

— John a fost militar, da. De unde știai?

— Eu știu totul, Mac. Asta-i meseria mea.

— Alt lucru ciudat e că el refuză să vorbească despre asta.

Reporterul păru interesat din nou. Când era interesat de ceva, umerii îi tresăltau ușor. Se holbă la televizor.

— Refuză să vorbească despre armată?

— Nicio vorbuliță. L-am întrebat de asta de vreo două ori.

— Cum spuneam, Mac, familia aia-i ciudată rău. Bea tot, mai am mult din banii tăi de cheltuit.

— Ești un ticălos, Jim.

— Din născare, zise reporterul, zâmbind doar pentru a doua oară în seara aceea.

3.

— Domnilor și, desigur, doamnelor, vă mulțumesc că ați răspuns atât de repede chemării mele. Acesta va rămâne centrul nostru de operațiuni pe toată durata anchetei. Acum, cum știți cu toții…

Detectivul-șef superintendent Wallace încremeni la mijlocul propoziției când ușa sălii de ședințe se deschise brusc și John Rebus, cu toate privirile ațintite spre el, intră în încăpere. Bărbatul se uită în jur stânjenit, zâmbi plin de speranță dar complet inutil spre superiorul său, apoi se așeză pe primul scaun de lângă ușă.

— Cum spuneam… continuă superintendentul.

Rebus, masându-și fruntea, studie odaia plină de ofițeri. Știa ce avea să spună superiorul, iar în acel moment ultimul lucru de care avea nevoie era o predică pe stil vechi. Încăperea era ticsită. Mulți dintre cei de față păreau obosiți, de parcă s-ar fi ocupat de caz de-o bună bucată de vreme. Chipurile mai proaspete și mai atente aparțineau băieților noi, dintre care unii fuseseră aduși de la secții din afara orașului. Doi sau trei aveau carnețele și creioane pregătite, de parcă s-ar fi aflat în banca de la școală. În primul rând al grupului, cu picioarele încrucișate, ședeau două femei, privindu-l cu ochii mijiți pe Wallace, care se dezlănțuise complet, fâțâindu-se prin fața tablei ca un erou shakespearian într-o piesă prost montată de școlari.

— Două morți, deci. Da, morți, din păcate.

Un fior străbătu sala.

— Corpul Sandrei Adams, în vârstă de unsprezece ani, a fost găsit pe un teren pustiu de lângă Gara Haymarket, la ora șase în seara aceasta, iar acela al lui Mary Andrews la șase și cincizeci într-o parcelă din districtul Oxgangs. Am trimis ofițeri în ambele locuri, iar după încheierea acestei ședințe vor fi aleși și dintre voi unii care să li se alăture.

Rebus observă că locurile erau ocupate, ca de obicei, în funcție de rang: inspectorii spre partea din față a sălii, sergenții și restul mai în spate. Chiar și în preajma crimei, rangul dictează ordinea. Năravuri britanice. Iar el era la coada șirului, întrucât ajunsese cu întârziere. Încă un punct negru pentru el în fișa mentală a cine știe cui.

În armată fusese întotdeauna unul dintre cei mai buni. Fusese un parașutist. Se antrenase pentru SAS{2} și terminase șef de promoție. Fusese ales pentru un grup de Misiuni Speciale. Avea medalia și recomandările doveditoare. Fusese o perioadă bună și totuși fusese cea mai rea dintre toate, o perioadă de stres și lipsuri, de dezamăgiri și brutalitate. Iar când plecase, poliția se arătase reticentă în a-l primi. Înțelegea acum că asta avea oarecare legătură cu presiunile făcute de armată pentru a obține postul pe care el și-l dorea. Unii oameni erau ofensați de asta și de atunci nu făcuseră altceva decât să îi pună piedici peste piedici. Numai că el le depășise cu brio, își făcuse meseria și-i fuseseră date, fără tragere de inimă, recomandări și de aici. Promovase însă foarte puțin, iar asta îl făcuse să spună câteva lucruri deplasate, câteva lucruri ce aveau întotdeauna să îi fie întoarse în față. Apoi, într-o noapte, încătușase un ticălos scandalagiu în celulă. Nu-și pierduse cumpătul decât un minut, dar asta îi adusese bătăi de cap și mai mari. Lumea asta nu era deloc frumoasă, nici vorbă de-așa ceva… Părea mai degrabă desprinsă din Vechiul Testament, un tărâm al barbariei și-al răzbunării.

— Vom avea informații suplimentare pe baza cărora să operați abia mâine, după autopsie. Dar pentru moment cred că atât vă ajunge. Vă

voi lăsa acum în seama inspectorului-șef Anderson, care vă va împărți misiunile.

Rebus observă că pe Jack Morton îl furase somnul în colț și că, dacă era lăsat în pace, în curând avea să înceapă să sforăie. Rebus zâmbi, dar zâmbetul său avu viață scurtă, ucis fiind de o voce din fața sălii, vocea lui Anderson. Doar de atât avu nevoie Rebus. Anderson, omul care prilejuise remarcile lui deplasate. Preț de un moment amețitor, i se păru ceva predestinat. Anderson era șeful desemnat, el împărțea sarcinile. Rebus își reaminti ca, de-acum înainte, să-și termine rugăciunile. Poate dacă avea să se țină de ele, Dumnezeu va prinde aluzia și va înceta să mai fie așa ticălos cu unul dintre puținii Lui credincioși de pe această planetă de care El uitase aproape complet.

— Gemmill și Hartley vor răspunde de vizitele din ușă-n ușă.

Ei, slavă Domnului că nu-i picase lui pleașca asta. Doar un lucru era mai rău ca vizitele din ușă-n ușă…

— Iar verificarea inițială a dosarelor de MO{3} le va reveni sergenților-detectivi Morton și Rebus.

…și chiar acesta era.

Mulțumescu-ți Ție, Doamne, oh, mulțumesc. Exact asta voiam să fac astă-seară: să citesc istoriile de caz ale tuturor afurisiților de perverși și agresori sexuali din estul Scoției centrale. Mă urăști din rărunchi, se pare. Oi fi Iov renăscut sau așa ceva? Asta să fie?

Nu auzi însă nicio voce eterică, absolut niciuna, cu excepția satanicului Anderson cel rânjit, cu buzele umede și pline, ale cărui degete întoarseră încet paginile listei de serviciu. Toți știau că soția inspectorului era infidelă, iar fiul lui – mai mult decât orice – un poet vagabond. Rebus proferă blestem după blestem pe seama superiorului fudul și slab ca varga, apoi îi trase un șut în picior lui Jack Morton, făcându-l să se trezească, pufnind și mormăind.

Încă o noapte de pomină.

4.

— Una dintre nopțile de pomină, spuse Jack Morton. Trase cu nesaț din țigara scurtă, cu filtru, tuși zgomotos, își scoase batista din buzunar și depuse în ea ceva din gură. Studie apoi conținutul ei. Aha, o nouă probă vitală, zise el. Cu toate acestea, părea destul de îngrijorat de ce văzuse.

Rebus zâmbi.

— Ar fi timpul să te lași de fumat, Jack, zise el.

Ședeau împreună la o masă pe care erau stivuite în jur de o sută cincizeci de dosare despre agresorii sexuali cunoscuți în Scoția

centrală. O secretară tânără și elegantă, savurând fără îndoială orele suplimentare necesare anchetării unei omucideri, continua să aducă tot mai multe dosare în birou, iar Rebus se holba la ea, prefăcându-se enervat, de fiecare dată când intra. Spera să o bage în sperieți, iar dacă femeia avea să mai vină o dată, furia lui urma să se transforme într-una reală.

— Nu, John, de vină-s blestematele astea de țigări cu filtru. Nu mă pot obișnui cu ele, pur și simplu nu pot. Ducă-se dracului doctorul ăla împuțit!

Zicând asta, Morton luă țigara dintre buze, îi rupse filtrul și o așeză înapoi, ridicol de scurtă acum, între buzele lui subțiri și palide.

— Așa-i mai bine. Asta mai seamănă a țigară.

Rebus fusese întotdeauna uimit de două lucruri. Unul era acela că îi plăcea și, la rândul lui, era plăcut de Jack Morton. Celălalt era că Morton putea trage așa tare dintr-o țigară și, totuși, să scoată atât de puțin fum. Oare unde se ducea tot acel fum? Nu reușea să înțeleagă.

— Văd că te abții astă-seară, John.

— Mă limitez la zece pe zi, Jack.

Morton clătină din cap.

— Zece, douăzeci, treizeci pe zi. Ascultă la mine, John: nu are nicio importanță în cele din urmă. Totul se rezumă la asta: fie te lași, fie nu, iar dacă nu te poți lăsa, mai bine să fumezi cât de multe îți pică bine. Treaba asta e dovedită. Am citit într-o revistă.

— Mda, dar știm cu toții *ce fel* de reviste citești tu, Jack.

Morton chicoti, mai tuși o dată zdravăn și își căută batista.

— Ce treabă enervantă, spuse Rebus, luând în mână primul dosar.

Cei doi rămaseră cufundați în tăcere douăzeci de minute, frunzărind foile ce conțineau amănuntele fanteziilor bolnave puse în practică de violatori, exhibiționiști, pederești, pedofili și proxeneți. Rebus simțea că i se umple gura de mâzgă. Era ca și când s-ar fi văzut pe sine acolo, iar și iar și iar, acel sine care pândea dinapoia conștiinței sale de toate zilele. Propriul său *Domn Hyde* de Robert Louis Stevenson, născut în Edinburgh. Se simțea rușinat de erecția la care ajungea uneori: fără îndoială că și Jack Morton o avea. O reacție care venea la pachet cu repulsia, scârba și fascinația.

În jurul lor, secția fremăta de agitația nopții. Bărbați în cămăși cu mâneci scurte treceau hotărâți prin dreptul ușii lor deschise, ușa biroului care le fusese pus la dispoziție, izolați de restul lumii astfel încât nimeni să nu fie contaminat de gândurile lor. Rebus se opri un moment ca să reflecteze: propriul birou de pe Great London Road avea nevoie de multe dintre aparatele de acolo – masa de lucru modernă (nu se mișca, avea sertare care se deschideau ușor), fișetele (idem), automatul pentru băuturi de la intrare. Erau chiar și covoare pe jos, nu linoleum roșu-plămâniu cu margini răsucite, periculoase, cum avea

el. Acesta era un mediu de lucru foarte propice, un loc perfect în care să dibuiești câte un pervers ori câte un ucigaș.

— Ce cauți, mai exact, Jack?

Morton pufni și aruncă un dosar maro subțire, se uită la Rebus, ridică din umeri și aprinse o țigară.

— Gunoi, spuse el, luând alt dosar, iar Rebus nu mai află dacă acel cuvânt era sau nu un răspuns.

— Sergent-detectiv Rebus?

Un polițist tânăr, cu coșuri pe gât, proaspăt ras, stătea în ușa deschisă.

— Da.

— Un mesaj de la șefu', domnule.

Îi înmânână lui Rebus o foaie albastră împăturită, ruptă dintr-un carnețel.

— Vești bune? întrebă Morton.

— O, cele mai bune vești, Jack, cele mai bune vești din lume. Șeful nostru ne trimite următorul mesaj fratern: „Vreun indiciu în dosare?" Mesaj încheiat.

— Am vreun răspuns de transmis, domnule? întrebă polițistul.

Rebus mototoli hârtia și o aruncă într-un coș de gunoi nou, de aluminiu.

— Da, fiule, zise el, dar mă cam îndoiesc că ai vrea să-l transmiți.

Jack Morton, scuturându-și scrumul de pe cravată, râse.

•

Era una din nopțile de pomină. Îndreptându-se în sfârșit spre casă, Jim Stevens își dădu seama că nu aflase nimic interesant din discuția pe care o avusese acum patru ore cu Mac Campbell. Îi spusese lui Mac atunci că nu avea de gând să lase baltă propria lui anchetă în cazul traficului de droguri care lua amploare în Edinburgh, iar acesta era purul adevăr. Începea să devină o obsesie personală și, cu toate că șeful lui îl putea muta la alt caz, el tot avea să își ducă vechea anchetă mai departe, fără plată, separat și în timpul său liber, timp pe care în ultima vreme îl găsea noaptea, când presele se învârteau, timp petrecut pe drumuri din ce în ce mai departe de oraș, în zone din ce în ce mai sumbre. Era aproape, știa asta, era foarte aproape de un pește mare, și totuși nu destul de aproape încât să solicite ajutorul forțelor de lege și ordine. Voia ca povestea să fie de necontestat înainte să cheme cavaleria.

Cunoștea și pericolele la care se expunea. Terenul pe care umbla putea oricând să i se năruie sub picioare, făcându-l să alunece spre docurile Leith cufundate în beznă la orele tăcute ale dimineții, ajungând să se vadă legat și cu căluș la gură în cine știe ce șanț de pe marginea șoselei, la periferia orașului Perth. Nu-l deranja asta. Nu era decât un gând pasager adus de oboseală și de nevoia de a-și desprinde

gândurile de lumea stridentă și îngrozitoare a drogurilor din Edinburgh, o lume care-și desfășura activitatea mai mult în cartiere lăbărțate și taverne deschise după încheierea programului normal decât în discoteci forfotitoare și-n odăile ieftine din orașul nou.

Însă nu-i plăcea defel că oamenii care orchestrau de fapt totul păstrau tăcerea, erau secretoși și nepăsători la tot și toate. Lui îi plăcea ca răufăcătorii să fie implicați, să-și trăiască viața și să aibă pretenții de la viață. Îi plăceau gangsterii din Glasgow-ul anilor ’50 și ’60, care locuiau în zona Gorbals și tot de acolo operau, cei care împrumutau bani iliciți vecinilor și până la urmă ajungeau să le ia gâtul unora dintre ei, atunci când nevoia o cerea. Era ca o afacere de familie. Nu era cazul acum, absolut deloc. Asta era altceva, și tocmai din acest motiv nu-i plăcea.

Discuția cu Campbell fusese totuși interesantă, dar din alte motive. Rebus părea un personaj dubios. La fel și fratele lui. Puteau fi amestecați amândoi. Dacă poliția era implicată în tărășenia asta, atunci datoria lui avea să fie cu atât mai grea și, tocmai de aceea, cu atât mai satisfăcătoare.

Acum avea nevoie de o pauză, o binevenită pauză în derularea anchetei. Rezolvarea nu putea fi departe. Se presupunea că el are fler pentru astfel de lucruri.

5.

La unu și jumătate luară pauză. În clădire era o cantină mică, deschisă chiar și la ora aceea imposibilă. Afară se comiteau acum majoritatea infracțiunilor mărunte, dar înăuntru era cald și agreabil, iar polițiștii vigilenți aveau la dispoziție hrană caldă și nenumărate căni de cafea.

— Asta-i o nerușinare fără margini, spuse Morton, turnându-și cafeaua înapoi din farfurioară în ceașcă. Anderson n-are habar de ce-o să se întâmple.

— Dă-mi o țigară, te rog. Am rămas fără.

Rebus își pipăi buzunarele demonstrativ.

— Hristoase, John, spuse Morton, tușind șuierat ca un bătrân și dându-i țigările, ziua în care ai să te lași de fumat va fi ziua în care eu o să-mi schimb chiloții.

Jack Morton nu era un om bătrân, în ciuda exceselor care îl împingeau cu rapiditate și inexorabil spre această soartă timpurie. Avea treizeci și cinci de ani, cu șase ani mai puțin ca Rebus. Și el avea la activ o căsnicie destrămată, cei patru copii rezultați în urma ei locuind acum cu bunica lor, în vreme ce mama era plecată într-o

vacanță suspect de lungă alături de iubitul ei actual. Suferința, îi spusese lui Rebus, era cel mai important lucru din toată treaba aia nenorocită. Rebus fusese de acord cu el, având și el o fiică din pricina căreia îl mustra conștiința.

Morton era polițist de două decenii și, spre deosebire de Rebus, începuse chiar de la fundul cel mai din fund al sacului, urcând doar prin forțe proprii și voință de caracter până la funcția pe care o ocupa în prezent.

Îi prezentase lui Rebus povestea vieții sale atunci când ei doi plecaseră pentru o zi să pescuiască la muscă în apropiere de Berwick. Fusese o zi spectaculoasă, amândoi reușind capturi frumoase, iar în cursul acelei zile se împrieteniseră. Rebus, totuși, nu catadicsise să-i spună lui Morton povestea vieții lui. Lui Jack Morton i se părea că prietenul lui era închis într-o mică celulă pe care singur o zidise. Părea reticent să vorbească mai ales despre anii petrecuți în armată. Morton știa că armata putea avea uneori efectul acesta asupra unora și respecta tăcerea lui Rebus. Poate erau câteva schelete în acel dulap. Știa și el cum era cu asta; unele dintre cele mai notabile arestări ale sale nu fuseseră făcute urmând întocmai „linia procedurală corectă”.

Dar, în ultima vreme, Morton nu se mai sinchisea de arestări spectaculoase, de primă pagină. Își făcea datoria, își încasa salariul, se gândea din când în când la pensie și la anii de pescuit care îl așteptau, și bea ca să-și alunge gândul la soția și copiii săi.

— E frumoasă cantina asta, observă Rebus, fumând, străduindu-se să pornească o discuție.

— Da, este. Vin pe aici din an în paște. Îl știu pe unul dintre tipii care lucrează în camera computerelor. Prinde bine, să știi, să ai la îndemână un astfel de operator. Te poate ajuta să dai de urma unei mașini, a unui nume, a unei adrese mai repede decât ai putea clipi. Te costă doar câte o băutură, din când în când.

— Cere-le, atunci, să ne rezolve ei problemele astea.

— Dă-le timp, John. Va veni o vreme când *toate* dosarele vor fi computerizate. Și, la scurt timp după aceea, vor descoperi că nu mai au nevoie de niște cai de povară ca noi. Vor fi doar doi operatori și o consolă de birou.

— Am să țin minte asta, spuse Rebus.

— Ăsta e progresul, John. Unde-am fi fără el? Am umbla și acum aiurea cu pipa în gură, dând din colț în colț și studiind lucrurile sub lupă.

— S-ar putea să ai dreptate, Jack. Dar ține minte ce a spus superintendentul: „Dați-mi de fiecare dată câte-o duzină de oameni buni și ducă-se dracu’ mașinăriile alea ale voastre”.

Vorbind, Rebus se uită în jurul său. Observă că una dintre cele două femei din sala de ședințe se așezase singură la o masă.

— Pe deasupra, zise Rebus, întotdeauna se va găsi un loc pentru cei ca noi, Jack. Societatea nu se poate lipsi de noi. Computerele nu pot face niciodată presupuneri inspirate. La asta o să le batem măr tot timpul.

— Poate, nu știu. Ar trebui totuși să ne întoarcem, nu?

Morton se uită la ceasul de la încheietura mâinii, își goli ceașca și împinse scaunul în spate.

— Ia-o tu înainte, Jack. Vin și eu într-un minut. Vreau să verific o presupunere inspirată.

•

— Pot să-ți țin companie?

Rebus, cu o altă ceașcă de cafea în mână, trase scaunul din fața femeii-ofițer, care își ținea capul îngropat în ziarul din ziua aceea. Observă titlul țipător de pe prima pagină. Cineva dăduse niște informații presei locale.

— Categoric, răspunse ea fără să ridice privirea.

Rebus zâmbi în sinea lui și se așeză. Începu să soarbă din licoarea nămoloasă, sălcie.

— Ocupată? întrebă el.

— Da. Tu n-ar trebui să fii? Prietenul tău a plecat acum câteva minute.

Perspicace, deci, foarte perspicace. Într-adevăr, extrem de perspicace. Rebus începu să se simtă nițel nesigur pe sine. Nu-i plăceau tipele înțepate, iar aceasta afișa toate semnele de identificare ale uneia.

— Da, a plecat, așa-i? Dar lui îi place să fie pedepsit. Lucrăm la dosarele cu *modus operandi.* Eu însă aș face orice ca să amân plăcerea asta specială.

Femeia ridică până la urmă privirea, reacționând la acea posibilă insultă.

— Asta sunt eu, da? O tactică de amânare?

Rebus zâmbi și ridică din umeri.

— Ce altceva? zise el.

Fu rândul ei să zâmbească acum. Închise ziarul și îl împături în două, așezându-l înaintea ei pe masa cu tăblie melaminată. Lovi cu degetul în titlul de pe prima pagină.

— Se pare că am ajuns subiect de știri, zise ea.

Rebus întoarse ziarul spre el.

RĂPIRILE DIN EDINBURGH
S-AU TRANSFORMAT ÎN CRIME!

— Un caz al naibii de urât, rosti el. Urât de-a dreptul. Și ziarele nu-l fac cu nimic mai bun.

— Vom avea rezultatele autopsiei în vreo două ore și atunci poate

că vom ști pe ce drum s-o apucăm.

— Sper să fie așa. Numai să pot lăsa deoparte dosarele alea nesuferite.

— Credeam că polițiștii, mai ales cei de sex masculin, abia așteaptă să citească așa ceva!

Rebus depărtă brațele înaintea sa, un gest pe care părea să-l fi preluat de la Michael.

— Ne-ai dibuit la marele fix. De când ești în poliție?

Rebus estimă că avea vreo treizeci de ani, cu o marjă de eroare de doi ani. Avea păr castaniu scurt și des și un nas lung și drept, ca o pârtie de schi. Nu avea niciun inel pe degete, însă în zilele noastre asta nu mai însemna nimic.

— De suficient timp, răspunse ea.

— Știam că vei spune asta, cred.

Femeia încă zâmbea: nu era o înțepată, așadar.

— Atunci, ești mai deștept decât te credeam, spuse ea.

— Ai fi surprinsă…

Începea să se plictisească, înțelegând că jocul nu avea să ducă nicăieri. Era un simplu joc de glezne, un amical, nu o partidă de cupă. Se uită la ceas fără să-și mascheze gestul.

— E timpul să mă întorc la lucru, spuse.

Femeia ridică ziarul.

— Ți-ai făcut ceva planuri pentru acest weekend? întrebă ea.

John Rebus se așeză la loc.

6.

Plecă de la secție la ora patru. Păsările se străduiau din răsputeri să îi convingă pe toți că venise dimineața, însă nimeni nu se lăsa păcălit. Încă era întuneric și răcoare.

Se hotărî să lase mașina și să meargă acasă pe jos – o distanță de trei kilometri. Avea nevoie de asta, avea nevoie să simtă aerul rece și umed, promisiunea unei ploi de dimineață. Inspiră adânc, încercând să se relaxeze, să uite, însă gândurile-i erau prea pline de acele dosare, iar imagini fragmentare ale faptelor și figurilor îi reveneau în minte, stricându-i plimbarea.

Să molestezi brutal o fetiță de opt săptămâni. Bona care recunoscuse cu sânge rece fapta, spunând că o făcuse „ca să se distreze”.

Să violezi o bunică în fața celor doi nepoți ai ei, apoi să le dai copiilor niște dulciuri dintr-un borcan înainte să pleci. Fapta premeditată, comisă de un burlac de cincizeci de ani.

Să arzi cu țigări numele unei găști pe sânii unei tinere de douăzeci

de ani, lăsând-o aproape moartă într-o colibă incendiată. Făptași neprinși.

Și acum, punctul culminant: să răpești două fete și apoi să le strangulezi *fără* a fi abuzat sexual de ele. Asta, spusese Anderson cu doar treizeci de minute în urmă, era în sine o perversiune și, într-un fel ciudat, Rebus știa la ce făcea referire. Făcea morțile chiar mai arbitrare, mai lipsite de noimă – și mai șocante.

Ei bine, măcar nu aveau de-a face cu un agresor sexual; cel puțin, nu acum. Iar asta, se văzu nevoit să recunoască Rebus, le îngreuna și mai mult misiunea, întrucât acum erau confruntați cu ceva aidoma unui „ucigaș în serie", lovind la voia întâmplării și fără indicii, vrând să-și completeze palmaresul mai mult decât să-și satisfacă ideea de „distracție". Acum, întrebarea era dacă avea să se oprească la două victime. Părea puțin probabil…

Strangulare. Un mod îngrozitor de-a muri, zbătându-te, zvâcnind din picioare în inconștiență, panicat, luptându-te să tragi aer în piept, cu ucigașul în spatele tău, cel mai probabil, astfel încât să te confrunți cu teama de ceva complet necunoscut, o moarte fără știința făptașului și-a motivului. În SAS, Rebus învățase metode de-a ucide. Știa ce însemna să ai ștreangul strâns puternic în jurul gâtului, să-ți pui speranța în izbânda judecății oponentului tău. Un mod îngrozitor de-a muri.

Edinburgh continua să doarmă, așa cum dormea de sute de ani. Erau fantome pe străzile pietruite și pe scările sinuoase ale clădirilor din orașul vechi, însă erau fantome ale orașului, bine conturate și respectuoase. Nu se punea problema să sară din întuneric cu o bucată de sfoară în mâini. Rebus se opri și se uită în jurul său. Pe deasupra, era dimineață de-acum și orice suflet cu frică de Dumnezeu plecase la culcare, la fel cum și el, John Rebus în carne și oase, avea să fie în pat în scurt timp.

În apropierea blocului său trecu pe lângă o băcănie mică în fața căreia erau stivuite lăzi cu lapte și chifle. Proprietarul i se plânsese între patru ochi lui Rebus de niște furturi ocazionale mărunte, însă refuza să depună o plângere oficială. Magazinul era la fel de mort ca strada, singurătatea momentului fiind întreruptă doar de uruitul îndepărtat al taxiurilor pe caldarâm și de persistența corului zorilor. Rebus privi în jurul său, examinând mulțimea de ferestre acoperite de perdele. Apoi, cu gesturi repezi, luă șase chifle dintr-o lădiță și le îndesă în buzunare, îndepărtându-se cu pas nițel prea grăbit. O clipă mai târziu ezită, după care se întoarse pe vârfuri înapoi la magazin, criminalul revenind la locul faptei, câinele la propria-i vomă. Rebus nu văzuse niciodată vreun câine făcând asta, însă o știa dintr-o sursă sigură.

Uitându-se iarăși împrejur, luă o sticlă de lapte din ladă și, fluierând

încet în barbă, o șterse de acolo.

Nimic pe lume nu avea gust mai bun la micul dejun decât niște chifle furate unse cu puțin unt și gem și o cană de cafea cu lapte. Nimic nu avea gust mai bun ca un păcat neînsemnat.

Adulmecă aerul din casa scărilor blocului său, recunoscând izul vag al motanilor, o amenințare permanentă. Își ținu respirația cât urcă cele două paliere, pipăind în buzunar pe sub chiflele strivite, încercând să recupereze cheia de la ușa lui.

Interiorul apartamentului părea umed, ba chiar mirosea a umezeală. Verifică sistemul de încălzire centrală și, bineînțeles, flacăra de control se stinsese din nou. Înjură și o aprinse din nou, dând căldura la maximum, apoi se duse în living.

Încă mai erau locuri goale în bibliotecă, pe stativul de perete, pe polița șemineului unde fuseseră odată ornamentele Rhonei, însă multe dintre goluri fuseseră deja umplute cu mărturii ale vieții sale de om singur: facturi, scrisori nedeschise, inele vechi de la doze de bere ieftină, câte o carte necitită. Rebus colecționa cărți necitite. Odinioară chiar citea cărțile pe care le cumpăra, dar în ultima vreme nu prea mai avea timp. De asemenea, acum era mai selectiv decât fusese atunci, pe când citea o carte până la capăt, indiferent dacă-i plăcea subiectul sau nu. În ultima vreme, o carte care nu-i plăcea era puțin probabil să îi rețină atenția mai mult de zece pagini.

Acestea erau cărțile care zăceau împrăștiate în livingul lui. Cărțile pe care le citea aveau tendința să se adune în dormitor, așezate în șiruri egale pe podea, aidoma pacienților în sala de așteptare a unui doctor. Într-o bună zi, curând, intenționa să-și ia concediu, să închirieze o căsuță în munți sau pe coasta Fife și să ducă acolo cu el toate aceste cărți „așteptând să fie citite sau recitite”, toate acele informații care îi puteau aparține, cu condiția să facă efortul de a deschide coperta. Cartea lui preferată, la care se întorcea cel puțin o dată pe an, era *Crimă și pedeapsă.* Măcar dacă ucigașii moderni, își zicea, ar da mai des dovadă de tot atâta conștiință! Dar nu, ucigașii moderni se lăudau prietenilor cu crimele lor, apoi jucau biliard în pubul din apropiere, frecând nonșalanți vârful tacului cu cretă, fără griji și încrezători în sine, știind care bile vor cădea și în ce succesiune…

În tot acest timp, o mașină de poliție dormita în apropiere, ocupanții ei neputând face altceva decât să înjure munții de reguli și ordine și să deplângă gradul avansat al criminalității. Infracțiunile erau omniprezente. Erau forța vitală și sângele și vâna vieții: să înșeli, să forțezi; să fentezi autoritățile, să ucizi. Cu cât urcai mai sus pe scara infracționalității, cu atât mai subtil începeai să te miști înapoi spre legitimitate, până când doar o echipă de oameni ai legii îți mai puteau demonta sistemul, iar ei erau întotdeauna disponibili, întotdeauna

dispuși la mituire. Dostoievski știuse toate acestea, vulpoi ticălos. Simțise că bățul ardea de la ambele capete.

Însă bietul Dostoievski era mort și nu fusese invitat la o petrecere în acest weekend, spre deosebire de el, John Rebus. Deseori refuza invitațiile, deoarece a accepta însemna să își șteargă de praf pantofii, să calce o cămașă, să-și perieze cel mai bun costum, să facă baie și să se dea cu niște apă de colonie. Mai trebuia și să fie amabil, să bea și să fie vesel, să discute cu străini cu care nu avea niciun chef să discute și cu care nu era plătit să poarte conversații. Cu alte cuvinte, îi displăcea să joace rolul unui animal uman normal. Însă acceptase invitația pe care i-o făcuse Cathy Jackson în cantina secției de pe Waverley Road. Cum să nu accepte?

Începu să fluiere, gândindu-se la asta, învârtindu-se prin bucătărie ca să-și pregătească micul dejun, pe care îl duse apoi în dormitor. Acesta era ritualul pe care îl urma după o tură de noapte. Se dezbrăcă, urcă în pat, așeză în echilibru pe piept farfuria cu chifle și-și puse o carte sub nas. Nu era o carte foarte bună. Era despre o răpire. Rhona luase cu ea cadrul patului, însă lui îi rămăsese salteaua, astfel încât îi era ușor să se întindă după cana de cafea de pe podea, îi era ușor să abandoneze o carte și să găsească alta.

Adormi destul de repede, cu veioza încă aprinsă, în timp ce mașinile începeau să treacă pe sub geamul lui.

•

Alarma ceasului își făcu datoria, măcar de astă dată, ridicându-l de pe saltea așa cum un magnet atrage pilitura de fier. În timpul somnului dăduse pătura deoparte și totuși era lac de sudoare. Simțea că se sufocă și își aminti pe dată că sistemul de încălzire rămăsese cuplat la maximum. În drum spre termostat, se opri la ușa de la intrare ca să culeagă corespondența. Una dintre scrisori nu purta nici ștampilă și nici timbru. Pe partea din față avea doar numele lui scris la mașină. Văzând-o, stomacul i se strânse, strivindu-și conținutul de chifle cu unt. Rupse hârtia plicului și scoase o singură coală.

PENTRU CEI CARE CITESC PRINTRE TIMPURI

Așadar nebunul știa acum unde locuia. Uitându-se grăbit în plic și așteptându-se să găsească sfoara înnodată, descoperi în schimb două chibrituri legate laolaltă astfel încât să alcătuiască un X.

PARTEA A II-A

„Pentru cei care citesc printre timpuri”

7.

Haos organizat: așa se putea descrie pe scurt redacția ziarului. Haos organizat la cel mai înalt nivel. Stevens scotoci prin teancul de hârtii din tăviță, căutând acul în carul cu fân. Să o fi pus altundeva? Deschise unul dintre sertarele mari și grele ale mesei, apoi îl închise degrabă, de teamă să nu se reverse cumva talmeș-balmeșul dinăuntru. Stăpânindu-se, inspiră adânc și-l deschise din nou. Înfipse o mână în amalgamul de hârtii din sertar, de parcă ceva de acolo l-ar fi putut mușca. O agrafă mare de birou, desprinzându-se dintr-un dosar, chiar îl mușcă. Îl ciupi de degetul mare și el trânti imediat sertarul, țigara tremurându-i între buze în vreme ce înjura biroul, profesia de jurnalist și copacii dătători de hârtie. Ducă-se dracului! Se lăsă pe spate și strânse pleoapele când fumul începu să-l înțepe. Era unsprezece dimineața și-n birou domnea deja o pâclă albăstruie, de parcă s-ar fi aflat pe platoul musicalului *Brigadoon,* la una dintre scenele din mlaștină. Luă o foaie scrisă la mașină, o întoarse pe verso și începu să mâzgălească cu un ciot de creion pe care îl subtilizase de la o casă de pariuri.

„X (Mr Big?) îi livrează ceva lui M. Rebus. Ce rol joacă polițistul? Răspuns – poate unul principal, poate niciunul”.

Se opri, luându-și țigara din gură, înlocuind-o cu una nouă și aprinzând-o de la chiștocul celei vechi.

„Deci: scrisori anonime. Amenințări? Un cod?”

Lui Stevens i se părea puțin probabil ca John Rebus să nu știe de implicarea fratelui său în lumea traficanților de droguri din Scoția și, dacă știa, erau șanse ca el însuși să fie implicat, poate chiar să ducă ancheta într-o direcție greșită pentru a-l proteja pe cel de-un sânge cu el. Avea să fie o poveste a naibii de bună când buba se va sparge, dar știa că de aici înainte trebuia să umble ca pe ouă. Nimeni nu s-ar fi deranjat să-l ajute să dea în gât un polițist și, dacă cineva afla ce urmărea el, avea să aibă probleme serioase. Trebuia să facă două lucruri: să-și verifice poliția de asigurare de viață și să nu vorbească despre asta cu nimeni.

— Jim!

Redactorul-șef îi făcu semn să pășească în camera de tortură. Se

ridică de pe scaun, smulgându-se parcă din ceva organic, își îndreptă cravata cu dungi mov și roz și porni să-și ia un presupus perdaf.

— Da, Tom?

— Tu n-ar trebui să fii la o conferință de presă?

— Am timp destul, Tom.

— Pe care dintre fotografi îl iei?

— Are vreo importanță? Mi-ar conveni mai mult să fac singur pozele alea afurisite. Tinerii ăștia nu știu care-i șmecheria, Tom. Ce zici de Andy Fleming? Mi-l poți da pe el?

— Nici vorbă, Jim. El se ocupă de turneul regal.

— Ce turneu regal?

Tom Jameson păru gata-gata să se ridice iarăși din scaun, ceea ce ar fi fost o mișcare nemaiîntâlnită. Își îndreptă doar spatele și umerii și îl măsură bănuitor pe reporterul „vedetă" specializat în relatări despre crime.

— Tu *ești* jurnalist, Jim, așa-i? Adică, n-ai ieșit încă la pensie și nici pustnic nu ai devenit? N-ai cazuri de demență senilă în familie?

— Ascultă, Tom, când Familia Regală va comite o crimă, eu voi fi primul la locul faptei. Altminteri, în ce mă privește, ei nu există. Asta în afara coșmarurilor mele, desigur.

Jameson își privi ostentativ ceasul.

— Bine, bine, am plecat.

Spunând asta, Stevens se întoarse pe călcâie cu o viteză uimitoare și părăsi biroul, ignorând strigătele; șefului, care voia să știe pe care dintre fotografi îl voia.

Nu avea nicio importanță. Încă nu întâlnise un polițist care să fie fotogenic. Apoi, ieșind din clădire, își aminti cine era ofițerul de legătură în acest caz și se răzgândi, zâmbind.

•

— „Indicii sunt peste tot, pentru cei care citesc printre timpuri". E-n păsărească, nu-i așa, John?

Morton conducea mașina spre districtul Haymarket. Era o după-amiază târzie, cu ploaie deasă suflată de vânt, cu picături mici și reci, de genul celor care îți pătrundeau până în măduva oaselor. În oraș fusese o atmosferă sumbră toată ziua, până într-atât încât participanții la trafic mergeau cu farurile aprinse la amiază. O zi grozavă pentru muncă de teren.

— Nu-s convins, Jack. A doua parte o continuă pe prima ca și când ar exista o legătură logică.

— Ei, să sperăm că-ți va mai trimite și alte bilete. Poate așa lucrurile se vor clarifica.

— Poate. Dar eu aș prefera să termine cu rahatul ăsta. Nu-i tocmai plăcut să știi că un smintit îți cunoaște domiciliul și locul de muncă.

— Numărul tău apare în cartea de telefon?

— Nu.

— Ideea cade, atunci. Deci… de unde îți știe el adresa de acasă?

— El sau ea, zise Rebus, îndesând biletele înapoi în buzunar. De unde să știu?

Aprinse două țigări și îi dădu una lui Morton, rupându-i întâi fitilul.

— Mulțam! făcu Morton, așezându-și mahorca mică în colțul gurii. Ploaia slăbea. Sunt inundații în Glasgow, spuse el, fără a se aștepta la vreun răspuns.

Amândoi aveau ochii tulburi din cauza lipsei de somn, însă cazul îi subjugase, așa că înaintau, cu mințile amorțite, pe sumbrul drum al anchetei. O rulotă fusese instalată pe terenul viran de lângă locul unde fusese găsit trupul fetei. De acolo fusese organizată operațiunea „din ușă în ușă”. Prietenii și rudele fetelor erau supuse și ele interogatoriilor. Rebus presimțea c-avea să urmeze o zi plicticoasă.

— Ce mă îngrijorează, spusese Morton, este că, dacă cele două crime au legătură una cu alta, atunci avem de-a face cu cineva care probabil nu le cunoștea pe fete. Asta face ca misiunea noastră să fie a naibii de grea.

Rebus încuviințase. Mai exista totuși șansa ca fetele să-și fi cunoscut ucigașul, sau ca ucigașul să fie cineva care, grație statutului său, inspira încredere. Altfel, fetele având aproape douăzeci de ani și fiind în deplinătatea facultăților mentale, cu siguranță s-ar fi zbătut, opunându-se răpirii. Și totuși, nimeni nu venise să anunțe că asistase la așa ceva. Era al dracului de ciudat.

Când ei ajunseră în înghesuita sală de operațiuni, ploaia se oprise. Inspectorul responsabil de operațiunile pe teren era acolo ca să le înmâneze liste de nume și adrese. Pentru Rebus era o desfătare să nu se mai afle la sediul central; era departe de Anderson și setea lui pentru rezultate birocratice. *Aici* era locul unde munca se desfășura cu adevărat, unde se realizau contactele, unde eroarea unui suspect putea înclina balanța într-o parte sau alta.

— Te deranjează, domnule, dacă întreb cine ne-a propus, pe mine și pe colegul meu, pentru treaba asta?

Inspectorul, cu ochii scânteindu-i, îl studie pe Rebus preț de-o secundă.

— Ba da, mă deranjează ca dracu’, Rebus. Oricum n-are nici cea mai mică importanță, așa-i? Fiecare îndatorire legată de acest caz este la fel de importantă și de vitală ca oricare alta. Să nu uităm asta.

— Da, domnule, spuse Rebus.

— Parcă ați lucra într-o cutie de pantofi aici, domnule, observă Morton, examinând interiorul aglomerat.

— Da, fiule, eu sunt în cutia de pantofi, iar voi sunteți pantofii, așa că puneți-vă dracului în mișcare.

Inspectorul acela – gândi Rebus, punând lista în buzunar – părea un

ins de treabă, cu o limbă exact atât de tăioasă pe cât îi plăcea lui.

— Nicio grijă, domnule, spuse el. Treaba asta nu ne va lua deloc mult.

Spera ca inspectorul să fi observat ironia din glasul său.

— Care ajunge ultimul e prost, spuse Morton.

•

Procedau ca la carte, deși acest caz lăsa impresia că ar fi fost nevoie de trasarea unor reguli noi. Anderson îi trimitea pe urmele suspecților obișnuiți: rudele, cunoștințele, persoanele din anturajul victimelor care aveau cazier. Fără îndoială, la sediu erau analizate bazele generale de date pe grupuri, precum cel al pedofililor. Rebus nădăjduia că Anderson primea destule apeluri anonime în care să-și prindă urechile. De regulă, cei care sunau erau: apelanți care recunoșteau fapta, apelanți care se ocupau cu spiritismul și puteau ajuta intrând în contact cu decedatul, apelanți care te aruncau pe-o pistă falsă cu atâta avânt, încât cădeai în nas. Toți erau mânați de vini trecute și fantezii prezente. Poate că toți sunt.

La prima casă, Rebus bătu la ușă și așteptă. Îi deschise o bătrână acră, cu picioarele goale, cu un cardigan compus nouăzeci la sută din găuri și zece la sută din lână, atârnat pe umeri-i gârboviți.

— Ce-i?

— Poliția, doamnă. E vorba de o crimă.

— Hă? Orice-ar fi, nu-mi trebe. Pleacă-nainte să chem poliția.

— Crimele, strigă Rebus. Sunt polițist. Am venit să vă pun câteva întrebări.

— Hă?

Femeia se dădu puțin în spate ca să-l poată studia printre gene și Rebus ar fi putut jura că văzuse în negrul șters al pupilelor ei licărul pal al unei inteligențe trecute.

— Ce crime? întrebă ea.

Una din zilele de pomină. Colac peste pupăză, ploaia reîncepu tocmai atunci, picături grele de apă înțepătoare lipindu-i-se de gât și față, infiltrându-i-se în pantofi. Exact ca în ziua aceea, la mormântul bătrânului… Doar ieri? Multe se pot întâmpla în douăzeci și patru de ore, și toate lui.

Până la ora șapte, Rebus bifase șase dintre cei paisprezece indivizi de pe lista sa. Se întoarse la centrul de operațiuni cât o cutie de pantofi; îl dureau picioarele, avea stomacul plin de ceai și râvnea după ceva mai tare.

La marginea terenului viran mlăștinos, Jack Morton stătea și se uita peste întinderea de lut presărat cu cărămizi și moloz: un rai pentru un copil.

— Ce loc mizerabil în care să mori!

— Nu a murit aici, Jack. Amintește-ți ce au spus de la Judiciar.

— Ei, știi la ce mă refer.

Da, Rebus știa la ce se referea.

— Apropo, zise Morton, tu ești prostul.

— O să beau pentru asta, spuse Rebus.

•

Băură în unele dintre cele mai mizere baruri din Edinburgh, baruri pe care turiștii nu le văd niciodată. Încercară să-și alunge cazul din gând, dar fără succes. Așa se întâmpla cu anchetele ample de crimă; te subjugau deopotrivă fizic și psihic, consumându-te și făcându-te să muncești tot mai mult. Îndărătul fiecărei omucideri se ascundea un flux de adrenalină pură. Îi făcea să treacă de punctul de la care întoarcerea nu mai era posibilă.

— Ar trebui să mă întorc acasă, spuse Rebus.

— Nu, mai bea un pahar.

Jack Morton făcu semn spre bar cu paharul gol în mână.

Rebus, cu mintea începețoșată, se gândi din nou la corespondentul său misterios. O suspecta pe Rhona, deși nu putea spune că era stilul ei. O suspecta pe fiica lui, Sammy, răzbunându-se poate, în sfârșit, pentru faptul că tatăl ei o alungase din viața lui. Rudele și prietenii erau întotdeauna, la început cel puțin, principalii suspecți. Putea fi însă oricine, oricine știa unde lucra și unde locuia el. Unul dintre colegii lui putea fi întotdeauna un potențial suspect.

Întrebarea de 10.000 de puncte, ca întotdeauna, era cea mai simplă: de ce?

— Poftim două halbe bune de bere, gratis, din partea casei.

— Mi se pare un gest foarte generos, spuse Rebus.

— E chiar prea generos, eh, John? făcu Morton, chicotind la propria glumă, ștergându-și buza de sus de spumă. Observă că Rebus nu râdea. Ce te frământă? întrebă.

— Un ucigaș în serie, spuse Rebus. Asta trebuie să fie. Iar în cazul ăsta, înseamnă că n-am descoperit încă ultima operă a prietenului nostru.

Morton puse paharul jos, uitând imediat că-i era sete.

— Fetele mergeau la școli diferite, continuă Rebus, locuiau în zone diferite ale orașului, aveau gusturi diferite, prieteni diferiți, erau de religii diferite și au fost ucise de același om, în același fel și fără vreo urmă de molestare de orice fel. Avem de-a face cu un maniac. Ar putea fi oriunde.

La bar se stârnise un conflict, aparent din cauza unui joc de domino care luase o turnură foarte urâtă. Un pahar căzu, se sparse și imediat se lăsă tăcerea în bar. Apoi toți cei implicați părură a se calma, ca prin farmec. Un individ fu condus afară de susținătorii cauzei sale. Adversarul său rămase tolănit lângă tejghea, bolborosind ceva femeii de lângă el.

Morton luă un gât de bere.

— Slavă Domnului că suntem în afara programului, spuse el. Ai poftă de un curry? adăugă.

•

Morton își termină porția de *vindaloo* de pui și lăsă furculița să cadă în farfurie.

— Cred că ar trebui să port o discuție cu băieții de la Sanepid, zise el, încă mestecând. Cu ei sau cu cei de la Protecția Consumatorilor. Aia a fost orice, numai pui, nu.

Aproape de Gara Haymarket era un mic restaurant cu specific indian. Lumini purpurii, tapet roșu, iar în surdină, muzică de sitar.

— Dar părea că-ți place, observă Rebus, terminându-și berea.

— O, da, mi-a plăcut, dar nu era pui.

— Ei, nu ai de ce să te plângi dacă ți-a plăcut.

Rebus stătea relaxat, cu picioarele întinse sub masă și cu un braț de-a lungul spetezei scaunului, în timp ce fuma a nu știu câta țigară din ziua aceea.

Morton se aplecă nesigur spre partenerul său.

— John, *întotdeauna* ai de ce să te plângi, mai ales dacă te aștepți ca în felul ăsta să nu plătești nota.

Îi făcu lui Rebus cu ochiul, se lăsă pe spate, râgâi și duse mâna la buzunar după o țigară.

— Gunoi, spuse el.

Rebus încercă să numere câte țigări fumase el însuși în ziua aceea, însă creierul îl sfătui că asemenea calcule nu trebuiau întreprinse.

— Oare amicul nostru, ucigașul, ce face în clipa asta? întrebă el.

— Termină un curry? sugeră Morton. Problema, John, e că ar putea fi unul dintre tipii ăștia normali, curat la suprafață, căsătorit, cu copii, un ins obișnuit, muncitor, care locuiește în suburbii, dar în sinea lui e un descreierat, pur și simplu.

— Nu e nimic simplu la omul nostru.

— Adevărat.

— Dar s-ar putea foarte bine să ai dreptate. Vrei să spui că-i un fel de Jekyll și Hyde, nu?

— Exact. Morton scutură scrumul pe tăblia mesei deja stropite cu sos de curry și bere. Trăgea cu ochiul la farfuria goală ca și când s-ar fi întrebat unde dispăruse toată mâncarea. Jekyll și Hyde. Ai nimerit-o la fix. Îți spun, John, i-aș închide pe ticăloșii știa pentru un milion de ani, un milion de ani de singurătate într-o celulă de mărimea unei cutii de pantofi. Asta aș face.

Rebus se zgâia la tapetul cu păsări. Gândul îi zbura înapoi la propriile-i zile de singurătate, zile când cei de la SAS îl antrenau pentru rezistența la interogatorii, zilele de testări extreme, de suspine și tăcere, de foame și mizerie. Nu, nu ar fi vrut să mai treacă încă o

dată prin așa ceva. Și totuși nu îl bătuseră, nu-l bătuseră cu adevărat. Ceilalți nu avuseseră norocul acesta.

Prizonier în celulă, chipul strigând
Dă-mi drumul Dă-mi drumul
Dă-mi drumul…

— John? Te simți bine? Dacă simți c-o să ți se facă rău, toaleta e-n spatele bucătăriei. Ascultă, când treci pe acolo, fă-mi o favoare și vezi dacă observi ce mărunțesc ei acolo și aruncă-n oală…

Rebus se duse ascultător spre toaletă, pășind mult prea precaut, ca un om incredibil de beat, însă el nu se simțea beat, nu în felul acela. Nările i se umplură cu mirosul de curry, dezinfectant, rahat. Se spălă pe față. Nu, nu avea să i se facă rău. Nu băuse prea mult, întrucât simțise același tremur la Michael acasă, aceeași groază de moment. Ce se întâmpla cu el? Era ca și când măruntaiele i-ar fi împietrit, încetinindu-l, permițând anilor să-l prindă din urmă. Semăna puțin cu depresia, un lucru la care se aștepta, și totuși nu era o cădere nervoasă. Nu era nimic. Trecuse.

•

— Pot să te duc eu cu mașina, John?

— Nu, mersi, plec pe jos. Îmi limpezesc gândurile.

Se despărțiră la ușa restaurantului. Un grup de colegi de birou petrecăreți, cravate dezlegate și parfum puternic, lipicios, își croia drum spre Gara Haymarket. Haymarket era ultima stație spre Edinburgh înainte de Waverley, care era mult mai mare. Rebus își aminti că retragerea prematură a penisului în timpul relației sexuale din motive contraceptive era numită adeseori „a coborî la Haymarket”. Cine spunea că oamenii din Edinburgh erau lipsiți de imaginație? Un zâmbet, un cântec și o strangulare. Rebus își șterse fruntea de transpirație. Încă se simțea slăbit și se sprijini de un felinar. Știa vag ce era. Întreaga sa ființă respingea trecutul, ca și când organele sale vitale ar fi respins o inimă transplantată. Împinsese groaza antrenamentelor pentru trupele speciale atât de adânc în străfundul minții, încât orice ecou al ei trebuia acum combătut cu violență. Și totuși, chiar în acea perioadă de detenție găsise prietenie, frăție, camaraderie, ziceți-i cum vreți. Și învățase despre sine mai multe decât învață vreodată orice om. Învățase atât de multe…

Spiritul lui nu fusese înfrânt. Ieșise din antrenament cu fruntea sus. Și atunci venise căderea nervoasă.

Destul. Începu să pășească înainte, găsindu-și susținerea în gânduri despre ziua ce avea să vină. Urma să o petreacă citind și dormind și pregătindu-se pentru o petrecere. Petrecerea lui Cathy Jackson.

Și ziua următoare, duminica, o va petrece cu fiica lui. Un lucru rar. Apoi, poate, avea să afle cine era în spatele scrisorilor anonime.

8.

Fata se trezi cu un gust sărat și uscat în gură. Se simțea adormită și amorțită și se întreba unde se află. Adormise în mașina lui. Înainte nu se simțise obosită, apoi el îi dăduse o bucată de ciocolată. Acum era trează, dar nu se afla în dormitorul ei de acasă. Camera avea imagini pe pereți, imagini decupate din reviste colorate. Unele erau fotografii cu soldați având expresii încruntate pe chip, altele erau cu fete și femei. Studie atent niște poze de amator grupate pe un perete anume. Era o poză cu ea acolo, adormită, pe pat, cu brațele depărtate larg. Deschise gura și scoase un geamăt slab.

Dincolo, în living, în timp ce pregătea ștreangul, el auzi mișcările fetei.

•

În noaptea aceea, Rebus avu iarăși unul dintre coșmarurile sale. Un sărut prelung fu urmat de-o ejaculare, deopotrivă în vis și în realitate. Se trezi imediat după aceea și se șterse. Răsuflarea sărutului plutea încă în jurul lui, îl învăluia ca o aură. Scutură din cap ca să scape de ea. Avea nevoie de o femeie. Amintindu-și petrecerea care urma, se relaxă puțin. Buzele-i erau însă uscate. Se duse încet în bucătărie și găsi o sticlă de limonadă. Era răsuflată, dar își făcu datoria bine. Atunci își aminti că era încă beat și că se va pricopsi c-o mahmureală, dacă nu avea grijă. Își turnă trei pahare pline cu apă și se forță să le dea pe gât.

Fu bucuros să observe că flacăra de control încă ardea. Era ca un semn bun. Când se furișă înapoi în pat, își aminti chiar să-și spună rugăciunile. Asta avea să-l surprindă pe șeful cel mare. Avea să-și noteze în registru: Rebus și-a amintit de mine astă-noapte. Poate îi ofer mâine o zi frumoasă.

Amin.

9.

Michael Rebus își iubea automobilul BMW la fel de mult cum iubea viața însăși, poate și mai mult. În timp ce gonea pe șosea, traficul din stânga sa părând că abia se mișca, simțea că mașina lui era viața într-un fel ciudat și satisfăcător. Îi îndreptă botul spre punctul luminos al orizontului și îi îngădui să țâșnească spre viitor, accelerând puternic, fără a face concesii nimănui.

Așa îi plăcea lui; puternic, luxos, la îndemână și iute, funcționând

doar prin apăsarea unui buton. Bătu darabana cu degetele pe pielea în care era îmbrăcat volanul, se jucă puțin cu radio-casetofonul, își lăsă capul în spate, pe tetiera capitonată. Visa deseori să pornească pur și simplu la drum, să-și lase soția și copiii și casă, numai el și mașina. Să pornească spre acel punct îndepărtat, fără a se opri pentru altceva decât pentru a mânca și a face plinul, conducând până la moarte. I se părea un paradis, și astfel se simțea destul de-n siguranță fantazând despre asta, știind că nu va cuteza niciodată să pună paradisul în practică.

Când avusese prima mașină, se trezea în mijlocul nopții și trăgea draperiile ca să vadă dacă aceasta încă îl mai aștepta afară. Uneori se trezea la ora patru sau cinci dimineața și pleca la drum preț de câteva ceasuri, uimit de distanța pe care o putea parcurge atât de repede, bucuros să fie afară, pe drumurile tăcute unde nu-i țineau companie decât iepurii și ciorile, speriind stoluri de păsări când apăsa cu mâna pe claxon. Povestea lui de dragoste cu mașinile nu se sfârșise niciodată, era o manumisiune{4} a viselor.

Acum oamenii se holbau la mașina lui. Avea să o parcheze pe străzile din Kirkcaldy și să se posteze la oarecare distanță, să îi urmărească pe oameni cum admiră plini de invidie acea mașină. Bărbații mai tineri, plini de ifose și așteptări, aveau să tragă cu ochiul înăuntru, holbându-se la husele de piele și instrumentele de bord ca și când ar fi examinat niște animale într-o grădină zoologică. Bărbații mai în vârstă, unii însoțiți de nevestele lor, aveau să arunce ocheade mașinii, uneori scuipând pe jos după aceea, știind că ea reprezenta tot ce își doriseră ei de la viață și nu reușiseră să aibă. Michael Rebus își găsise visul, și era un vis pe care îl putea contempla ori de câte ori voia.

Însă în Edinburgh, pentru a atrage atenția, conta unde parchezi. Într-o zi, parcase pe George Street, ca să-și dea seama că, la un semafor din spatele lui, oprise un Rolls-Royce. Băgase din nou cheia în contact, accelerase scoțând fum, aproape scuipând. În cele din urmă, parcase lângă o discotecă. Știa că a parca o mașină scumpă lângă un restaurant sau o discotecă însemna că unii oameni te puteau lua drept proprietarul acelui loc, iar acest gând îi făcea o plăcere imensă, ștergând amintirea acelui Rolls-Royce și umplându-i mintea cu noi variante ale visului.

Și opritul la semafor putea fi palpitant, mai puțin atunci când un motociclist idiot pe-un motor mare oprea huruind în spatele lui său, și mai rău, lângă el. Unele dintre motocicletele acelea erau făcute pentru accelerare inițială. Nu o dată fusese înfrânt fără milă într-o cursă la semafor. Încerca să nu se gândească nici la dățile acelea.

Astăzi opri unde i se spusese să oprească: în parcarea de pe culmea lui Calton Hill. Prin parbriz putea să se uite peste Fife, iar prin lunetă

vedea Princes Street, derulându-se ca un set de jucărie. Dealul era tăcut; nu venise încă anotimpul turistic și era frig. Știa că lucrurile se încingeau noaptea: urmăriri de mașini, fete și băieți dând o raită, petreceri pe plaja Queensferry. Comunitatea gay din Edinburgh se amesteca printre acești simpli curioși ori singuratici, și câte un cuplu, mână în mână, intra din când în când în cimitirul de la poalele dealului. Când se lăsa întunericul, capătul estic al Princes Street devenea un teritoriu aparte, care se pasa de la unul la altul, care se împărțea. El însă nu avea de gând să-și împartă mașina cu nimeni. Visul lui era o entitate fragilă.

Privea spre Fife peste Firth of Forth. Arăta de-a dreptul splendid de la acea distanță. Asta până când mașina omului încetini și se opri lângă el. Michael se mută pe scaunul pasagerului și coborî geamul tocmai când și celălalt îl cobora.

— Ai marfa? întrebă el.

— Sigur că da, spuse omul.

Se uită în oglindă. Niște oameni – o familie, nici mai mult, nici mai puțin – tocmai apăruseră de pe partea cealaltă a dealului.

— Mai bine să așteptăm un minut.

Se opriră, privind cu ochi goi peisajul.

— Nu-i agitație în Fife? întrebă omul.

— Deloc.

— Umblă vorba că fratele tău ți-a făcut o vizită. Așa este?

Privirea omului era dură; întreaga sa ființă era dură. Însă mașina pe care o conducea era o rablă. Michael se simțea în siguranță pentru moment.

— Da, dar n-a fost nimic. Doar că era comemorarea morții tatălui nostru. Atâta tot.

— El nu știe nimic?

— Absolut nimic. Mă crezi tare de cap sau ce?

Privirea omului îl făcu pe Michael să tacă. Era un mister pentru el cum reușea bărbatul acela să îi inspire o așa teamă. Ura întâlnirile acestea.

— Dacă se întâmplă ceva, zise bărbatul, dacă merge rău ceva, *orice,* tu cazi la mijloc. Vorbesc serios. Ține-te departe de ticălosul ăla pe viitor.

— N-a fost vina mea. A venit pe neanunțate. Nici măcar nu m-a sunat înainte. Ce puteam să fac?

Strângea tare volanul în mâini, se încleștase. Bărbatul se uită iarăși în oglinda retrovizoare.

— E liber acum, anunță el, ducând mâna în spate. Un pachet mic intră pe geamul lui Michael. El aruncă o privire înăuntru, scoase un plic din buzunar și se întinse spre cheia de contact.

— Ne mai vedem, domnule Rebus, zise omul, deschizând plicul.

— Da, zise Michael, spunându-și în gând: „Numai dacă nu am de ales”.

Treaba asta începea să fie prea mult pentru el. Oamenii aceia păreau să știe totul despre ce făcea el. Știa, totuși, că teama se risipea de fiecare dată, înlocuită fiind de euforie, atunci când scăpa de încă o tranșă, umflându-și buzunarele cu profitul afacerii. Tocmai acel moment când teama se preschimba în euforie îi dădea ghes să rămână în joc. Semăna cu cea mai puternică accelerare de la semafor pe care o puteai experimenta vreodată – oricând.

•

Jim Stevens, privind de la o clădire aiuristică de pe deal, o copie ridicolă și niciodată terminată a unui templu grecesc, îl văzu pe Michael Rebus plecând. Asta nu era ceva nou pentru el; mai mult îl interesa omul de legătură din Edinburgh, un ins de urmele căruia nu putea da și pe care nu-l cunoștea, un om pe care îl pierduse deja de două ori și pe care, fără-ndoială, avea să-l piardă din nou. Nimeni nu părea să știe cine era acel individ misterios și nimeni nu-și dorea în mod special să afle. Nu vestea nimic bun. Stevens, simțindu-se deodată neputincios și bătrân, nu putu face altceva decât să-și noteze numărul de înmatriculare al mașinii. Se gândea că, poate, McGregor Campbell ar putea face ceva cu el, dar se temea că va fi reperat de Rebus. Se simțea blocat în mijlocul unei povești care, treptat, se dovedea a fi mult mai încâlcită decât bănuise el.

Tremurând, încercă să se convingă că-i plăcea asta.

10.

— Intră, intră, oricine ai fi.

Niște străini îi luară lui Rebus haina, mănușile și sticla de vin și astfel ajunse în toiul unei petreceri din acelea unde domnește aglomerația, fumul și gălăgia, și unde era ușor să le zâmbești oamenilor, însă era aproape imposibil să ajungi să cunoști pe cineva. Merse din hol în bucătărie și, de acolo, printr-o ușă de legătură, în living.

Scaunele, mesele, canapeaua fuseseră împinse lângă pereți și centrul încăperii era ocupat de cupluri care se învârteau – bărbații erau fără cravată, cu cămășile lipite de piele.

Părea că petrecerea începuse mai repede decât anticipase el.

Recunoscu câteva chipuri în jurul și pe la picioarele sale, pășind peste doi inspectori tocmai când intră în odaie. Observă că pe mesele din capătul opus erau grămezi de sticle și pahare de plastic. Acela părea un loc de observare mai bun ca oricare – și mai sigur decât cele

mai multe.

Totuși, problema fu să ajungă acolo și avu astfel prilejul să-și aducă aminte de unele cursuri cu tehnici de atac din armată.

— Salutare!

Cathy Jackson, imitând cu oarecare succes mișcările unei păpuși de cârpe, îi tăie o clipă calea și apoi fu luată pe sus de bărbatul masiv – foarte masiv – alături de care femeia se iluziona că dansează.

— Salutare, reuși Rebus să spună, chipul contorsionându-i-se mai mult într-o grimasă decât într-un surâs. Ajunse la locul relativ sigur al mesei cu băuturi și se servi cu un whisky și o bere. Asta îi ajungea pentru început. Apoi privi cum Cathy Jackson (pentru care el făcuse baie, se spilcuise, se dăduse cu toate pomezile și apele de colonie) își înfigea limba în gura cavernoasă a partenerului ei de dans. Rebus avu impresia că i se face rău. Partenera lui din acea seară se cuplase cu altcineva înainte ca seara să fi început măcar! Asta să îi fie învățătură de minte, să nu mai fie așa optimist. Și acum ce putea să facă? Să plece pe tăcute sau să-ncerce să scoată din joben câteva cuvinte introductive?

Un bărbat îndesat – nu era categoric polițist – veni din bucătărie și, cu țigara în gură, se apropie de masă cu două pahare goale în mână.

— Fir-ar a dracului de treabă, spuse el fără a se adresa cuiva anume, căutând printre sticle. E dată dracului treaba pe-aici, nu crezi? Iartă-mi limbajul.

— Da, este puțin.

Rebus își spuse: „Ei, poftim, am făcut-o, am vorbit cu cineva. Gheața a fost spartă, așa că aș face bine să plec cât încă se mai poate”.

Dar nu plecă. Privi cum bărbatul își croia drum înapoi, cu destulă pricepere, printre dansatori, ocrotind băuturile ca pe niște animăluțe. Privea în jur, în timp ce o altă piesă bubuia din sistemul stereo invizibil, iar dansatorii își reîncepuseră dansul de război. O femeie, afișând un aer la fel de stingher ca el, se strecură în încăpere și cineva îi arătă masa lui Rebus.

Era cam de-o seamă cu el și vârsta își cam lăsase amprenta. Purta o rochie frumușică, după părerea lui (dar cine era el să-și dea cu părerea despre modă? costumul lui părea de-a dreptul funebru în compania de acolo) și părul îi fusese coafat de scurt timp, poate chiar în după-amiaza aceea. Purta ochelari de secretară, deși ea însăși nu era secretară. Rebus înțelegea asta doar privind-o, examinând felul în care se descurcă să ajungă până la el.

Îi întinse femeii un Bloody Mary proaspăt preparat.

— E bun așa? strigă el. Am nimerit-o?

Femeia înghiți satisfăcută băutura, oprindu-se să respire cât timp el îi reumplu paharul.

— Mersi, spuse ea. De obicei nu beau, dar acum chiar mi-a prins

bine.

„Grozav”, își spuse Rebus continuând să surâdă cu ochii. „Cathy Jackson și-a pierdut capul (și decența) din pricina alcoolului, iar eu m-am procopsit cu o abstinentă”. O, dar un atare gând nu era demn de el și nici nu-i făcea dreptate tovarășei lui. Rosti în gând o rugăciune rapidă de căință.

— Ai vrea să dansezi? întrebă el, vrând să-și spele păcatele.

— Glumești!

— Ba nu. E vreo problemă?

Lui Rebus, animat de-un dram de șovinism, nu-i venea să creadă. Femeia era inspector districtual. Mai mult decât atât, era ofițer de relații cu presa pentru cazurile de crimă.

— O, făcu el, doar că lucrez și eu la acest caz.

— Ascultă, John, dacă o ținem așa, toți polițiștii din Scoția, bărbați sau femei, vor lucra la acest caz. Crede-mă.

— Cum adică?

— S-a mai produs o răpire. Mama fetei i-a anunțat dispariția astă-seară.

— Rahat! Scuză-mi limbajul.

Dansaseră, băuseră, se despărțiseră, se regăsiseră și erau acum, se pare, vechi prieteni. Stăteau în holul de la intrare, la puțină depărtare de larma și agitația de pe ringul de dans. La capătul coridorului, unde se afla singura toaletă din apartament, oamenii de la rând nu mai aveau răbdare.

Rebus se trezi că privește visător dincolo de ochelarii lui Gill Templer, dincolo de sticla și plasticul lor, la ochii ei verde-smarald. Voia să îi spună că nu văzuse niciodată ochi mai frumoși că ai ei, dar se temea că va fi acuzat că folosește un clișeu. Femeia trecuse de-acum la suc de portocale, însă el, cum nu se aștepta la nimic special de la seara aceea, își dăduse dezlegare la alte câteva whisky-uri.

— Bună, Gill.

Rebus îl recunoscut pe tipul îndesat din fața sa în persoana celui cu care vorbise la masa cu băuturi.

— Nu ne-am mai văzut demult.

Bărbatul dădu să o sărute pe Gill Templer pe obraz, dar își rată ținta și se întâlni cu peretele.

— Ai băut nițel cam mult, Jim? spuse Gill, sobru. Bărbatul dădu din umeri. Se uita la Rebus.

— Fiecare are o cruce pe care o poartă, nu? întinse o mână către Rebus.

— Jim Stevens, spuse bărbatul.

— O, reporterul?

Rebus acceptă un moment mâna caldă și umedă a bărbatului.

— El e sergentul-detectiv John Rebus, spuse Gill.

Rebus observă roșeața care apăru și dispăru iute pe chipul lui Stevens, ochii speriați că ai unui iepure. Își reveni degrabă, totuși, ca un expert.

— Încântat de cunoștință, spuse el.

Apoi, adăugă înclinând din cap:

— Eu și Gill ne știm de mult timp, așa-i, Gill?

— Nu de așa mult cum pare să crezi tu, Jim.

El râse atunci, aruncând ocheade spre Rebus.

— E doar timidă, spuse el. Încă o fată ucisă, am auzit.

— Jim are spioni peste tot.

Stevens își atinse cu degetul o latură a nasului roșu-aprins, rânjind spre Rebus.

— Peste tot, repetă el, și eu ajung peste tot.

— Da, se întinde nițel, ca tras prin inel, Jim al nostru, spuse Gill, pe un ton tăios ca o lamă, cu ochii de nepătruns protejați deodată de sticlă și plastic.

— Va fi și mâine o conferință de presă, Gill? spuse Stevens, căutându-și prin buzunare țigările, pe care le pierduse însă de mult.

— Da.

Mâna reporterului găsi umărul lui Rebus.

— Ne știm de mult, eu și Gill.

După care plecă, retrăgându-se cu mâna întinsă spre ei, fluturând-o fără a aștepta răspuns, căutându-și țigările, îndepărtându-se de chipul lui John Rebus.

Gill Templer suspină și se sprijini de peretele de care se lipiseră buzele lui Stevens.

— Unul dintre cei mai buni reporteri ai Scoției, spuse ea degajat.

— Și meseria ta îți cere să ai de-a face cu cei de teapa lui?

— Nu e așa rău.

În living părea să se fi iscat o ceartă.

— Ei, zise Rebus, numai un zâmbet, chemăm poliția sau preferi să fii dusă la un mic restaurant pe care îl știu eu?

— Asta-i cumva o frază de agățat?

— Poate. Spune-mi tu. În definitiv, tu ești detectiv.

— Păi, orice ar fi, sergent-detectiv Rebus, astăzi ai noroc. Mor de foame. Merg să-mi iau haina.

Rebus, mulțumit de sine, își aminti că și haina lui era pe acolo, pe undeva. O găsi într-unul dintre dormitoare, împreună cu mănușile și – surpriza surprizelor – sticla de vin încă nedesfăcută. O vârî în buzunar, considerând că este un semn divin că va avea nevoie de ea mai târziu.

Gill era în celălalt dormitor, scormonind printr-un maldăr de haine de pe pat. Sub cuverturi părea să fie în plină desfășurare o reuniune, și întregul conglomerat de haine și așternuturi fremăta aidoma unei uriașe amibe. Gill, chicotind întruna, își găsi în cele din urmă haina și

veni spre Rebus, care surâdea cu subînțeles în pragul ușii.

— Rămas bun, Cathy, strigă ea înapoi în cameră. Mersi pentru petrecere.

De sub așternuturi se auzi un strigăt înfundat, poate un răspuns. Rebus, cu ochii larg deschiși, simți că fibra morală i se fărâmițează asemenea unui biscuit cu brânză uscat.

În taxi, stătură la mică distanță unul de celălalt.

— Deci tu și băgăciosul acela de Stevens chiar vă știți de mult?

— Doar în închipuirea lui.

Se uită pe lângă șofer la șoseaua udă.

— Memoria lui Jim nu mai e ce-a fost. Serios, am ieșit odată împreună. Și a fost într-adevăr o singură dată. Ridică un deget. Într-o seară de vineri, cred. Mare greșeală, zău așa.

Rebus era mulțumit de asta. Începea să îi fie iarăși foame. Când ajunseră la restaurant, constatară că acesta era închis – chiar și pentru Rebus – așa că rămaseră în taxi și Rebus îl dirijă pe șofer spre apartamentul său.

— Sunt tare priceput la făcut sandvișuri cu bacon, spuse el.

— Păcat, zise ea. Sunt vegetariană.

— Dumnezeule mare, adică nu mănânci deloc legume?

— Cum se face, rosti ea pe un ton acid, că mâncătorii de carne simt mereu nevoia să ia asta în râs? La fel e și cu libertățile femeilor și bărbaților. Cum se face?

— Fiindcă ne temem de ei, explică Rebus, treaz de-a binelea de-acum.

Gill se uită la el, însă el privea pe geam cum bețivii întârziați ai orașului umblau în sus și-n jos pe Lothian Road, o arteră periculoasă, presărată cu obstacole, căutând alcool, femei, fericire. Pentru unii dintre ei era o căutare fără sfârșit, un șir de intrări și ieșiri din cluburi și puburi și restaurante cu servire la pachet, o fărâmițare continuă a structurii realității. Lothian Road era coșul de gunoi al Edinburgh-ului. Era totodată locul unde se găseau Hotelul Sheraton și Usher Hall. Rebus vizitase Usher Hall odată, stătuse alături de Rhona și de ceilalți snobi ascultând Recviemul lui Mozart. Era tipic pentru Edinburgh să aibă câte un lăcaș de cultură așezat printre fast-food-uri. Un recviem și o pungă de chips-uri.

•

— Și ce se mai întâmplă pe la Biroul de presă?

Stăteau în livingul pe care Rebus îl aranjase în grabă.

Din combina stereo Nakamichi, mândria lui, se auzea muzică din colecția de jazz de calitate, special concepută pentru audiții nocturne, Stan Getz sau Coleman Hawkins.

Încropise niște sandvișuri cu ton și roșii, după ce Gill recunoscuse că uneori mai mânca pește. Sticla de vin era desfăcută și el preparase o

cafetieră plină de cafea proaspăt măcinată (un răsfăț rezervat de obicei mic dejunurilor duminicale). El ședea acum în fața musafirei sale, urmărind-o cum mânca. Se gândi, puțin speriat, că ea era prima lui musafiră de când plecase Rhona, dar apoi își aminti, foarte vag, de vreo alte două aventuri de-o noapte.

— La Biroul de presă totul e bine. Nu e o pierdere totală de timp, să știi. E util la ceva în ziua de azi.

— O, nu asta voiam să spun.

Ea îl studie, încercând să intuiască în ce măsură era serios.

— Ei, continuă ea, dar știu că mulți dintre colegii noștri consideră că meseria mea e o mare pierdere de timp și o risipă de personal. Crede-mă, într-un caz ca acesta este absolut vital să avem mass-media de partea *noastră* și să îi oferim informațiile care vrem să ajungă la public *atunci* când vrem noi să ajungă. Ne scutește de multe bătăi de cap.

— Bravo, bravo!

— Fii serios, guzgane.

Rebus râse.

— Nu sunt niciodată altfel decât serios. Un polițist devotat sută la sută meseriei sale, ăsta sunt eu.

Gill Templer îl săgetă iarăși cu privirea. Avea ochi de inspector: îți pătrundeau până în conștiință, adulmecându-ți vinovăția, viclenia, intențiile, căutând punctele slabe.

— Și cum ești ofițer de legătură, spuse Rebus, înseamnă că trebuie să menții… legături destul de strânse cu presa, așa-i?

— Știu unde bați, sergent Rebus, și, în calitate de superior, îți cer să te oprești.

— Doamnă!

Rebus o salută scurt, regulamentar.

Veni din bucătărie cu încă o cafetieră plină.

— Nu-i așa că petrecerea a fost înspăimântătoare? spuse Gill.

— A fost cea mai bună petrecere la care am participat vreodată, zise Rebus. În definitiv, dacă n-ar fi fost, poate că nu te cunoșteam niciodată.

Femeia râse în hohote de data aceasta, cu gura plină de pastă de ton, pâine și roșii.

— Nu ești sănătos la cap, strigă ea, nu ești deloc sănătos.

Rebus ridică din sprâncene, zâmbind. Își pierduse talentul? Nici poveste. Era un miracol.

Mai târziu, ea avu nevoie să meargă la toaletă. Rebus schimba caseta, dându-și seama ce limitate erau gusturile lui muzicale. Ce erau toate grupurile acelea la care se referea ea întruna?

— E pe hol, spuse el. La stânga.

Când se întoarse, se auzea tot jazz, iar muzica era abia audibilă și

Rebus era așezat din nou în fotoliul său.

— Ce-i camera vizavi de baie, John?

— Păi, făcu el, turnând cafea, era camera fiicei mele, dar acum e plină cu de toate. N-o folosesc niciodată.

— Când v-ați despărțit voi, tu și soția?

— Nu atât de repede pe cât ar fi trebuit. Vorbesc serios.

— Ce vârstă are fiica ta?

Acum vorbea pe un ton matern, domestic; renunțase la vocea femeii singure pe ea sau la cea de profesionistă.

— Aproape doisprezece, spuse el. Aproape doisprezece.

— E o vârstă dificilă.

— Așa sunt toate.

Când vinul se termină și din cafea mai rămăsese doar o jumătate de ceașcă, unul dintre ei sugeră să meargă în pat. Schimbară zâmbete mânzești și își promiseră solemn că nu aveau să-și facă niciun fel de promisiuni și, odată contractul acceptat și semnat fără cuvinte, se duseră în dormitor.

Totul începu destul de bine. Erau oameni maturi, jucaseră jocul acela de suficiente ori cât să nu se lase demoralizați de micile stângăcii. Rebus fu impresionat de agilitatea și inventivitatea ei și speră că și ea era impresionată, la rândul ei. Femeia își cabră spatele spre a-i veni în întâmpinare, căutând intrarea supremă și de neatins.

— John, zise, împingându-se acum în el.

— Ce este?

— Nimic. Doar că am să mă întorc, bine?

El se ridică în genunchi și ea se întoarse cu spatele la el, făcându-și genunchii să alunece pe pat, zgâriind peretele neted cu buricele degetelor, așteptând. Rebus, în acea scurtă pauză, se uită prin încăpere, palida lumină albastră desenând conturul cărților, al marginilor saltelei.

— Oh, o saltea japoneză, spusese ea, descotorosindu-se iute de haine. El zâmbise în tăcere.

Începea să-și piardă vâna.

— Haide, John. Haide.

Se aplecă spre ea, lipindu-și fața de spatele ei. Vorbise despre cărți cu Gordon Reeve atunci când fuseseră capturați. Vorbise la nesfârșit, parcă, citindu-i din memorie. La izolator, tortura era la distanță de-o ușă închisă. Dar îduraseră. Era o etapă a antrenamentului.

— John, oh, John.

Gill se ridică și întoarse capul spre el, cerând o sărutare. Gill, Gordon Reeve, cerând ceva de la el, ceva ce nu putea da. În ciuda antrenamentului, în ciuda anilor de practică, a anilor de muncă și stăruință îndârjită.

— John?

Dar el era altundeva acum, înapoi în tabăra de antrenament, înaintând din nou anevoie peste câmpul noroios, șeful strigând la el să se grăbească, înapoi în celulă, privind un gândac care străbătea podeaua mizeră, înapoi în elicopter, cu un sac tras peste cap, stropii fini de apă sărată din mare în urechi…

— John?

Femeia se întoarse acum complet, cu greutate, îngrijorată. Văzu lacrimile care stăteau să îi curgă din ochi. Îi apropie capul de al său.

— Oh, John. Nu contează. Sincer, nu contează.

Și puțin mai târziu:

— Nu-ți place în poziția asta?

Rămaseră întinși după aceea, unul lângă celălalt, el blestemându-și buimăceala și faptul că rămăsese fără țigări, ea adormită, încă îngrijorată, șoptindu-i frânturi din povestea vieții ei.

După un timp, Rebus scăpă de sentimentul de vinovăție: în definitiv, nu avea de ce să se simtă așa. Simțea doar nevoia clară de nicotină. Și își aminti că avea să se vadă cu Sammy peste șase ore și că mama ei avea să știe, instinctiv, ceea ce el, John Rebus, făcuse în aceste ultime câteva ore. Era blestemată să aibă această abilitate vrăjitorească de a vedea în sufletul oamenilor și, într-adevăr, întrevăzuse rarele lui crize de plâns, la foarte puțin timp după consumarea lor. În parte, bănuia că el fusese răspunzător pentru separarea lor.

— Cât e ceasul, John?

— Patru. Poate puțin mai mult.

El își scoase brațul de sub ea și se ridică, vrând să iasă din cameră.

— Nu vrei ceva de băut? întrebă.

— La ce te gândeai?

— La cafea, poate. Nu prea mai are rost să dormim acum, dar dacă ți-e somn, nu te lua după mine.

— Nu, beau și eu o ceașcă de cafea.

Rebus știu după vocea ei, după lentoarea ei împleticită, că femeia avea să fie adormită buștean până să ajungă el la bucătărie.

— Bine, spuse el.

Își făcu o cană de cafea neagră dulce și se tolăni într-un fotoliu cu ea în mână. Aprinse focul mic cu gaz din living și începu să citească o carte. Astăzi avea să o vadă pe Sammy și gândul îi zbură de la povestea de pe pagină, o poveste cu o intrigă pe care nu-și amintea să o fi început. Sammy avea aproape doisprezece ani. Supraviețuise pericolului mulți ani, iar acum, pentru ea, alte pericole erau iminente. Perverșilor care pândeau, bătrânilor slinoși, adolescenților arțăgoși aveau să li se adauge băieții de vârsta ei, cu noile lor porniri, iar băieții pe care îi cunoștea deja ca prieteni aveau să devină, dintr-odată, vânători aprigi. Cum avea să se descurce? Dacă o ajuta mama ei, avea să se descurce admirabil, ripostând și fandând. Da, avea să

supraviețuiască fără sfatul și protecția tatălui ei.

Tinerii de azi erau mai rezistenți. Se gândi la propria-i tinerețe. Fusese fratele mai mare al lui Mickey, purtând bătălii pentru amândoi, întorcându-se acasă pentru a-și vedea fratele cocoloșit de tatăl lui. Se afundase tot mai tare între pernele divanului, sperând că într-o zi va dispărea. Atunci, avea să le pară rău. Atunci, avea să le pară așa de rău…

La șapte treizeci, se duse în dormitorul cu aer îmbâcsit care mirosea a sex și a bârlog de animal, apoi o sărută pe Gill, trezind-o.

— E timpul, spuse el. Ridică-te, îți dau drumul la apă.

Femeia mirosea bine, ca un copilaș pe un prosop pufos. Admiră formele trupului ei sinuos în timp ce se trezeau în lumina subțire și fluidă a soarelui. Avea un corp frumos, nimic de zis. Fără vergeturi vizibile. Picioare fără cicatrice. Cu părul răvășit doar atât cât să fie excitant.

— Mersi.

Ea trebuia să fie la sediu până la zece, pentru a pune la punct următorul comunicat de presă. Nu era loc de odihnă. Cazul continua să se dezvolte ca un cancer. Rebus umplu cada; nu-i plăcea dâra de mizerie de pe interiorul ei. Avea nevoie de o femeie la curățenie. Poate o convingea pe Gill.

„Un alt gând nedemn, iartă-mă”.

Asta îl făcu să se gândească la mersul la biserică. Era din nou duminică, până la urmă, și de câteva săptămâni își tot promitea că va încerca din nou, că va găsi altă biserică în oraș și o va lua de la capăt.

Ura religia congregațională. Ura zâmbetele și manierele protestanților scoțieni îmbrăcați de duminică, accentul pus pe o comuniune nu cu Dumnezeu, ci cu vecinii tăi. Încercase șapte bisericii de culte diferite din Edinburgh și nu găsise niciuna pe placul său. Încercase să stea două ore acasă, duminica, citind Biblia și rugându-se, dar nici asta nu era bine, dintr-un motiv sau altul. Era prizonierul dilemei; un credincios fără credință. Oare credința personală era suficient de bună pentru Dumnezeu? Poate, dar nu credința lui, care părea să fie în strânsă legătură cu sentimentele lui de vinovăție și cu ipocrizia, ori de câte ori păcătuia, o vinovăție astâmpărată doar de expunerea în public.

— E gata baia, John?

Femeia își răvăși iarăși părul, goală și încrezătoare, cu ochelarii lăsați în urmă, în dormitor. John Rebus își simți sufletul în pericol. „La dracu’”, își spuse, cuprinzând-o de după mijloc. Vinovăția putea să aștepte. Vinovăția putea întotdeauna să aștepte.

•

Trebui să șteargă podeaua de apă după aceea, dovadă empirică a faptului că principiul lui Arhimede fusese demonstrat din nou. Apa din

cadă cursese precum laptele și mierea, iar Rebus fusese cât pe-aci să se înece.

Totuși, acum se simțea mai bine.

— Doamne, sunt un biet păcătos, șopti el, în vreme ce Gill se îmbrăca.

Femeia părea sobră și eficientă când deschise ușa din față, aproape ca și când ar fi ieșit de la o vizită oficială de douăzeci de minute.

— Putem stabili o întâlnire? sugeră el.

— Putem, replică ea, căutând prin poșetă.

Rebus era curios să afle de ce femeile făceau mereu asta, mai ales în filme, după ce se culcau cu un bărbat. Își bănuiau oare partenerii de pat că le caută prin poșetă?

— Dar ar putea fi dificil, continuă ea, la cum merge cazul în clipa de față. Hai să promitem doar că vom ține legătura, bine?

— Bine.

Speră că ei nu-i scăpase tristețea din glas, dezamăgirea de băiețel căruia i s-a refuzat cererea.

Își dădură un ultim sărut scurt, cu buze reci, și ea plecă. Mirosul ei rămase, însă, și el îl inspiră adânc în timp ce se pregătea pentru ziua care îl aștepta. Găsi o cămașă și o pereche de pantaloni care nu puteau a tutun și se îmbrăcă încet, admirându-se în oglinda din baie, cu tălpile ude, intonând un imn religios.

Uneori era bine să fii în viață. Uneori.

11.

Jim Stevens mai aruncă trei aspirine în gură și își bău sucul de portocale. Ce rușine, să fie văzut într-un bar din Leith sorbind dintr-un suc de fructe! Și totuși, ideea de-a bea și numai jumătate de halbă din berea aceea densă, înspumată îi făcea greață. Băuse mult prea mult la petrecere; prea mult și prea repede, în prea multe combinații.

Leith încerca să se înfrumusețeze. Cineva de undeva hotărâse să-l șteargă puțin de praf și să îi facă baie. Avea cafenele și vinoteci în stil francez, apartamente studio, magazine de delicatese. Dar era tot Leith, vechiul port, un ecou al trecutului său agitat, când vinurile de Bordeaux erau descărcate cu butoiul și vândute pe străzi dintr-o căruță trasă de cai. Dacă Leith nu mai păstra nimic altceva, avea să-și păstreze mentalitatea portuară și bodegile tradiționale.

— Dumnezeule, răcni o voce în spatele lui, omul ăsta bea orice la dublu, chiar și sucurile!

Un pumn greu, de două ori mai mare ca al său, aterizează în spinarea lui Stevens. Individul oacheș aterizează pe un taburet de lângă el. Mâna

rămase proptită ferm pe spatele lui.

— Salut, Podeen, zise Stevens. Începea să transpire în aerul greu din cârciumă și inima îi bubuia în piept: simptomele mahmurelii în fază terminală; simțea mirosul alcoolului care i se scurgea prin pori.

— Dumnezeule, James băiete, ce dracu' bei tu acolo?

•

— Barman, adu-i omului un whisky, rapid. Face risipă de suc pentru copilași!

Răcnind, Podeen își luă mâna de pe spatele reporterului doar cât să scadă presiunea, după care se năpusti din nou, lovindu-l cu dosul palmei, usturător. Stevens își simți măruntaiele trepidând, revoltate.

— Te pot ajuta cu ceva azi? zise Podeen pe un ton mult mai scăzut.

Uriașul Podeen era marinar de douăzeci de ani, purtând pe corp cicatricele și urmele a o mie de porturi. Cum își câștiga banii în ultimii ani, Stevens nu-și dorea să știe. Lucrase ca bodyguard în puburile de pe Lothian Road și în alte bodegi dubioase din jurul orașului Leith, dar acesta era probabil doar vârful aisbergului când venea vorba de veniturile lui. Degetele lui Podeen erau atât de murdare de pământ, de parcă ar fi dezgropat cu mâinile goale economia neagră din solul putred și fertil.

— Nu cred, Uriașule. Nu, mă gândesc doar la unele lucruri.

— Adu-mi ceva de mâncare, bine? Porții duble din tot ce ai.

Barmanul, aproape salutând milităreșe, se duse după comandă.

Mâna se ridică iarăși de pe spatele lui Stevens. El făcu o grimasă, așteptând palma, dar brațul căzu pe bar, alături de el. Oftă suficient de tare cât să se-audă.

— Ai avut o noapte grea, Jimmy?

— Aș vrea să-mi pot aduce aminte.

Adormise într-unul dintre dormitoare, foarte târziu. Apoi un cuplu intrase și îl cărase în baie, depunându-l în cadă. Acolo dormise vreme de două ore, poate trei. Se trezise cu gâtul, spatele și picioarele îngrozitor de înțepenite. Mai băuse niște cafea, dar nu destulă, niciodată nu era destulă.

Și ieșise în aerul friguros al dimineții, sporovăise cu niște taximetriști în dugheana unui vânzător de ziare, șezând în ghereta portarului la unul dintre marile hoteluri de pe Princes Street, sorbind ceai dulce și discutând despre fotbal cu un portar de noapte somnoros. Știuse însă că va ajunge aici, căci aceasta era dimineața lui liberă și se ocupa din nou de cazul cu drogurile, copilașul lui.

— Circulă multă marfă în clipa de față, Uriașule?

— O, ei, asta depinde de ce anume te interesează, Jimmy. Umblă vorba că începi să-ți vâri nasul prin toate mirodeniile. Cel mai bine e să rămâi la drogurile sigure. Lasă în pace marfa babană.

— Asta-i un avertisment, o amenințare sau ce?

Stevens nu avea chef să fie amenințat, nu atunci când avea de-a face cu o mahmureală matinală de duminică.

— E un avertisment *prietenesc,* un avertisment din partea unui prieten.

— Cine-i prietenul, Uriașule?

— Eu, tolomacule. Nu mai fi așa bănuitor tot timpul. Ascultă, circulă niște canabis, dar cam asta e tot. Nimeni nu mai aduce marfă în Leith. O lasă pe coasta Fife sau sus, lângă Dundee. Locuri de unde vameșii au dispărut aproape cu totul. Și ăsta-i adevărul.

— Știu, Uriașule, știu. Dar pe aici se derulează livrări repetate. Am văzut cu ochii mei. Nu știu cu ce anume. Dacă-i marfă babană sau nu. Dar am văzut o preluare. Foarte recent.

— Cât de recent?

— Ieri.

— Unde?

— Pe Calton Hill.

Uriașul Podeen clătină din cap.

— Atunci nu are nimic de-a face cu cineva sau ceva de care să știu eu, Jimmy.

Stevens îl cunoștea pe Uriaș, îl cunoștea bine. Îi furniza informații bune, însă erau doar lucruri pe care el însuși le primea de la oameni care voiau ca Stevens să afle ceva anume.

•

Astfel, băieții cu heroina aveau să vină, prin intermediul Uriașului, cu informații despre traficul de canabis. Dacă Stevens prelua povestea, existau șanse ca traficanții de canabis să fie prinși. Și așa, teritoriul și cererea le rămâneau băieților cu heroina. Era un plan isteț, truc și contra-truc. Miza era și ea mare. Dar Stevens era și el un jucător deștept. Știa că exista o înțelegere tacită cum că el nu trebuia niciodată să țintească jucătorii cu adevărat mari, căci asta ar fi însemnat să țintească afaceriștii și birocrații urbei, moșierii titrați, posesorii de Mercedes din orașul nou.

Și asta nu avea să fie permis niciodată. Așa că i se livrau firimituri, suficient cât presa să aibă ce mesteca, iar lumea să deplângă stadiul deplorabil în care ajunsese Edinburgh. Întotdeauna puțin, niciodată mult. Stevens înțelegea toate astea. Practica jocul de atâta timp, încât nici nu mai știa uneori de ce parte se afla. În cele din urmă, nici nu conta.

— Nu știi despre asta?

— Nimic, Jimmy. Dar o să mă interesez. Să văd ce se întâmplă. Ascultă, totuși, s-a deschis un bar nou lângă sala de expoziție Mackay. Știi de care zic?

Stevens încuviință, dând cap.

— Ei bine, continuă Podeen, e bar în față, dar în spate e bordel. E-o

barmaniță trăsnet care face treaba după-amiaza, dacă te interesează.

Stevens zâmbi. Deci un băiat nou încerca să intre pe piață și băieților vechi, ultimii șefi ai lui Podeen, nu le plăcea asta. Așa că lui, Jim Stevens, îi erau date suficiente informații ca să-l închidă pe băiatul cel nou, dacă voia. Exista, categoric, un titlu de primă pagină strașnic în povestea asta, numai că era o minune de o zi.

De ce nu telefonau direct poliției, anonim? Bănuia că știe răspunsul, deși fusese nedumerit cândva: jucau jocul după regulile de demult, ceea ce presupunea să nu dai dușmanul în gât direct. Lui îi rămânea să joace rolul de mesager, însă unul cu liber arbitru. Un liber arbitru mititel, desigur, însă era mai bine așa decât să i se impună fiecare mișcare.

— Mersi, Uriașule. O să țin minte asta.

Atunci sosi mâncarea, mormane mari de bacon răsucit, lucios, două ouă moi, aproape transparente, ciuperci, pâine prăjită, fasole. Stevens nu scăpă barul din ochi, brusc interesat de unul dintre colegii de halbă, încă amețit după noaptea de sâmbătă.

— Mă duc la masa mea ca să mănânc, bine, Jimmy?

Lui Stevens nu-i venea să creadă ce noroc are.

— O, bine, Uriașule, bine.

— Sal'tare, atunci.

Și cu asta fu lăsat singur, rămânând doar părerea unui miros. Observă că barmanul stătea în fața lui. Mâna lui, unsă de ulei, era întinsă.

— Două lire șaizeci, spuse el.

Stevens oftă. Să punem asta pe seama experienței – își spuse el, plătind – sau a mahmurelii. Petrecerea meritase, totuși, căci îl întâlnise pe John Rebus. Și Rebus era în relații cordiale cu Gill Templer. Toată treaba începea să devină puțin confuză. Dar și interesantă. Rebus era categoric interesant, deși fizic nu semăna câtuși de puțin cu fratele lui. Omul păruse destul de sincer, dar cum poți judeca un polițist după înfățișare? Pe dinăuntru se instaura putreziciunea. Deci, Rebus se vedea cu Gill Templer. Își aminti noaptea pe care o petrecuseră împreună și se cutremură. Aceea, într-adevăr, fusese limita cea mai de jos la care coborâse.

Își aprinse o țigară, a doua pe ziua aceea. Încă își simțea capul greu, dar stomacul parcă-i era mai liniștit. Poate chiar i se făcea foame. Rebus părea un dur, dar atât de dur cum probabil că fusese cu zece ani în urmă. În clipa aceea probabil că era în pat cu Gill Templer. Ticălosul! Norocos ticălos! Stomacul îi tresăltă puțin din pricina geloziei. Țigara avea gust bun. Îi insufla din nou viață și putere, sau așa părea. Știa că, în același timp, îl și scobea pe dinăuntru, făcându-i măruntaiele un terci de carne neagră. La dracu' cu asta. Fuma pentru că fără țigări nu putea judeca. Și acum asta făcea, judeca.

— Hei, adu-mi aici un dublu, te rog.

Barmanul veni.

— Tot suc de portocale?

Stevens se uită la el neîncrezător.

— Nu fi prost, spuse el. Whisky. Marca Grouse, dacă asta e-n sticla de Grouse.

— Aici nu facem jocuri de-astea murdare.

— Mă bucur să aud asta.

Bău whisky-ul și se simți mai bine. Apoi începu să se simtă iarăși prost. Se duse la toaletă, dar mirosul de acolo îi dădu o stare și mai rea. Se aplecă deasupra chiuvetei și dădu afară câteva bule de lichid, încercând în zadar să vomite. Trebuia să se lase de alcool. Trebuia să se lase de tutun. Îl ucideau, deși erau singurele lucruri care îl țineau în viață.

Se duse la masa Uriașului Podeen, transpirând, simțindu-se mai bătrân decât era.

— A fost un mic dejun bun, chiar a fost, spuse huiduma de om, cu ochii scânteind că ai unui copilandru.

Stevens se așeză lângă el.

— Ce se mai aude despre polițiștii corupți? întrebă el.

12.

— Bună, tati.

Avea unsprezece ani, dar arăta și vorbea și zâmbea ca și când ar fi avut mai mulți: unsprezece spre douăzeci și unu. Asta reușise să facă din fiica lui traiul alături de Rhona. O sărută pe obraz, amintindu-și de sărutul primit la despărțire de la Gill. Plutea un parfum în jurul ei, iar pe pleoape avea o umbră de fard.

Îi venea s-o ucidă pe Rhona.

— Bună, Sammy, spuse el.

— Mami zice că trebuie să fiu strigată Samantha acum, fiindcă m-am făcut mare, dar cred că *tu* poți să-mi spui Sammy.

— O, păi, mami știe mai bine, Samantha.

Aruncă o privire spre silueta soției sale care se retrăgea, cu corpul presat, împins și susținut într-o formă la care putea ajunge doar cu ajutorul unui corset foarte puternic. Fu ușurat să descopere că ea nu suporta despărțirea atât de bine pe cât s-ar fi așteptat în urma conversațiilor lor telefonice. Rhona urcă acum în mașină fără a se uita înapoi. Era un model mic și scump, însă avea o urmă de lovitură destul de mare, pe o parte. Rebus binecuvântă acea lovitură.

Își aminti că, făcând dragoste, se desfătase cu trupul ei, cu carnea

moale – căptușeală, cum îi spunea ea – a coapselor și spatelui ei. Astăzi îl privise cu ochi reci, umbriți de neștiință, și văzuse în ochii lui scânteia satisfacției sexuale. Apoi se întorsese pe călcâie. Deci era adevărat: încă putea vedea în inima lui. A, dar nu reușise să vadă în sufletul lui. Ratase cu totul cel mai vital dintre organe.

— Ce vrei să facem, atunci?

Stăteau la intrarea în Grădinilor Princes Street, aflată alături de obiectivele turistice ale Edinburgh-ului. Câțiva oameni treceau pe Princes Street, prin fața prăvăliilor închise duminica, în vreme ce alții ședeau pe băncile din grădină, dând porumbeilor și veveriților canadiene firimituri de pâine sau citind ziarele duminicale groase. Castelul se înălța deasupra lor, cu flamura fluturând săltăreț în adierea mult prea stereotipă a vântului. Forma gotică, ca de rachetă a Scott Monument le indica credincioșilor direcția corectă, însă puțini dintre turiștii care îi capturau imaginea cu aparatele lor de fotografiat japoneze scumpe păreau interesați cât de cât de conotațiile simbolice ale structurii, darămite de concretețea ei, atâta vreme cât aveau câteva instantanee cu ea de arătat acasă prietenilor. Acești turiști petreceau atâta timp fotografiind diverse lucruri, încât niciodată nu *vedeau* cu adevărat ceva, spre deosebire de tinerii care forfoteau pe acolo, prea ocupați să se bucure de viață încât să se mai sinchisească să capteze false imagini ale ei.

— Ce vrei să facem, atunci?

Latura turistică a capitalei. Nu erau niciodată interesați de zonele rezidențiale din jurul acelui areal central. Nu se aventurau niciodată în Pilton sau Niddrie sau Oxgangs pentru a efectua o arestare într-o clădire de locuințe duhnind a urină; nu erau emoționați de vânzătorii și consumatorii de droguri din Leith, de corupția abilă a edililor, de micile furturi ale unei societăți împinse atât de departe înspre materialism încât furtul rămânea singurul răspuns la ceea ce ei considerau că sunt nevoile lor. Și aproape sigur nu aveau cunoștință (nu se aflau acolo, în definitiv, ca să citească ziarul local sau să urmărească postul local de televiziune) de cea mai nouă vedetă mediatică, ucigașul de copii pe care poliția nu-l putea prinde, ucigașul care conducea forțele legii și ordinii într-un dans frenetic, fără cel mai mic indiciu ori șansă de a-l prinde, până când el însuși nu făcea un pas greșit. Îi era milă de Gill pentru funcția pe care o avea. Îi era milă de el însuși. Îi era milă de oraș, până și de escrocii și bandiții din el; de târfele și cartoforii lui, cei care câștigau și de cei care ratau la nesfârșit.

— Deci, ce vrei să facem?

Fiica lui ridică din umeri.

— Nu știu. Să ne plimbăm, poate? Să mergem la o pizza? Să vedem un film?

Se plimbară.

•

John Rebus o întâlnise pe Rhona Phillips imediat după ce intrase în poliție. Suferise o cădere nervoasă înainte să se înroleze (*de ce ai plecat din armată, John*?) și se refăcuse într-un sat pescăresc de pe coasta Fife, deși nu-l anunțase niciodată pe Michael că se afla acolo.

În primul concediu de când era polițist, prima *vacanță* adevărată după ani de zile, pe celelalte petrecându-și-le la cursuri sau lucrând în așteptarea examinărilor, Rebus se întorsese în acel sat pescăresc și acolo o cunoscuse pe Rhona. Ea era profesoară și avea deja în spate o căsnicie nefericită și brutal de scurtă. În John Rebus văzuse un soț puternic și capabil, o persoană care nu ar da bir cu fugiții din fața unei lupte; o persoană la care ea ar putea să țină, totuși, întrucât forța lui trăda o fragilitate lăuntrică. Văzuse că era în continuare bântuit de anii petrecuți în armată și mai ales de timpul cât fusese în „serviciile speciale". În unele nopți avea să se trezească strigând și uneori avea să plângă în timp ce făceau amor, să lăcrimeze în tăcere, lacrimile căzându-i lente și grele pe sânii ei. Nu avea de gând să vorbească mult despre asta și ea nici nu-l forțase vreodată. Era conștientă că el își pierduse un prieten în timpul acelor zile de antrenament. Înțelegea asta, iar bărbatul se baza pe copilul și pe mama din ea. Părea perfect. Prea, prea perfect.

Nu era așa. Nu ar fi trebuit să se însoare niciodată. Trăiseră destul de fericiți, ea predând engleza în Edinburgh până la nașterea Samanthei. Pe urmă însă, certurile pentru te miri ce și hârjonelile pentru putere se transformaseră în momente tot mai greu de suportat, pline de resentiment și suspiciune. Se vedea ea cu alt bărbat, un profesor de la școala ei? Se vedea el cu altă femeie atunci când spunea că e ocupat cu numeroasele sale schimburi duble? Lua ea droguri fără știința lui? Le dădea el atenție altora, și ei nu? De fapt, răspunsul la toate aceste întrebări era nu, dar asta oricum nu părea a fi esența problemei. Se prefigura mai degrabă un eveniment mult mai important, însă niciunul dintre ei nu-i putuse percepe inevitabilitatea până când nu fusese deja prea târziu, iar ei aveau să se strângă în brațe și să se împace iar și iar, ca și când ar fi fost în cine știe ce poveste moralizatoare sau telenovelă. Trebuiau să se gândească la copil, asupra acestui aspect erau amândoi de acord.

Copilul, Samantha, se transformase într-o domnișoară, iar Rebus descoperi că ochii îi fugeau (din nou) spre ea, apreciativ și vinovat, în timp ce se plimbau prin grădini, în jurul Castelului și spre cinematograful ABC de pe Lothian Street. Nu era frumoasă, căci numai femeile puteau fi așa, dar se îndrepta spre frumusețe cu o certitudine incredibilă și, în același timp, înfiorătoare. El era, la urma urmei, tatăl ei. Trebuiau să existe unele sentimente. Erau instinctuale.

— Vrei să-ți vorbesc despre noul prieten al lui mami?

— Știi prea bine că vreau.

Ea chicoti; mai rămăsese, deci, ceva feciorelnic în ea, și totuși chiar și un chicot părea diferit la ea acum, părea mai controlat, mai feminin.

— E poet, cică, dar nu a publicat încă nicio carte sau altceva. Și poeziile lui sunt de rahat, numai că mami nu-i spune asta. Ea are impresia că soarele strălucește prin știi-tu-ce a lui.

Oare felul acela „adult" de a vorbi era menit a-l impresiona? Așa credea.

— Câți ani are? întrebă Rebus, tresărind la auzul propriei sale vanități.

— Nu știu. Douăzeci și ceva.

Nu mai tresări și începu să amețească. Douăzeci. Îi fura din leagăn acum. Dumnezeule. Ce efect aveau toate astea asupra lui Sammy? Asupra Samanthei, pretinsul adult? Îl speria gândul, deși nu era cine știe ce psihiatru; acesta era domeniul Rhonei – sau fusese cândva.

— Dar sincer, tată, e-un poet *oribil.* Mie îmi ies mai bine eseurile de la școală decât îi ies lui poeziile. După vara asta merg la școala cea mare. Va fi ciudat să merg la școala la care lucrează mami.

— Așa-i.

Rebus găsise ceva care să-l zgândărească. Un poet de douăzeci de ani.

— Cum îl cheamă pe băiatul ăsta? întrebă.

— Andrew, răspunse ea. Andrew Anderson. Nu-i așa că sună comic? E simpatic, totuși, deși e puțin ciudat.

Rebus înjură printre dinți: fiul lui Anderson, fiul poet itinerant al temutului Anderson se dădea în bărci cu soția lui Rebus. Ce ironie! Nu știa dacă să râdă sau să plângă. Râsul părea oarecum mai potrivit.

— De ce râzi, tati?

— De nimic, Samantha. Sunt doar fericit, atâta tot. Ce spuneai?

— Spuneam că mama l-a cunoscut la bibliotecă. Mergem des acolo. Lui mami îi plac cărțile de literatură, dar mie îmi plac cărțile despre dragoste și aventuri. Nu pot înțelege cărțile pe care le citește mami. Citeai și tu aceleași cărți ca ea atunci când erați… înainte ca voi…?

— Da, da, citeam. Dar nici eu nu le înțelegeam, așa că nu-ți face probleme. Mă bucur că citești mult. Cum e biblioteca asta?

— E foarte mare, dar mulți vagabonzi merg acolo să doarmă și să-și piardă vremea. Își iau o carte, se așază și adorm, pur și simplu. Miros îngrozitor!

— Păi, doar nu trebuie să te apropii de ei, nu? Cel mai bine e să îi lași în treburile lor.

— Da, tati.

Tonul ei era puțin de reproș, avertizându-l că-i dădea sfaturi părintești și că astfel de sfaturi erau inutile.

— Ai chef să vedem un film, atunci?

Cinematograful nu era deschis însă, așa că se duseră la gelateria de la Tollcross. Rebus o privi pe Samantha cum ia cinci globuri de înghețată, de culori diferite. Era încă în faza fusiformă, putea mânca fără să pună un gram pe ea. Rebus era conștient de cureaua sa lăsată sub un stomac ghiftuit care se mișcă după bunul plac. Sorbi un cappuccino (fără zahăr) și privi cu colțul ochiului cum un grup de băieți de la altă masă se uitau la fiica lui și la el, șușotind și râzând pe înfundate. Își dădeau părul pe spate și fumau țigări ca și când ar fi tras din esența vieții înseși. I-ar fi arestat pentru oprire voluntară din creștere, dacă nu ar fi fost Sammy de față.

În același timp, râvnea la țigările lor. El, unul, nu fuma în preajma lui Sammy: fetei nu-i plăcea să-l vadă că fumează. Și mama ei, cândva, într-un timp îndepărtat, strigase la el să înceteze și îi ascunsese țigările și bricheta, așa încât el își făcuse rezerve secrete de țigări și chibrituri prin toată casa. Continuase să fumeze nepăsător, râzând victorios când intra țanțoș în cameră cu o altă țigară aprinsă între buze, iar Rhona țipa la el să stingă drăcia aceea, fugărindu-l pe după mobile, dând din mâini pentru a-i arunca țigara din gură.

Acelea fuseseră vremuri fericite, vremurile conflictelor afectuoase.

— Cum merge școala?

— Bine. Ești implicat în cazul crimelor?

— Da.

Doamne, ar fi făcut moarte de om pentru o țigară, ar fi fost în stare să rupă capul unui tânăr pentru asta.

— Îl veți prinde?

— Da.

— Ce le face fetelor, tati?

Ochii ei, încercând să pară nepăsători, examinau foarte atent paharul aproape gol de înghețată.

— Nu le face nimic.

— Doar le ucide?

Buzele ei erau palide. Deodată, deveni copila lui întru totul, fiica lui, având nevoie totală de protecție. Rebus voia să o cuprindă cu brațele, să o liniștească, să îi spună că lumea mare și rea era acolo afară, nu înăuntru, că aici era în siguranță.

— Așa-i, spuse el în schimb.

— Mă bucur că face doar asta.

Băieții fluierau acum, străduindu-se să îi atragă atenția. Rebus simți că se face roșu la față. Într-o altă zi, în oricare alta în afară de asta, s-ar fi dus hotărât la ei și le-ar fi servit o porție de lege. Era însă în afara orelor de serviciu. Se bucura de o după-amiază în compania fiicei sale, rezultatul straniu al unui singur orgasm icnit, acel orgasm care făcuse ca un spermatozoid norocos, târându-se prin vâscozitate, să ajungă hăt

până la punctul câștigător. Fără îndoială, Rhona întindea deja mâna după cartea din ziua aceea, porția ei de literatură. Se desprindea de corpul nemișcat și istovit al amantului ei fără a mai schimba o vorbă. Oare tot timpul îi stătea gândul la cărți? Poate. Iar el, amantul, se simțea probabil dezumflat și gol, un spațiu pustiu, și-asta brusc, ca și când nu s-ar fi produs niciun fel de transfer afectiv. Asta era victoria ei.

Și apoi el va striga la ea cu un sărut. Strigătul dorului, al singurătății sale.

Lăsați-mă să ies. Lăsați-mă să ies…

— Hai să plecăm de-aici.

— Bine.

Și când trecură pe lângă masa băieților scălâmbăiați, cu chipurile exprimând o poftă trupească abia reținută, trăncănind ca niște maimuțe, Samantha îi zâmbi unuia dintre ei. *Ea* zâmbi unuia dintre ei.

Rebus, inspirând aer proaspăt, se întrebă încotro se îndrepta lumea lui. Se întrebă dacă motivul pentru care credea într-o altă realitate, dindărătul acesteia, nu s-ar putea explica prin faptul că fiecare zi era atât de înfricoșătoare și-atât de tristă. Dacă asta era tot, atunci viața era cea mai jalnică invenție a tuturor timpurilor. Îi venea să-i ucidă pe băieții aceia și să-și strângă de gât propria fiică, numai ca să o protejeze de ceea ce ea își dorea – și avea să obțină. Își dădu seama că el nu avea nimic să îi spună, dar că acei băieți aveau; că el nu avea nimic în comun cu ea, în afara sângelui, în vreme ce ei aveau toate în comun cu ea. Cerul era întunecat ca o operă wagneriană, întunecat ca gândurile unui ucigaș. Se întuneca necontenit, în vreme ce lumea lui John Rebus se năruia.

— E timpul, spuse ea, alături de el și totuși mult mai mare ca el, mult mai plină de viață. E timpul.

Și chiar era.

— Ar fi bine să ne grăbim, zise Rebus, va începe să plouă.

•

Se simțea sfârșit și își aminti că nu dormise, că în scurta noapte trecută fusese angajat într-o treabă solicitantă. Luă un taxi ca să se-ntoarcă la apartamentul lui – ducă-se dracului cheltuiala – și urcă scările sinuoase spre ușă. Mirosul de pisică era copleșitor. Dincolo de ușa lui, o scrisoare, fără timbru, îl aștepta. Înjură cu voce tare. Ticălosul era peste tot, peste tot și totuși invizibil. Rupse scrisoarea și citi.

NU AJUNGI NICĂIERI. NICĂIERI. AȘA-I? SEMNAT

Dar nu era nicio semnătură; niciuna scrisă de mână, în orice caz. Dar înăuntrul plicului, ca o jucărioară pentru copii, se afla bucata de sfoară înnodată.

— De ce faci asta, domnule Nod? spuse Rebus, pipăind sfoara. Și ce faci, mai exact?

În apartament era un frig crâncen: flacăra de control se stinsese iarăși.

PARTEA A III-A

Nodul

13.

Mass-media, simțind că „Strangulatorul din Edinburgh” nu avea de gând să dispară în noapte, luă povestea de coarne și dădu naștere unui monstru. Echipaje TV se mutară în camerele unora dintre cele mai bune hoteluri ale orașului, iar orașul îi primi cu brațele deschise, întrucât sezonul turistic nu începuse încă.

Tom Jameson era un editor la fel de abil ca oricare altul și avea o echipă de patru reporteri care se ocupau de poveste. Totuși, nu putea să nu observe că Jim Stevens nu era în cea mai bună formă. Părea neinteresat – niciodată un semn bun la un jurnalist. Jameson era îngrijorat. Stevens era cel mai bun om al său, imaginea firmei. Avea să poarte cu el o discuție despre asta curând.

•

Pe măsură ce cazul luă amploare, odată cu interesul pe care-l suscita, John Rebus și Gill Templer trebuiră să se limiteze la a comunica prin telefon sau cu ocazia unor întâlniri întâmplătoare în sau în jurul sediului central. Rebus aproape că nici nu mai trecea acum pe la vechea lui secție. Era el însuși doar o victimă a cazului de omucidere și i se spunea să nu se gândească la nimic altceva atâta timp cât era treaz. Se gândea însă la orice altceva: la Gill, la scrisori, la faptul că mașina sa nu va trece inspecția tehnică. Și-n tot acest timp îl privea pe Anderson, tatăl amantului Rhonei, îl privea cum se agita tot mai tare din dorința de a găsi un motiv, o pistă, orice. Era aproape o plăcere să-l urmărești pe om în acțiune.

Cât despre scrisori, Rebus le cam scosese din calcul pe soția și fiica sa. O urmă mică de pe ultima misivă a Nodului fusese verificată de băieții de la judiciar (în schimbul unei halbe) și se dovedise a fi sânge. Se tăiase omul la deget când retezase sfoara? Acesta era încă o mică enigmă. Viața lui Rebus era plină de enigme, iar întrebarea legată de rapiditatea cu care se duceau cele zece țigări pe care avea permisiunea să le fumeze zilnic nu era cea mai mică dintre ele. Deschidea pachetul după-amiaza târziu, număra conținutul și afla că își fumase deja toată rația. Era absurd; nici nu-și amintea să fi fumat una din zece, darămite toate. Și totuși, o numărare a chiștoacelor din scrumieră îi oferea, empiric, dovada care contrazicea categoric orice negare din partea sa.

Al naibii de ciudat, însă. Era ca și când ar fi blocat o parte din viața sa conștientă.

Era consemnat pe moment în sala de ședințe de la sediu, în vreme ce Jack Morton, bietul ticălos, se ocupa de ancheta din ușă-n ușă. Din locul acela putea vedea cum Anderson conducea hardughia. Nu era deloc de mirare că fiul acestuia nu ieșise tocmai luminat. Rebus trebuia să se ocupe și de multele apeluri telefonice – de la cele primite din partea oamenilor care încercau să fie de ajutor la cele din partea glumeților care voiau să mărturisească – și de interogatoriile care se desfășurau în incinta clădirii la toate orele din zi și din noapte. Acestea erau cu sutele și toate trebuiau îndosariate și așezate în funcție de importanță. Era o sarcină monumentală, dar exista măcar șansa ca din ele să se desprindă o pistă de urmat, așa că îi era îngăduit să nu se grăbească.

În cantina sufocantă unde domnea agitația, fumă țigara numărul unsprezece, mințindu-se singur că era din rația de a doua zi, și citi ziarul. Cum epuizaseră dicționarul, se forțau acum să găsească adjective noi și șocante. Crimele uluitoare, nebune, malefice ale Strangulatorului. Acest om smintit, funest, obsedat sexual. (Nu părea să îi deranjeze că ucigașul nu molestase sexual niciuna dintre victime.) Maniac însetat de sânge tânăr! „Ce face poliția noastră? Toată tehnica din lume nu poate înlocui siguranța oferită de patrulele de ofițeri. AVEM NEVOIE DE ELE ACUM”. Asta spunea James Stevens, corespondentul pe teme de criminalitate. Rebus și-l aminti pe individul îndesat și beat de la petrecere. Își aminti expresia de pe chipul lui Stevens când i se spusese numele lui Rebus. Asta era ciudat: totul era al naibii de ciudat. Rebus lăsă ziarul jos. Reporterii. Din nou, îi dori lui Gill tot binele în meseria ei. Studie fotografia cețoasă de pe prima pagină a tabloidului. Prezenta o copilă tunsă scurt, cu aer neinteligent. Surâdea încordat, de parcă fusese pozată fără a i se da timp de reacție suficient. Între dinții din față avea o strungăreață. Sărmana Nicola Turner, de doisprezece ani, elevă la una dintre școlile vocaționale din sudul orașului. Nu avea nicio legătură cu niciuna dintre celelalte fete moarte. Nu exista nimic care să le unească și, mai mult decât atât, ucigașul mersese cu un an mai departe, alegând acum o elevă de gimnaziu. Deci nu trebuia căutat un model în alegerea grupurilor de vârstă. Caracterul aleatoriu continua neabătut. Asta îl scotea din minți pe Anderson.

Dar Anderson nu ar fi recunoscut niciodată că ucigașul îi pusese pe jar toată mult-iubita lui secție de poliție. O pusese cu totul pe jar. Și totuși trebuiau să fie indicii. Trebuiau să fie. Rebus își bău cafeaua și simți că i se învârte capul. Se simțea ca un detectiv dintr-un roman ieftin și își dorea să poată da la ultima pagină ca să pună capăt întregii confuzii, tuturor morților și nebuniilor și vâjâitului din urechile sale.

•

Întors în sala de ședințe, strânse laolaltă rapoartele apelurilor telefonice primite de când plecase în pauză. Telefoniștii munceau non-stop și, lângă ei, un telex imprima aproape neîncetat informații considerate utile pentru caz, transmise de alte secții de poliție din țară.

Anderson își croi drum prin toată zarva aceea, ca și când ar fi înotat prin melasă.

— De o mașină avem noi nevoie, Rebus. O mașină. Vreau să-mi aduceți, într-o oră, toate mărturiile legate de bărbați care au fost văzuți cu copii în mașină. Vreau mașina ticălosului.

— Da, să trăiți.

Și plecă din nou, avansând prin melasa suficient de adâncă să înece orice ființă umană normală. Nu însă și pe Indestructibilul Anderson, imun la orice pericol. Asta-l făcea să fie un om indispensabil, gândea Rebus, sortând teancurile de hârtii de pe masa de lucru, care ar fi trebuit să se afle într-o ordine anume.

Mașini. Anderson voia mașini, așa că mașini avea să primească. Existau descrieri clare ale unui bărbat într-un Escort albastru, un Capri alb, un Mini purpuriu, un BMW galben, un TR7 argintiu, o ambulanță transformată, o furgonetă de înghețată (semnalată de un apelant cu accent italian care dorise să-și păstreze anonimatul) și un Rolls-Royce mare cu plăcuțe de înmatriculare personalizate. Da, să le introducem pe toate în computer și să facem o verificare rapidă a fiecărui Escort albastru, Capri alb și Rolls-Royce din Marea Britanie. Și având toate aceste date la dispoziție… ce? Alte anchete din ușă-n ușă, alte apeluri telefonice și interogatorii, altă hârțogărie și alte rahaturi. Nu contează, Anderson va răzbi prin toate, îndârjit în mijlocul nebuniei generale a lumii sale personale, și la capăt va ieși la suprafață curat, strălucind și de neatins, ca într-o reclamă la detergent de haine. De trei ori ura.

Hip hip.

Lui Rebus nu-i plăcuseră aiurelile nici în armată, și pe atunci fuseseră destule. Dar fusese un soldat bun, un foarte bun soldat, atunci când în sfârșit ajunseră la ceea ce însemna chiar armată. Numai că atunci, într-un acces de nebunie, făcuse cerere să intre în Escadrila Specială, iar acolo fuseseră foarte puține aiureli, dar avusese parte de cruzime din plin. Îl puseseră să alerge de la gară până pe câmp în spatele unui sergent în jeep. Îl torturaseră cu marșuri de douăzeci și patru de ore, instrucții brutale, tot ce vrei și ce nu vrei. Și când el și Gordon Reeve își luaseră gradul, SAS îi puseseră puțin la încercare, exact atât cât trebuia, închizându-i, interogându-i, înfometându-i, otrăvindu-i, și totul pentru o mică informație inutilă, câteva cuvinte care să arate că cedaseră. Două animale despuiate și tremurânde, cu saci trași peste cap, zăcând lipiți unul de altul ca să-și țină de cald.

— Vreau lista aia într-o oră, Rebus, strigă Anderson, făcându-i iar o vizită. Avea să-și primească lista. Avea să-și primească tributul.

Jack Morton se întoarse, părând obosit peste poate și deloc amuzat. Se proțăpi în fața lui Rebus, cu un teanc de hârtii la subsuoară și o țigară în cealaltă mână.

— Uite aici, spuse el, ridicând piciorul. Rebus văzu ruptura lungă cât tot cracul pantalonilor.

— Ce-ai pățit?

— Tu ce crezi? Am fost atacat de un alsacian uriaș, asta am pățit. O să-mi deconteze cineva asta? Ba pe dracu'.

— Ai putea, totuși, să faci o cerere.

— Ce rost are? Doar m-aș face de râs.

Morton trase un scaun lângă masă.

— La ce lucrezi? întrebă, așezându-se vizibil ușurat.

— La mașini. Multe mașini.

— Ai chef să bei ceva mai târziu?

Rebus se uită la ceasul de la mână, socotind.

— S-ar putea, Jack. Chestia e că sper să am o întâlnire-n seara asta.

— Cu fermecătoare doamnă inspector Temple?

— De unde știi?

Rebus era sincer surprins.

— Haide, John. Nu poți să ascunzi așa ceva – nu de niște polițiști. Mai bine ai grijă ce faci. Regulile și directivele, știi tu.

— Da, știu. Anderson știe?

— A spus ceva?

— Nu.

— Atunci, nu știe, nu crezi?

— Ai fi un polițist bun, fiule. Ești croit pentru meseria asta.

— Mie-mi spui, tăticule?

Rebus se grăbi să-și aprindă țigara numărul doisprezece. Așa era, nu puteai ține nimic secret într-o secție de poliție, nu de cei cu grade mici, în orice caz. Spera însă că Anderson și șeful nu vor afla.

— Ai avut noroc în misiune? întrebă el.

— Tu ce crezi?

— Morton, ai un obicei enervant de a răspunde la o întrebare cu altă întrebare.

— Am? O fi de vină munca pe care o prestez, că-mi petrec zilele punând întrebări, nu crezi?

Rebus își examină țigările. Descoperi că o fuma de fapt pe cea cu numărul treisprezece. Începea să fie ridicol. Unde se dusese numărul doisprezece?

— Îți spun, John, că nu e nimic de găsit pe teren, niciun indiciu, nicio pistă. Nimeni n-a văzut nimic, nimeni nu știe nimic. E aproape ca o conspirație.

— Poate că asta și este, atunci, o conspirație.

•

— Și s-a stabilit că toate cele trei crime sunt opera unui singur individ?

— Da.

Inspectorul-șef era adeptul economiei de cuvinte, mai ales în relație cu presa. Stătea neclintit ca o stâncă în spatele mesei, cu mâinile strânse în față, Gill Templer flancându-l pe dreapta. Ochelarii ei – un moft, de fapt, fiindcă avea vederea aproape perfectă – erau în poșetă. Nu-i purta niciodată în exercițiul funcțiunii, decât dacă situația o cerea. De ce îi purtase la petrecere? Erau ca o podoabă pentru ea. Găsea totodată interesant să studieze diferitele reacții față de ea atunci când îi purta și atunci când nu-i purta. Când le explica asta prietenilor ei, aceștia o priveau strâmb, ca și când ar fi glumit. Poate că totul ducea înapoi la prima ei dragoste adevărată, la băiatul care îi spusese că fetele care poartă ochelari păreau, din experiența lui, cele mai bune la futut. Asta fusese cu cincisprezece ani în urmă, iar ea încă mai vedea expresia de pe chipul lui, zâmbetul, licărul. Își vedea, în același timp, și propria reacție – șocul provocat de faptul că el folosise cuvântul „futut”. Acum putea să zâmbească de asta. În ultima vreme înjura la fel de mult ca bărbații cu care era colegă; din nou, le studia reacția. Totul era un joc pentru Gill Templer, totul, mai puțin meseria. Nu devenise inspector printr-un concurs de împrejurări sau datorită frumuseții, ci prin muncă grea și eficientă și din voința de a urca în ierarhie cât de mult i se permitea. Iar acum stătea alături de inspectorul-șef, o prezență obligatorie la acele conferințe. Gill era cea care făcea buletinele informative de distribuit presei, cea care îl informa pe inspectorul-șef, care se ocupa de mass-media după încheierea întâlnirii, și toată lumea știa asta. Poate că un inspector-șef oferea greutate ședințelor, grație funcției, dar Gill Templer era persoana care le dădea jurnaliștilor detaliile „extra”, informațiile folositoare care rămâneau nespuse.

Nimeni nu știa asta mai bine ca Jim Stevens. Stătea în fundul încăperii, fumând fără a-și scoate țigara din gură măcar o dată. Nu îl interesa să audă multe dintre cuvintele inspectorului-șef. Putea să aștepte. Totuși, nota câte o propoziție sau două, pentru mai târziu. Era, la urma urmei, un jurnalist. Vechile obiceiuri nu pier niciodată. Fotograful, un adolescent sârguincios, care schimba lentilele cu frenezie, o dată la câteva minute, plecase cu rola de film. Stevens se uită în jur, căutând pe cineva cu care să bea un pahar mai târziu. Erau toți acolo. Toți băieții vechi din presa scoțiană, dar și corespondenții englezi. Scoțieni, englezi, greci – nu avea importanță, ziariștii nu arătau niciodată altfel decât ca niște ziariști. Aveau chipuri aspre, fumau și nu-și schimbaseră cămășile de-o zi sau două. Nu arătau ca și

cum ar fi fost bine plătiți, deși erau de fapt extrem de bine plătiți, având mai multe beneficii secundare decât majoritatea salariaților. Lucrau însă pentru banii aceia, munceau din greu să-și facă o rețea de cunoștințe, infiltrându-se pe unde nici nu te gândești, călcând lumea pe bătături. O privi pe Gill Templer. Oare ce știa ea despre John Rebus? Și ar fi oare dispusă să vorbească? Erau încă prieteni, la urma urmei, ea și cu el. Încă prieteni.

Poate nu buni prieteni, categoric nu erau buni prieteni – deși el se străduise. Și acum ea și Rebus… Stai numai să-l agațe pe ticălosul acela, dacă avea de ce anume să-l agațe. Sigur avea el ceva acolo. O simțea. Atunci, ochii ei se vor deschide, se vor deschide cu adevărat. Și vor vedea ce-ar trebui să vadă. Stevens pregătea deja titlul. Ceva precum „Frați întru lege și fărădelege". Da, asta suna bine. Frații Rebus trimiși la răcoare, și totul grație lui. Își întoarse atenția la cazul de omucidere. Dar totul era mult prea ușor, prea ușor să stai jos și să scrii despre ineficiența poliție, despre presupusul maniac. Totuși, momentan, doar pe asta se putea baza. Și o putea admira pe Gill Templer.

•

— Gill!

O prinse din urmă tocmai când voia să urce în mașină.

— Bună, Jim.

Rece, oficial.

— Ascultă, voiam doar să-mi cer scuze pentru comportamentul meu de la petrecere.

Rămăsese fără suflu, după scurta fugă prin parcare, și cuvintele ieșiră sacadat din pieptu-i cuprins parcă de flăcări.

— Vreau să zic, eram puțin enervat. Oricum, îmi pare rău.

Dar Gill îl știa prea bine, știa că acesta nu era decât un preludiu pentru o întrebare sau cerere. Deodată, îi păru puțin rău de el, îi păru rău de părul lui destul de des care avea nevoie de-o spălare, îi păru rău de corpul lui scurt și îndesat – odată îl considerase vânjos – de modul în care tremura uneori, ca și când i-ar fi fost frig. Numai că mila dispăru curând. Fusese o zi grea.

— De ce ai așteptat până acum ca să-mi spui? Ai fi putut spune ceva la conferința de duminică.

El scutură din cap.

— N-am ajuns la conferința de duminică. Am avut o ușoară mahmureală. Trebuie să-mi fi observat absența!

— De ce s-o fi observat? Erau mulți oameni acolo, Jim.

Asta îi tăie elanul, dar hotărî să nu pună la inimă.

— Ei, în orice caz, zise el, scuze. Bine?

— Sigur.

Se îndreptă spre mașină, aplecându-se.

— Îți pot face cinste cu o băutură sau ceva? Ca să cimentez scuzele, să spun așa.

— Scuze, Jim, sunt ocupată.

— Te vezi cu Rebus ăla?

— Poate.

— Ai grijă de tine, Gill. Individul ăla s-ar putea să nu fie ceea ce pare.

Gill își îndreptă spatele.

— Vreau să spun, se corectă Stevens, ai doar grijă, bine?

Încă nu voia să spună mai mult. După ce plantase sămânța bănuielii, voia să îi dea timp să încolțească. Apoi avea să o chestioneze îndeaproape, și poate că atunci ea avea să fie de acord să vorbească. Se întoarse cu spatele la ea și plecă spre Barul Sutherland cu mâinile în buzunare.

14.

La Biblioteca Centrală din Edinburgh, o clădire veche, mare și nepretențioasă, înghesuită între o librărie și o bancă, vagabonzii se pregăteau pentru somnul de peste zi. Veneau acolo, de parcă soarta însăși i-ar fi trimis, ca să răzbească cele câteva zile de sărăcie lucie până la următoarea alocație oferită de stat. Banii aceia aveau să fie cheltuiți apoi într-o singură zi (poate, dacă îi chiverniseau, în două zile) de benchetuială: vin, femei și cântece în fața unui public ingrat.

Atitudinea personalului bibliotecii față de acești oropsiți ai sorții varia de la o intoleranță imensă (exprimată de obicei de cei mai în vârstă) la o contemplare tristă (bibliotecarii mai tineri). Era totuși o bibliotecă publică și, atâta timp cât acești hoinari prin lumea largă își luau câte o carte la începutul zilei, nu se putea face nimic în privința lor, decât dacă deveneau gălăgioși, caz în care un agent de pază venea iute la fața locului.

Dormeau deci în scaunele comode, uneori atrăgând privirile încruntate ale celor care nu puteau să nu se întrebe dacă la asta se gândise Andrew Carnegie atunci, cu atâția ani în urmă, când oferise finanțare pentru primele biblioteci publice. Cei care dormeau nu se sinchiseau de aceste priviri și visau mai departe, deși nimeni nu-i întreba vreodată ce anume visau și nimeni nu-i considera importanți.

Nu aveau voie, totuși, în secțiunea pentru copii a bibliotecii. De fapt, orice adult care nu trăgea după el un copil se alegea cu priviri piezișe în secțiunea aceea, mai ales de la uciderea acelor sărmane fetițe încoace. Bibliotecarii vorbeau despre asta între ei. Soluția era spânzurătoarea; asupra acestui aspect erau cu toții de acord. Și într-

adevăr, condamnarea la moarte prin spânzurare era adusă iarăși în discuție în Parlament, cum se întâmpla, ori de câte ori un ucigaș în serie ieșea la lumină din cotloanele întunecoase ale Marii Britanii civilizate. Afirmația repetată cel mai adesea de locuitorii din Edinburgh nu avea însă deloc legătură cu spânzurătoarea. Ea fusese exprimată limpede de una dintre bibliotecare: „Dar aici, în Edinburgh? E de neimaginat!" Locul ucigașilor în serie era pe aleile dosnice și pline de fum din sudul țării și din Midlands, nu în cel mai celebru oraș al Scoției. Ascultătorii încuviințau, îngroziți și întristați, că acesta era o realitate cu care trebuiau toți să dea piept, fiecare femeie din Morningside cu aura ei de blândețe, fiecare golan care hoinărea pe străzile zonelor rezidențiale, fiecare avocat, banchet, broker, vânzător de prăvălie și vânzător de ziare. Patrule cetățenești fuseseră degrabă constituite și la fel de repede împrăștiate de către poliția vigilentă. „Nu acesta e răspunsul", spusese șeful poliției. Fii vigilent, sigur că da, dar niciodată nu trebuie să-ți faci singur dreptate. Își frecă mâinile înmănușate în timp ce vorbi, și unii ziariști se întrebară dacă, în subconștient, freudian, nu se spăla cumva pe mâini de toată tărășenia. Editorul lui Jim Stevens decise să titreze așa: ÎNCUIAȚI-VĂ FIICELE! și cam atât să rămână.

Într-adevăr, fiicele *erau* încuiate. Unele nu mai erau trimise de părinți la școală sau erau escortate până acolo și înapoi acasă, ba chiar verificate suplimentar în timpul pauzei de prânz. În secțiunea pentru copii de la Biblioteca Centrală se lăsase o liniște mormântală, astfel încât bibliotecarele de acolo nu prea mai aveau ce face în timpul zilei decât să discute despre spânzurătoare și să citească groaznicele speculații ale presei britanice.

Presa britanică se legase de faptul că Edinburgh avea un trecut nu foarte nobil. Publicaseră texte în care aminteau de Deacon Brodie{5} (sursa de inspirație, se spunea, pentru Jekyll și Hyde ai lui Stevenson), de Burke și Hare, și de orice mai ieși la lumină în timpul documentării, ajungându-se până la fantomele care bântuiau un număr suspect de mare de case în stil georgian din oraș. Aceste povești țineau vie imaginația bibliotecarelor câtă vreme îndatoririle lor erau puține. Se vorbeau ca fiecare să cumpere alt ziar, astfel încât să poată afla cât mai multe informații posibile, însă erau dezamăgite de cât de des păreau jurnaliștii să-și treacă din mână-n mână aceeași poveste, drept care în două sau trei ziare diferite apăreau articole identice. Era ca și când ar fi avut de-a face cu o conspirație a gazetarilor.

Unii copii veneau totuși la bibliotecă. Cei mai mulți erau însoțiți de mamă, de tată sau de bonă, dar unul sau doi veneau în continuare singuri. Această dovadă a nesăbuinței unor părinți și-a odraslelor lor le tulburau și mai tare pe bibliotecarele slabe de înger, care îi întrebau

pe copii, scandalizate, unde sunt mama și tatăl lor.

Samantha venea rareori la secțiunea pentru copii a bibliotecii, preferând cărțile mai serioase, dar o făcu de data asta, ca să scape de mama ei. Un bibliotecar veni la ea în timp ce studia unele dintre cele mai copilărești volume.

— Ai venit singură, drăguță? spuse el.

Samantha îl recunoscu. Lucra acolo de când se știa ea.

— Mama e sus, răspunse fata.

— Mă bucur s-aud asta. Nu te îndepărta de ea, eu așa te sfătuiesc.

Fata încuviință, dar în sinea ei era furioasă. Mama îi ținuse o predică similară cu doar cinci minute înainte. Nu era copil, dar nimeni nu părea pregătit să accepte asta. Când bibliotecarul se duse să discute cu altă fată, Samantha scoase cartea pe care o voia și îi dădu tichetul bibliotecarei bătrâne cu păr vopsit pe care copiii o strigau doamna Slocum. Apoi urcă grăbită scările spre secția fișelor, unde mama ei era ocupată să caute un studiu critic despre George Eliot. George Eliot, îi spusese mama ei, era o femeie care scrisese cărți de-un realism cutremurător și de mare profunzime psihologică, într-o perioadă când se credea că bărbații sunt cei mai mari realiști și psihologi, și se credea că femeile nu sunt bune la nimic altceva decât la muncile casei. Ca să fie publicată, fusese nevoită să-și spună George.

Pentru a contracara aceste încercări de îndoctrinare, Samantha adusese de la secția pentru copii o carte ilustrată despre un băiat care pleacă în zbor pe o pisică uriașă și trăiește aventuri într-un tărâm fantastic de dincolo de visele sale. Asta, spera ea, o va enerva pe mama ei. În sala fișelor, mulți oameni ședeau la mese, tușind, iar tusea lor reverbera în sala unde domnea liniștea. Mama ei, cu ochelarii cocoțați pe nas, arătând întru totul ca o profesoară de școală, se contrazicea cu o bibliotecară pe seama unei cărți pe care o ceruse. Samantha merse printre șirurile de mese, trăgând cu ochiul la ce citeau și scriau oamenii. Se întreba de ce petreceau ei așa mult timp citind cărți, când erau alte lucruri de făcut. Ea voia să călătorească în jurul lumii. Poate că atunci va fi pregătită să stea în camere anoste, studiind cărțile acelea vechi. Dar nu înainte de asta.

•

El o urmări cum se plimba de-a lungul șirurilor de mese. Stătea cu fața întoarsă pe jumătate către ea, părând că ar fi studiat un raft de cărți despre pescuit. Fata nu se uita însă în jur. Nu exista niciun pericol. Era în lumea ei mică, o lume concepută de ea însăși după regulile ei. Asta era bine. Toate fetele erau așa. Dar aceasta era cu cineva. Vedea asta. Luă o carte din raft și o frunzări. Un capitol îi reținu atenția și își luă gândul de la Samantha. Era un capitol despre nodul cu care legi musca. Existau multe feluri de noduri. Foarte multe.

15.

Încă o ședință. Lui Rebus începuseră să-i placă ședințele, căci acestea ofereau mereu posibilitatea ca Gill să fie prezentă și ca apoi să poată ieși împreună la o ceașcă de cafea. Seara trecută luaseră o cină târzie la restaurant, numai că ea fusese obosită și se uitase la el ciudat, scrutându-l nițel mai atent decât de obicei, fără a purta ochelarii la început, dar apoi punându-și-i, când erau pe la jumătatea mesei.

— Vreau să văd ce mănânc.

Dar el știa că Gill vedea foarte bine. Ochelarii erau un fortifiant psihologic. Ei o protejau. Poate că era doar paranoic. Poate că ea nu fusese decât obosită. Bănuia însă că nu era doar asta, deși nu știa ce altceva putea fi. O insultase oare în vreun fel? O dojenise fără să-și dea seama? El însuși fusese obosit. Se duseseră fiecare la apartamentul lui și zăcuseră treji, dorindu-și să nu fie singuri. Apoi el visase visul cu sărutul și se trezise cu rezultatul obișnuit, cu broboane de transpirație pe frunte, cu buzele umede. Oare trezirea îi va aduce o altă scrisoare? O altă crimă?

Acum se simțea îngrozitor din pricina lipsei somnului. Și totuși îi plăcea ședința, și nu doar datorită lui Gill. În sfârșit apăruse un vag indiciu, iar Anderson ardea de nerăbdare să-l vadă confirmat.

— Un Ford Escort albastru-pal, spuse Anderson.

În spatele lui stătea superintendentul-șef, a cărui prezență părea să-l stânjenească pe inspectorul-șef. Un Ford Escort albastru-pal. Anderson se șterse pe frunte.

— Ni s-a raportat că o astfel de mașină a fost văzută în districtul Haymarket în seara când corpul primei victime a fost găsit și avem două mărturii cum că un bărbat și o fată au fost văzuți, fata aparent dormind, într-o astfel de mașină în noaptea când victima numărul trei a dispărut.

Privirea lui Anderson se ridică de pe documentul din fața lui; părea să se uite în ochii tuturor ofițerilor prezenți acolo.

— Vreau ca asta să aibă prioritate maximă. Sau mai mult de-atât. Vreau să știu cine deține un Ford Escort albastru în Lothian și vreau informațiile astea *imediat.* Acum, știu că deja ați lucrat pe brânci, dar cu un efort suplimentar îl putem prinde pe individul ăsta înainte să mai comită alte crime. În acest scop, inspectorul Hartley a întocmit o listă de serviciu. Dacă numele vostru apare pe ea, abandonați ce faceți acum și apucați-vă imediat să căutați mașina asta. Vreo întrebare?

Gill Templer lua notițe într-un carnețel, ticluind probabil o poveste de spus presei. Se dorea ca aceste informații să ajungă la presă? Probabil că nu, nu imediat. Mai întâi aveau să aștepte să vadă

rezultatele anchetei inițiale. Dacă nu apărea nimic, atunci publicul avea să fie chemat în ajutor. Lui Rebus nu-i plăcea asta deloc: strângerea informațiilor privind proprietarii mașinilor, străbaterea suburbiilor pe jos și chestionarea în masă a suspecților, încercarea de a „mirosi" dacă erau suspecți probabili sau posibili, apoi, poate, un al doilea interogatoriu. Nu, nu-i plăcea asta deloc. I-ar fi plăcut să o ducă pe Gill Templer înapoi în peștera lui și să facă amor cu ea. Din locul unde stătea acum, lângă ușă, nu-i vedea decât spatele. Ajunsese iarăși ultimul la ședință, întrucât stătuse la pub ceva mai mult decât anticipase. Fusese o întâlnire stabilită anterior, prânzul (lichid) cu Jack Morton. Morton îi vorbise despre înaintarea lentă și obositoare a anchetei pe teren: patru sute de oameni chestionați, familii întregi verificate și răsverificate, obișnuiții glumeți și grupările dubioase examinate. Și nici măcar o rază de lumină nu fuseseră aruncată asupra cazului.

Dar acum aveau o mașină, sau cel puțin credeau că au una. Dovezile nu erau prea solide, însă existau, mai degrabă niște păreri, dar era și asta ceva. Rebus se simțea puțin mândru de rolul pe care îl jucase în anchetă, căci analizele lui sâcâitoare fuseseră cele care îi aduseseră aici. Voia să îi spună lui Gill despre asta, apoi să aranjeze o întâlnire pentru sfârșitul săptămânii. Voia să o revadă, să revadă pe oricine, deoarece apartamentul lui se transforma într-o celulă de închisoare. Se întorcea acasă seara târziu sau dimineața devreme, se trântea în pat și dormea, fără a se mai obosi să strângă după el sau să citească sau să cumpere (ori chiar să fure) ceva de-ale gurii. Nu avea nici timpul, nici energia necesare. În schimb, mânca la restaurante care serveau kebab și cartofi prăjiți, în brutării deschise la primele ore ale zilei și de la automatele cu ciocolată. Începea să fie mai palid la față ca de obicei și stomacul îi ghiorăia de parcă i s-ar fi lipit de șira spinării. Continua să se bărbierească și să poarte cravată, era o chestiune de decență necesară, dar cam asta era tot. Anderson observase că nu mai avea cămășile la fel de curate cum fuseseră cândva, dar nu spusese încă nimic. În primul rând, Rebus era în grațiile lui, fiindcă găsise indiciul, iar în al doilea, oricine putea observa că, în starea în care se găsea acum, Rebus era capabil să pocnească orice cârcotaș.

Ședința era pe cale să se încheie. Nimeni nu se gândea la altă întrebare decât la cea evidentă: când ne apucăm de treabă? Rebus rămase afară, lângă ușă, așteptând-o pe Gill. Ea veni cu ultimul grup, purtând o discuție liniștită cu Wallace și Anderson. Superintendentul o ținea în joacă pe după mijloc, împingând-o ușor afară din sală. Rebus se uită urât la ceata aceea pestriță de ofițeri superiori. Studie chipul lui Gill, dar ea nu păru să-l observe. Rebus simți că alunecă înapoi în anonimat, până la linia cea mai de jos, înapoi în gloată. Deci asta era dragostea. Cine pe cine păcălea?

În vreme ce grupul de trei avansa pe coridor, Rebus rămase acolo ca un adolescent părăsit, blestemând întruna.

Fusese dezamăgit din nou. Dezamăgit.

Nu mă dezamăgi, John. Te rog.

Te rog Te rog Te rog

Și un strigăt în amintirea lui…

Se simțea amețit, urechile îi vâjâiau ca marea. Clătinându-se puțin pe picioare, se sprijini de perete, încercând să caute ajutor în soliditatea lui, însă acesta părea să pulseze. Respiră greu, gândindu-se la zilele petrecute pe plaja pietroasă, când își revenea de pe urma crizei. Și-atunci simțise marea în urechi. Podeaua se stabiliză încet. Oamenii treceau pe lângă el mirați, dar nimeni nu se opri să-l ajute. Ducă-se dracului cu toții. Și ducă-se dracului și Gill. Se descurca el și singur. Se descurca singur, Doamne-ajută! Avea să fie bine. Nu-i trebuia decât o țigară și niște cafea.

Avea însă nevoie cu adevărat de mângâierile lor pe spate, de felicitările lor pentru o treabă bine făcută, de aprobarea lor. Avea nevoie de cineva care să-l asigure că totul va fi foarte bine.

Atunci *el* ar fi foarte bine.

•

În seara aceea, cu două pahare date deja pe gât după orele de program, se hotărî să facă o noapte albă. Morton trebuia să plece undeva cu o treabă, dar asta era în regulă. Rebus nu avea nevoie de tovărășie. Merse pe Princes Street, adulmecând făgăduiala acelei seri. Era un om liber, în definitiv, la fel de liber ca oricare dintre tinerii care frecau menta în fața barului cu hamburgeri. Aceia se fandoseau și glumeau și așteptau, așteptând ce? Știa el ce: așteptau să vină momentul să se poată duce acasă și să doarmă până a doua zi. Și el aștepta, în felul lui. Făcea timpul să treacă.

În Rutherford Arms întâlni doi bețivani pe care îi cunoștea din alte seri ca aceasta, de după ce îl părăsise Rhona. Bău cot la cot cu ei preț de o oră, sorbind din bere de parcă ar fi fost lapte de mamă. Discutară despre fotbal, despre cursele de cai, despre serviciile lor și întreaga scenă îi aduse pace lui Rebus. Era o conversație normală de seară, iar el i se abandonă cu lăcomie, contribuind cu propriile frânturi de informații. Dar orice petrecere are un sfârșit, și el ieși din bar sprinten, abțiguit, lăsându-și prietenii cu promisiunea că se vor vedea și altă dată, pornind de-a lungul străzii către Leith.

•

Așezat la bar, Jim Stevens privi în oglindă cum Michael Rebus își lăsă băutura pe masă și se duse la toaletă. După câteva secunde, omul misterios se luă după el, așezându-se apoi la o altă masă. Părea că se întâlneau să discute următoarea predare de marfă, amândoi afișând un aer prea degajat ca să aibă asupra lor ceva incriminatorul. Stevens își

fumă țigara, așteptând. În mai puțin de un minut, Rebus reapăru, ducându-se la bar pentru o altă băutură.

Intrând pe ușile batante ale pubului, lui John Rebus nu-i veni să-și creadă ochilor. Își lovi fratele cu palma peste umăr.

— Mickey! Ce cauți tu aici?

Michael Rebus fu cât pe ce să-și dea duhul în clipa aceea. Inima îi sări în gât, făcându-l să tușească.

— Beau și eu un pahar, John.

Dar arăta vinovat de moarte, era sigur de asta.

— M-ai speriat, continuă el, străduindu-se să zâmbească. M-ai lovit așa…

— O palmă frățească, doar asta a fost. Ce bei?

În vreme ce frații erau angajați în discuție, individul ieși din toaletă și părăsi barul, fără a trage cu ochiul în stânga sau în dreapta. Stevens îi urmări plecarea, dar avea alte lucruri în gând acum. Nu se putea lăsa văzut de polițist. Se întoarse cu spatele la bar, ca și când ar fi căutat un chip între oamenii de la mese. Acum era sigur. Polițistul era cu siguranță implicat. Întreaga succesiune de acțiuni fusese chiar foarte bine escamotată, dar acum era sigur.

— Deci ții un spectacol pe-aici?

John Rebus, înveselit de băuturile de dinainte, simțea acum că în sfârșit lucrurile mergeau spre bine. Se întâlnise cu fratele lui să bea ceva, așa cum își promiseseră de nu știu când. Comandă whisky-uri și bere.

— Asta-i un pub unde se servește la pahare de-un sfert de gil{6}, îi spuse el lui Michael. Asta zic și eu unitate de măsură.

Michael zâmbi, zâmbi, zâmbi, de parcă de asta ar fi depins viața lui. Mintea îi gonea în toate direcțiile deodată. Ultimul lucru de care avea nevoie era încă o băutură. Dacă se ducea vorba despre asta, omului de legătură din Edinburgh i se va părea dubios, foarte dubios. El, Michael, se va alege cu picioarele rupte pentru asta, dacă se ducea vorba. Fusese avertizat. Și totuși, ce căuta John acolo? Părea destul de afabil, ba era chiar beat, dar dacă era totul o înscenare? Dacă omul lui de legătură fusese deja arestat afară? Se simțea ca atunci când, copil fiind, furase bani din portmoneul tatălui său, negând că ar fi făcut-o, săptămâni la rând după aceea, cu inima împovărată de vinovăție.

Vinovat, vinovat, vinovat.

Între timp, John Rebus își văzu mai departe de băutură și trăncăni, nebăgând de seamă brusca schimbare de atmosferă, interesul subit față de el. Nu-i păsa decât de whisky-ul din fața lui și de faptul că Michael urma să plece să țină un spectacol la o sală locală de bingo.

— Te deranjează dacă vin și eu? întrebă el. N-ar strica să văd cum își câștigă frate-meu mălaiul.

— Sigur, acceptă Michael.

Se jucă cu paharul de whisky.

— Mai bine nu beau asta, John. Trebuie să rămân cu mintea limpede.

— Sigur că trebuie. Trebuie să lași senzațiile misterioase să curgă prin tine.

Rebus descrise un gest cu mâinile, ca și când l-ar fi hipnotizat pe Michael, cu ochii larg deschiși, zâmbind.

Apoi Jim Steven își luă țigările și, stând în continuare cu spatele la ei, părăsi bodega zgomotoasă și plină de fum. De-ar fi fost măcar mai liniște pe-acolo. De-ar fi auzit măcar ce spuneau cei doi. Rebus îl văzu plecând.

— Cred că îl cunosc, îi spuse lui Michael, arătând spre ușă cu capul. E reporter la ziarul local.

Michael Rebus încercă să zâmbească, zâmbească, zâmbească, dar i se părea că lumea lui se năruia.

•

Sala de bingo Rio Grande fusese cinematograf. Primele douăsprezece rânduri de scaune fuseseră scoase și în locul lor erau instalate table de bingo și taburete, dar în spatele lor rămăseseră și acum multe rânduri de scaune roșii, prăfuite, iar balconul era complet intact. John Rebus spuse că prefera să stea la etaj, astfel încât să nu-i distragă atenția lui Michael. Merse într-acolo, pe urmele unui domn în vârstă și ale soției lui. Scaunele păreau comode, dar când se așeză ușor pe al doilea rând, Rebus simți că îl împung arcurile în fese. Se foi puțin, încercând să se pună comod, și se mulțumi până la urmă cu o poziție din care o fesă susținea aproape toată greutatea.

La parter, mulțimea părea considerabilă, dar acolo sus, în semiîntunericul balconului neglijat, erau doar cei doi vârstnici și el. Apoi auzi bocănit de pași pe interval. Se opriră o clipă, înainte ca o femeie voinică să se strecoare pe al doilea rând. Rebus fu forțat să ridice privirea și văzu că femeia îi surâdea.

— Vă deranjează dacă stau aici? întrebă ea. Nu așteptați pe nimeni, așa-i?

Speranța se citea în privirea ei. Rebus clătină din cap, zâmbind politicos.

— Așa credeam și eu, zise ea, așezându-se lângă el.

Iar el zâmbea. Nu-l văzuse niciodată pe Michael zâmbind așa de mult sau așa de crispat. Să fi fost chiar atât de stânjenitor pentru el să-și întâlnească fratele mai mare? Nu, trebuiau să fie mai mult decât asta. Zâmbetul lui Michael fusese zâmbetul unui hoț mărunt, prins din nou asupra faptei. Trebuiau să discute.

— Vin aici des la bingo. Dar mă gândeam că acum aș putea râde bine, știți. De când mi-a murit soțul – făcu o pauză plină de înțeles ei bine, n-a mai fost la fel. Îmi place să ies din când în când, știți. Oricui

îi place, nu-i așa? Deci m-am gândit să vin. Nu știu ce m-a făcut să vin la balcon. Soarta, presupun.

Surâsul ei se lărgi. Rebus zâmbi înapoi.

Era trecută de patruzeci de ani, se dăduse cu nițel prea mult fard și parfum, dar altminteri se ținea destul de bine. Vorbea ca și când n-ar mai fi schimbat o vorbă cu cineva de multe zile, ca și când ar fi fost important pentru ea să-și confirme că încă mai putea vorbi, că mai putea fi ascultată și înțeleasă. Lui Rebus îi părea rău pentru ea. Se recunoștea puțin pe sine în persoana ei; nu mult, dar aproape suficient.

— Dumneavoastră, deci, ce căutați aici?

Îl forța să vorbească.

— Am venit la spectacol, la fel ca dumneavoastră.

Nu cuteza să spună că fratele lui era hipnotizatorul. Asta ar fi lăsat prea multe variante de răspuns.

— Vă plac spectacolele de genul ăsta, așa-i?

— N-am mai fost până acum la unul.

— Nici eu.

Surâse din nou, de data asta conspirativ. Descoperise că aveau ceva în comun. Din fericire, luminile începeau să pălească – atâtea câte erau – și pe scenă se aprinsese un reflector. Cineva prezenta spectacolul. Femeia își deschise poșeta și scoase o pungă foșnitoare de dropsuri. Îi oferi unul lui Rebus.

Rebus descoperi, spre propria-i surprindere, că îi place spectacolul, dar nici pe jumătate la fel de mult cât femeii de lângă el. Ea râse în hohote când un participant din public, cu pantalonii rămași pe scenă, se prefăcea că înoată de-a lungul intervalelor. Un alt cobai fu făcut să creadă că îi era o foame de lup. Alta că era o stripteuză profesionistă la o ședință de angajare. Altul că îl fura somnul.

Deși îi plăcea ce vedea, Rebus simți că îl ia și pe el cu somn. Acesta era efectul alcoolului în exces, al lipsei de somn și al întunericului cald și îmbietor din sală. Îl trezi doar ultima rundă de aplauze. Michael, asudat în costumul lui sclipitor de scenă, primi aplauzele ca și când ar fi fost dependent de ele, revenind pentru o altă plecăciune când majoritatea spectatorilor își părăseau locurile. Îi spusese fratelui său că trebuie să ajungă acasă repede, că nu îl va putea vedea după spectacol, că îi va telefona ulterior ca să îi afle părerea.

Iar John Rebus dormise aproape toată reprezentația.

Se simțea revigorat, totuși, și se auzi acceptând oferta femeii parfumate de a bea „una înainte de drum” la barul din zonă. Părăsiră clădirea la braț, zâmbind. Rebus se simțea relaxat, din nou un copil. Femeia aceea îl trata chiar ca pe fiul ei, iar lui îi convenea să fie cocoloșit. O ultimă băutură, după care avea să meargă acasă. Doar o băutură.

Jim Stevens îi urmări cum părăseau clădirea. Începea să fie într-adevăr foarte ciudat. Rebus părea să-l ignore acum pe fratele său și avea o femeie cu el. Ce însemnau toate astea? Pentru început, însemna că Gill trebuia să afle despre asta la momentul oportun. Zâmbind, Stevens îl adăugă la colecția lui de astfel de momente. Fusese o seară ofertantă până în clipa aceea.

•

Deci când anume în cursul serii se preschimbase iubirea maternă în contact fizic? În acel pub, poate, unde degetele ei cu unghii vopsite în roșu se înfipseseră în coapsa lui? Afară, în aerul răcoros când el o cuprinsese cu brațele pe după gât încercând stângaci să o sărute? Sau aici, în apartamentul ei îmbâcsit, încă mirosind a soțul ei, unde Rebus și ea stau întinși pe un divan vechi și își împerechează limbile?

Nu conta. E prea târziu pentru regrete – și prea devreme. Așa că el se împleticește după ea când femeia se retrage în dormitor. Se prăbușește în uriașul pat dublu, cu arcuri rigide și acoperit cu pături groase și plăpumi. O privește cum se dezbracă în întuneric. Patul îi amintește de cel pe care îl avea în copilărie, când se ferea de frig doar cu ajutorul unei sticle cu apă caldă și al unui munte de pături aspre și plăpumi umflate. Grele și sufocante, obositoare.

Nu conta.

Lui Rebus nu-i plăceau detaliile corpului ei greoi și era nevoit să se gândească la el ca la ceva virtual. Mâinile lui pe sânii ei lăsați îi aminteau de nopți târzii cu Rhona. Gambele ei erau groase, complet diferite de ale lui Gill, și avea chipul erodat de vârstă. Era însă o femeie și era cu el, așa că o forță să se transforme într-o imagine abstractă și se strădui să fie amândoi fericiți. Numai că greutatea așternuturilor de pat îl apăsa, îl închidea, îl făcea să se simtă mic și blocat și izolat de lume. Se lupta cu ele, se lupta cu amintirea momentului când stătuse cu Gordon Reeve la izolator, ascultând țipetele celor din jurul lor, dar rezistând, rezistând mereu și, într-un final, reîntâlnindu-se. Apoi câștigaseră. Apoi pierduseră. Pierduseră totul. Inima lui bătea în ritmul gemetelor ei, venind acum parcă de la depărtare. Simți cum primul val al acelei repulsii totale îl izbește în stomac aidoma unui ciomag, iar mâinile lui se petrecură în jurul gâtului lăsat și moale de sub el. Gemetele erau inumane acum, ca de pisică, pițigăiate. Mâinile lui împinseră puțin, degetele găsindu-și priza pe piele și cearșaf. Îl încuiaseră și apoi aruncaseră cheia. Îl împinseseră spre moarte și îl otrăviseră. Nu trebuia să mai fie în viață. Trebuia să fi murit atunci, în celulele puțind a animale, cu furtunurile lor cu debit mare și neîncetatul șir de interogatorii. Numai că supraviețuise. Supraviețuise. Și orgasmul venea.

El singur, complet singur

Și strigătele

Rebus deveni conștient de gâlgâielile de sub el chiar înainte să i se scurtcircuiteze creierul. Se prăbuși peste femeia asudată și își pierdu conștiința. Era ca și când ar fi fost apăsat un buton.

16.

Se trezi într-o încăpere albă. Îi amintea bine de salonul de spital în care se trezise după căderea sa nervoasă, cu atâția ani în urmă. De afară veneau zgomote înfundate. Se ridică în capul oaselor, simțind că îi vibrează capul. Ce se întâmplase? Hristoase, femeia aceea, biata femeie. Încercase să o ucidă! Beat, mult prea beat. Dumnezeule milostiv, încercase să o stranguleze, nu-i așa? Pentru numele lui Dumnezeu, de ce făcuse asta? De ce?

Un doctor deschise ușa.

— A, domnule Rebus. Mă bucur că sunteți treaz. Urmează să vă mutăm pe secție. Cum vă simiți?

Îi luă pulsul.

— Doar oboseala, credem noi. Oboseala nervoasă, atâta tot. Prietena dumneavoastră care a chemat ambulanța…

— Prietena mea?

— Da, ea a spus că v-ați prăbușit de-a dreptul. Și din ce am înțeles de la angajatorii dumneavoastră, ați muncit din greu la căutarea ucigașului ăstuia oribil. Doar oboseala. Aveți nevoie de o pauză.

— Unde este… prietena mea?

— Nu am idee. Acasă, aș spune.

— Și, după părerea ei, m-am prăbușit pur și simplu?

— Întocmai.

Rebus simți imediat un val de ușurare. Femeia nu le spusese. Nu le spusese. Apoi capul începu să îi pulseze din nou. Încheieturile doctorului erau păroase și bine spălate. Îi vârî un termometru în gură, zâmbind. Oare știa ce făcuse el înaintea leșinului? Sau îl îmbrăcase prietena lui înainte să cheme ambulanța? Trebuia să o contacteze pe femeie. Nu știa unde locuia, nu exact, dar cei de la ambulanță trebuiau să știe, iar el avea să se intereseze.

Oboseală. Rebus nu se simțea obosit. Începea să se simtă odihnit și, deși puțin tulburat, îndeajuns de nepăsător față de viață. Îi administraseră oare ceva în timp ce dormea?

— Pot să văd un ziar? bolborosi el pe lângă termometru.

— Voi trimite un infirmier să vă aducă unul. Vreți să contactați pe cineva? Vreo rudă apropiată sau prieten?

Rebus se gândi la Michael.

— Nu, răspunse, nu vreau să contactez pe nimeni. Vreau doar un ziar.

— Am înțeles.

Termometrul fu scos, coordonatele – notate.

— Cât vreți să mă țineți aici?

— Două sau trei zile. S-ar putea să fie nevoie să vă consulte un psihanalist.

— Nici pomeneală. Îmi trebuie niște cărți de citit.

— Vom vedea ce se poate face.

Rebus se lăsă atunci pe spate, decizând să lase lucrurile să-și urmeze cursul. Avea să stea întins acolo, să se odihnească, deși n-avea nevoie de odihnă, și să-i lase pe ceilalți să se ocupe de caz. Ducă-se dracului cu toții. Ducă-se dracului Anderson. Ducă-se dracului Wallace. Ducă-se dracului Gill Templer.

Însă atunci își aminti mâinile strecurându-se în jurul gâtului îmbătrânit și se cutremură. Era ca și când mintea nu i-ar fi aparținut lui. Fusese pe cale să ucidă o femeie? Oare nu trebuia să se lase totuși consultat de psihanalist? Întrebarea îi agravă durerea de cap. Încercă să nu se gândească la nimic, dar trei figuri continuau să-l persecute: vechiul lui prieten Gordon Reeve, noua lui iubită Gill Templer și femeia cu care o trădase și pe care aproape că o sugrumase. Aceștia i se învârtiră în cap până când imaginea lor deveni neclară. Atunci adormi.

— John.

Ea veni cu pas grăbit la patul lui, cu fructele și băutura energizantă în mâini. Era machiată și purta doar haine civile. Îl sărută scurt pe obraz și el îi simți parfumul franțuzesc. În același timp, privirea îi pătrunse în decolteul bluzei ei de mătase. Se simți puțin vinovat.

— Bună, inspector districtual Templer, spuse el. Poftim, zise, ridicând un colț al cuverturii, intră.

Ea râse, trăgând într-acolo un scaun auster. Alți vizitatori intrau în salon, cu zâmbetele și vocile șoptite amintind de boală, o boală pe care Rebus nu o simțea.

— Cum te simți, John?

— Teribil. Ce mi-ai adus?

— Struguri, banane, portocale stoarse. Nimic foarte inventiv, mă tem.

Rebus alese un bob dintr-un ciorchine de strugure și îl aruncă în gură, punând deoparte romanul de duzină în care se cufundase cu greu.

— Nu știu, doamnă inspector, ce trebuie să fac ca să obțin o întâlnire cu tine.

Rebus clătină din cap supărat. Gill surâdea, dar strâmb.

— Ne-am făcut griji pentru tine, John. Ce s-a întâmplat?

— Am leșinat. Acasă la o prietenă, dacă îți vine să crezi. Nu e ceva foarte grav. Mai am câteva săptămâni de trăit.

Zâmbetul lui Gill era cald.

— Doctorii spun că e din cauza surmenajului.

Făcu o pauză.

— Ce-i cu felul ăsta în care mi te adresezi cu „doamnă inspector”?

Rebus ridică din umeri, apoi își luă un aer posac. La sentimentul de vinovăție se amesteca amintirea umilinței de care avusese parte, umilință care stătuse la baza tuturor acestor probleme. Se transformă din nou în pacient, afundându-se fără vlagă în pernă.

— Sunt un om foarte bolnav, Gill. Prea bolnav ca să răspund la întrebări.

— Păi, în cazul ăsta, nu mă voi sinchisi să-ți pasez țigările pe care ți le trimite Jack Morton.

Rebus se ridică iarăși în capul oaselor.

— Binecuvântat fie el și tot neamul lui. Unde sunt?

Ea scoase două pachete din buzunarul jachetei și i le strecură sub așternuturi. El o apucă de mână.

— Mi-ai lipsit, Gill.

Ea zâmbi și nu își retrase mâna.

Cum vizitele fără termen limită se numărau printre prerogativele poliției, Gill rămase două ore, vorbind despre trecutul ei, chestionându-l pe el despre al lui. Ea se născuse într-o bază a forțelor aeriene din Wiltshire, imediat după război. Îi spuse lui Rebus că tatăl ei fusese inginer în cadrul Forțelor Aeriene Regale.

— Tata, zise Rebus, a fost în armată în timpul războiului. Eu am fost conceput în vreme ce el era într-una dintre ultimele lui permisii. Era hipnotizator de profesie.

De obicei, oamenii ridicau din sprâncene când spunea asta, nu însă și Gill Templer.

— Obișnuia să țină spectacole, vara, la săli de concert și teatre din orașe precum Blackpoll și Ayr și altele la fel, așa că știam întotdeauna că ne vom petrece vacanța de vară departe de Fife.

Ea stătea cu capul lăsat pe-o parte, bucurându-se de povestea pe care o auzea. În secție se lăsase tăcerea, odată ce vizitatorii dăduseră ascultare soneriei care anunța încheierea orelor de vizită. O infirmieră împingea o măsuță cu rotile pe care se afla o oală mare și ponosită cu ceai. Gill primi o cană, infirmiera surâzându-i ca unei surori.

— E-o puștoaică simpatică, infirmiera aia, zise Rebus, relaxat.

Primise două pilule, una albastră și una maro, și acestea îi dădeau somnolență.

— Îmi amintește de o fată pe care am cunoscut-o pe când eram la parașutiști.

— Cât timp ai fost la parașutiști, John?

— Șase ani. Ba nu, opt ani am fost.

— Ce te-a făcut să pleci?

Ce îl făcuse să plece? Rhona îi pusese aceeași întrebare iar și iar, curioasă mai ales datorită impresiei că el avea ceva de ascuns, cine știe ce monstruozitate din trecut.

— Nu știu exact. E greu să-mi amintesc, a trecut mult timp. Am fost ales pentru antrenament special și nu mi-a plăcut.

Și acesta era adevărul. Nu îi foloseau la nimic amintirile antrenamentului său, izul înțepător al fricii și neîncrederii, strigătele, acel țipăt din mintea sa. *Lăsați-mă să ies.* Ecoul singurătății.

— Păi, zise Gill, dacă *pe mine* mă ajută memoria, e un caz care mă așteaptă la sediu.

— Apropo, spuse el, mi s-a părut că l-am văzut aseară pe prietenul tău. Pe reporter. Stevens, parcă? Era într-un pub în care eram și eu. Ciudat.

— Nu foarte ciudat. Acela e cumva terenul lui de vânătoare. Straniu cum, în unele feluri, voi doi semănați. Nu-i însă atât de sexy.

Ea zâmbi și îl sărută iarăși pe obraz, ridicându-se de pe scaunul de metal.

— O să-ți mai fac o vizită înainte să te externeze, dar știi cum e. Nu pot promite nimic concret, sergent-detectiv Rebus.

În picioare, ea părea mai înaltă decât și-o imaginase Rebus. Părul ei îi căzu peste față când se aplecă pentru un alt sărut, de data aceasta direct pe buze, și el rămase cu ochii la despicătura dintre sânii ei. Se simțea puțin obosit, foarte obosit. Își forță ochii să rămână deschiși în timp ce ea se îndepărta, tocurile ei țăcănind pe gresia de pe jos în vreme ce infirmierele treceau pe lângă ea aidoma unor fantome, cu pantofii lor cu tălpi de cauciuc. Se împinse în sus, pentru a-i putea vedea picioarele îndepărtându-se. Avea picioare frumoase. Măcar atâta își amintise. Își amintea cum îl strângeau de mijloc, cu călcâiele atingându-i fesele. Își amintea părul ei întins peste pernă ca un peisaj de Turner. Își amintea vocea ei șoptindu-i la urechi, șoapta aceea. Oh, da, John, oh, John, da, da, da.

De ce ai plecat din armată?

Asta în timp ce se întorcea, transformându-se în femeia care striga gâtuit în toiul orgasmului său.

De ce?

Oh, oh, oh, oh.

Oh, da, siguranța viselor.

17.

Editorilor le convenea efectul pe care îl avea Strangulatorul din Edinburgh asupra vânzării ziarelor. Le convenea modul în care povestea lui creștea aproape organic, de parcă ar fi fost îngrijită cu mare grijă. *Modus operandi* se modificase doar puțin în cazul uciderii Nicolei Turner. Se părea că Strangulatorul făcuse un nod pe frânghie înainte să o stranguleze. Acest nod apăsase tare pe gâtul fetei, învinețindu-l. Poliția nu considera că acest detaliu avea mare importanță. Ei erau prea ocupați să verifice toate modelele Ford Escort albastre pentru a se preocupa de un astfel de detaliu tehnic infim. Își umpleau timpul cu verificarea tuturor mașinilor din zonă, chestionând fiecare proprietar, fiecare șofer.

Gill Templer oferise presei amănunte legate de mașină în speranța unei uriașe reacții din partea publicului. Și aceasta se produse: vecinii îi turnară pe vecinii lor, tații pe fiii lor, soțiile pe soții lor, iar soții pe soțiile lor. Erau peste două sute de Escort-uri albastre de investigat și, dacă nu ieșea nimic din asta, aveau să fie reinvestigate, înainte de-a se trece la Ford Escort-uri de altă culoare sau alte mărci de mașini albastru-pal. Putea dura luni întregi; fără îndoială, avea să dureze câteva săptămâni.

•

Jack Morton, cu o nouă listă xerocopiată împăturită în mână, își consultase doctorul cu privire la picioarele umflate. Acesta îi spusese că umbla prea mult încălțat în pantofi ieftini, neergonomici. Morton știa deja asta. Interogase atât de mulți suspecți, încât totul începea să se amestece în mintea lui. Toți arătau la fel și se comportau la fel: agitați, deferenți, inocenți. Măcar de-ar fi făcut Strangulatorul o greșeală. Nu exista niciun indiciu demn de luat în seamă. Morton bănuia că și mașina era o pistă falsă. Niciun indiciu demn de luat în seamă. Își amintea scrisorile anonime ale lui John Rebus. *Indicii sunt peste tot.* Se putea spune același lucru și despre acest caz? Era posibil ca indiciile să fie prea mari pentru a fi observate, sau prea abstracte? Cu certitudine, era un caz rar – extraordinar de rar – de omucidere, care nu conținea niciun indiciu extravagant așteptând numai să fie descoperit. Afurisit să fie dacă știa încotro se ducea povestea asta, și tocmai de aceea își consultase doctorul – sperând la un dram de compasiune și câteva zile de concediu. Rebus aterizase iarăși în picioare, avea noroc ticălosul! Morton îl invidia pentru că era bolnav.

Își parcă mașina pe o linie galbenă dublă, în fața bibliotecii, și intră grăbit în clădire. Holul mare de la intrare îi amintea de zilele când el însuși folosea biblioteca, luând cărți cu imagini de la secția pentru copii. Pe-atunci, aceasta se afla la parter. Se întreba dacă și acum tot așa era. Mama lui îi dădea bani de autobuz și el venea la oraș, în mod declarat pentru a schimba cărțile de bibliotecă, dar în fapt ca să poată hoinări pe străzi o oră sau două, încântat la gândul că e adult și e

liber. Se ținea după turiștii americani, trăgând cu urechea la trăncănelile lor și cu ochiul la curelele și la portofelele lor pântecoase. Îi privea cum fotografiau statuia lui Greyfriars Bobby{7} vizavi de cimitir. El însuși se uitase mult și bine la statuia cățelușului și nu simțise nimic. Citise despre covenanți{8}, despre diaconul Brodie, despre execuțiile publice de pe High Street, întrebându-se ce fel de oraș era acesta și ce fel de țară. Clătină din cap acum, nemaipăsându-i de aceste fantazări, și se duse la biroul de informații.

— Bună, domnule Morton.

Se întoarse și văzu o fată, mai mult o domnișoară, de fapt, stând în fața sa, strângând o carte la pieptul mic. Se încruntă.

— Sunt eu, Samantha Rebus.

El căscă ochii.

— Dumnezeule, chiar așa. Ei, ei! Da' chiar că ai crescut de când nu te-am mai văzut. Și asta trebuie să fi fost acum un an sau doi. Ce mai faci?

— Simt bine, mulțumesc. Sunt aici cu mama. Ați venit cu treburi oficiale?

— Ceva de felul ăsta, da.

Morton simțea că ochii ei îl sfredeleau. Doamne, chiar că avea ochii tatălui ei. Își lăsase amprenta.

— Cum se ține tata?

Să-i spună sau să nu-i spună? De ce să nu-i spună? Apoi, totuși, era de datoria lui să-i spună?

— E bine, din câte știu, zise, știind că acesta era adevărul în proporție de șaptezeci și cinci la sută.

— Tocmai mă duceam la secția pentru adolescenți. Mama e în sala cu fișe. E mare plictiseală acolo.

— Vin cu tine. Într-acolo mă îndreptam și eu.

Ea îi surâse, mulțumită de ceva ce se desfășura în mintea ei de adolescentă, și Jack Morton își spuse că fata nu era deloc ca tatăl ei. Era mult prea amabilă și politicoasă.

•

Dispăruse și a patra fată. Se știa ce-avea să urmeze. Niciun agent de pariuri nu ar fi acceptat provocarea.

— Trebuie să fim și mai vigilenți, punctă Anderson. Astă-seară sunt aduși și mai mulți ofițeri. Țineți minte, zise el, iar ofițerii prezenți îl priviră cu ochi goi, demoralizați, dacă și când va ucide și această victimă, va încerca să scape de cadavru, și dacă îl vom putea depista făcând asta, ori dacă vreun civil îl va vedea făcând asta, doar o dată, atunci îl avem.

Anderson se lovi cu pumnul în palma deschisă. Nimeni nu părea foarte vesel. Până acum, Strangulatorul aruncase trei cadavre, cu destul succes, în trei zone diferite ale orașului: Oxgangs, Haymarket,

Colinton. Poliția nu putea fi peste tot (deși, în ultima vreme, publicul avea impresia că era), oricât de tare s-ar fi străduit.

— Iarăși, continuă inspectorul-șef, consultând un dosar, recenta răpite pare a avea puține în comun cu celelalte. Numele victimei este Helen Abbot. În vârstă de opt ani, puțin mai tânără decât celelalte, după cum observați, păr castaniu-deschis, lung până la umeri. Ultima dată a fost văzută cu mama ei într-un magazin de pe Princes Street. Mama spune că fata a dispărut pur și simplu. Într-o clipă era acolo, în următoarea nu mai era, așa cum s-a întâmplat și în cazul celei de-a doua victime.

Gill Templer, gândindu-se la asta mai târziu, găsi amănuntul curios. Nu se putea ca fetele să fi fost răpite chiar din magazin. Ar fi fost imposibil fără să țipe, fără martori. Un civil abordase poliția pentru a spune că văzuse o fată care semăna cu Mary Andrews – a doua victimă – urcând treptele de la Galeria Națională spre The Mound. Era singură și părea chiar fericită. În acest caz, socotea Gill, fata fugise de lângă mama ei. Dar de ce? Pentru vreo întâlnire secretă cu cineva cunoscut, cineva care se dovedise a fi ucigașul ei? În acest caz, părea probabil că *toate* fetele își cunoscuseră ucigașul, așa că *trebuia* să aibă ceva în comun. Școli diferite prieteni diferiți, vârste diferite. Care era numitorul comun

Se recunoscu înfrântă când începu să o doară capul. Pe deasupra, ajunsese la strada lui John și avea alte lucruri la care să se gândească. John o trimisese acolo ca să-i ducă niște haine curate pentru externare și ca să vadă dacă nu primise ceva prin poștă, dar și ca să verifice dacă sistemul de încălzire centrală mai funcționa. Îi dăduse cheia și, pe când ea urca scările, ținându-se de nas din pricina mirosului înțepător de pisică, simți o legătură între ea și John Rebus. Se întrebă dacă relația lor era pe cale să devină serioasă. Era un om plăcut, dar puțin reținut, puțin secretos. Poate că asta-i și plăcea la el.

Deschise ușa, culese cele câteva plicuri de pe covorul din hol și făcu un tur rapid al apartamentului. Stând lângă ușa dormitorului, își aminti pasiunea acelei nopți, al cărei miros încă părea să mai plutească în aerul stătut.

Flacăra de control era aprinsă. Avea să fie surprins să afle asta. Ce de cărți avea! Pe de altă partea, soția lui fusese profesoară de engleză. Luă câteva de pe podea și le aranjă pe rafturile goale, în biblioteca de perete. În bucătărie, își făcu niște cafea neîndulcită și se așeză să o bea, consultând corespondența. O factură, o circulară și o scrisoare bătută la mașină, trimisă chiar din Edinburgh în urmă cu trei zile. Vârî scrisorile în poșetă și se duse să cerceteze dulapul. Camera Samanthei, observă ea, era încuiată și acum. Amintiri puse la păstrare, în siguranță. Bietul John.

•

Jim Stevens avea mult prea mult de lucru. Strangulatorul din Edinburgh se dovedea un individ interesant. Nu îl puteai ignora pe ticălos, nici dacă simțeai că ai lucruri mai bune de făcut. Stevens avea o echipă de trei care lucra alături de el la anchetele și comunicatele zilnice din ziar. Abuzul asupra copiilor, în Britania de azi, era subiectul articolului de mâine. Cifrele erau destul de înfiorătoare, dar și mai înfiorător era sentimentul timpului care trenează, așteptarea până la apariția cadavrului fetei. Așteptarea până la dispariția următoarei. Edinburgh era un oraș fantomă. Copiii erau ținuți în casă, iar cei care aveau voie afară mișunau pe străzi aidoma unor creaturi fugărite. Stevens voia să-și îndrepte atenția spre cazul drogurilor, spre dovezile tot mai concludente, spre legătura cu poliția. Voia asta, dar pur și simplu nu avea timp. Tom Jameson stătea călare pe el toată ziulica, fâțâindu-se prin redacție. Unde-i textul, Jim? E timpul să-ți meriți salariul, Jim. Când e următoarea conferință, Jim? Stevens era sleit de puteri la capătul fiecărei zile. Ajunse la concluzia că munca sa la cazul Rebus trebuia pusă în cui pe moment. Ceea ce era păcat, întrucât, cum poliția se ocupa intens de crime, terenul rămânea larg deschis pentru orice altă fărădelege, inclusiv traficul cu droguri. Mafia din Edinburgh probabil că își făcea de cap nestingherită. Folosise povestea cu bordelul din Leith, sperând să obțină în schimb unele informații, dar băieții cei mari nu păreau să intre în horă. Ei, ducă-se dracului. Avea să vină și timpul lui.

•

Ajungând în salon, îl găsi pe Rebus citind dintr-o Biblie pusă la dispoziție de spital. Când infirmiera aflase de cererea lui, îl întrebase dacă vrea să discute cu un preot, însă el refuzase categoric oferta. Îi era de ajuns – mai mult chiar de-atât – să frunzărească unele dintre pasajele mai savuroase din Vechiul Testament, să își împrospăteze memoria cu puterea și forța lor morală. Citise povestea lui Moise, Samson și David, înainte să ajungă la Cartea lui Iov. Acolo, găsi o putere pe care nu își amintea să o mai fi întâlnit vreodată:

Dacă o nenorocire aduce moartea deodată, ce-i pasă Lui de deznădejdea celor fără de vină?

Dacă o țară a încăput pe mâna unui om viclean, El acoperă fața judecătorilor Săi.

Și dacă nu El, cine atunci?

Vreau să-mi uit suferința, să-mi schimb înfățișarea și să fiu voios.

Sunt năpădit de teama chinurilor mele, știind bine că Tu nu mă vei scoate nevinovat.

Dacă sunt vinovat, de ce să mă mai trudesc zadarnic?

Dacă m-aș spăla cu zăpadă și mi-aș curăța mâinile cu leșie,

Atunci Tu tot m-ai cufunda în noroi, încât și veșmintele mele s-ar

scârbi de mine.

Rebus simți un fior pe șira spinării, deși în secție era o căldură sufocantă, și gâtul îi era uscat ca iasca. Tunând niște lichid sălciu într-un pahar de plastic, o văzu pe Gill venind spre el pe tocuri care nu mai făceau atâta zgomot ca data trecută. Surâdea, aducând cu ea puțina veselie din salon. Câțiva dintre bărbați o admirau din priviri. Rebus se simți bucuros, deodată, că astăzi pleca de acolo. Puse Biblia deoparte și o întâmpină cu un sărut pe ceafă.

— Ce ai acolo?

Luă pachetul de la ea și descoperi că înăuntru era schimbul lui de haine.

— Mersi, spuse. N-aș fi crezut că e curată cămașa asta.

— Nu era. Ea râse și își trase un scaun. Nimic nu era. A trebuit să îți spăl și să îți calc toate hainele. Sunt un adevărat focar de microbi.

— Ești un înger, spuse el, punând pachetul deoparte.

— Apropo de asta, ce citeai în carte?

Atinse cu degetul cotorul din vinilin roșu al Bibliei.

— O, nimic important. Iov, mai exact. Am citit povestea lui acum mult timp. Acum pare însă mai înfricoșătoare. Omul care începe să aibă îndoieli, care i se împotrivește lui Dumnezeu, cerând un răspuns, și care îl primește. „Dumnezeu a dat țara pe mâna unui viclean”, spune el la un moment dat, și: „Eu de ce aș face altfel?” în altul.

— Sună interesant. Și continuă să îi pese?

— Da, ăsta e lucrul incredibil.

Sosi ceaiul, iar tânăra infirmieră îi dădu lui Gill ceașca ei. Aveau și o farfurie cu biscuiți.

— Ți-am adus niște scrisori de la apartament. Poftim și cheia.

Îi întinse o cheiță Yale, dar el clătină din cap.

— Păstreaz-o, zise, te rog. Am una de rezervă.

Se studiară reciproc.

— Prea bine, spuse în cele din urmă Gill. O păstrez. Mersi.

Îi dădu cele trei plicuri. El le sortă într-o secundă.

— A început să le trimită cu poșta, văd.

Rebus îl desfăcu pe cel mai recent.

— Individul ăsta, spuse, mă persecută. Domnul Nod, așa îi spun. Maniacul meu anonim și personal.

Cât timp Rebus parcurse scrisoarea, Gill afișă un aer interesat. Era mai lungă decât celelalte.

ÎNCĂ NU AI GHICIT, AȘA-I? NU AI NICIO IDEE. NICI MĂCAR UNA. ȘI DE-ACUM E APROAPE SFÂRȘITUL, APROAPE. SĂ NU SPUI CĂ NU ȚI-AM DAT OCAZIA. NU VEI PUTEA SPUNE ASTA NICIODATĂ. SEMNAT

Rebus scoase din plic o cruce făcută din chibrituri.

— A, astăzi e Domnul Cruce, văd. Ei, slavă Domnului că e aproape

sfârșitul. Se plictisește, presupun.

— Ce sunt toate astea, John?

— Nu ți-am spus de scrisorile anonime? Nu e o poveste foarte pasionantă.

— De când se petrece asta?

După ce studie scrisoarea, Gill examină plicul.

— De șase săptămâni. Poate mai mult. De ce?

— Păi, chestia e că scrisoarea asta a fost trimisă chiar în ziua când a dispărut Helen Abbot.

— O?

Rebus se întinse după plic și se uită la ștampilă. „Edinburgh, Lothian, Fife, Borders", scria. O zonă destul de mare. Se gândi din nou la Michael.

— Presupun că nu îți amintești când ai primit celelalte scrisori.

— Unde vrei să ajungi, Gill?

Ridică privirea spre ea și văzu în locul ei o polițistă cu alură profesionistă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Gill. Cazul ăsta ne afectează pe toți. Începem să vedem cu toții fantome.

— Sunt doar curioasă.

Citea deja scrisoarea din nou. Nu era vocea obișnuită a unui glumeț și nici stilul nu se potrivea. Exact asta o îngrijora. Iar acum, că Rebus se gândea mai bine, biletele apăruseră, parcă, în preajma fiecărei răpiri, nu-i așa? Existase oare de la bun început o legătură atât de evidentă? Fusese într-adevăr aproape orb, purtase ochelari de cal. Fie asta, fie totul era o coincidență monstruoasă.

— E doar o coincidență, Gill.

— Spune-mi, atunci, când au venit celelalte bilete.

— Nu îmi aduc aminte.

Ea se aplecă deasupra lui, cu ochii mari îndărătul ochelarilor. Rosti cu calm:

— Îmi ascunzi ceva?

— Nu!

Toți cei din salon se întoarseră la strigătul lui, iar el simți că se îmbujorează în obraji.

— Nu, spuse mai șoptit, nu ascund nimic. Cel puțin…

Dar cum putea să fie sigur? După atâția ani de arestări, de acuzații, de uitări, atâția dușmani câți își făcuse. Însă nimeni nu l-ar fi persecutat în felul acesta, cu siguranță. Cu siguranță.

Cu ajutorul creionului, al hârtiei și al unui un laborios proces de gândire din partea sa, revăzură momentul sosirii fiecărui bilet în parte: date, conținut, modul de livrare. Gill își dădu jos ochelarii și se frecă pe nas, suspinând.

— E pur și simplu o coincidență prea mare, John.

Iar el, în adâncul ființei sale, știa că ea avea dreptate. Știa că niciodată nimic nu era ceea ce părea, că nimic nu era întâmplător.

— Gill, spuse el într-un final, trăgând de cuvertură. Trebuie să ies de-aici.

În mașină, ea îi dădu ghes, îl iscodi mai departe. Cine putea să fie? Care era legătura? De ce?

— Ce e asta? se răsti el. Acum sunt suspect, sau ce?

Ea îi studie ochii, încercând să pătrundă în spatele lor, încercând să se înfrupte direct din adevărul din spatele lor. O, era un detectiv în adâncul sufletului ei, iar un detectiv bun nu se încrede în nimeni. Îl scrută ca și când ar fi fost un școlar mustrat, care încă mai are de dat în vileag secrete, de mărturisit păcate. Mărturisește.

Gill știa că totul nu era decât o intuiție. Era insuportabil. Și totuși, simțea ceva acolo, ceva în spatele ochilor acelora arzători, poate. Lucruri și mai stranii se întâmplaseră de când era ea în forțele de poliție. Lucruri stranii se întâmplau mereu. Adevărul era mereu mai straniu ca ficțiunea și nimeni nu era întru totul inocent. Privirile acelea vinovate când chestionai pe cineva, pe oricine. Toți au ceva de ascuns. Cel mai adesea, însă, erau lucruri mărunte pe care anii scurși între timp le ascund. Ar fi fost nevoie de Poliția Gândurilor ca să poți ajunge la genul acela de fărădelegi. Dar dacă John… Dacă John Rebus se dovedea a fi parte din această tărășenie, atunci… Asta era prea absurd de luat în considerare.

— Sigur că nu ești suspect, John, spuse ea. Dar ar putea fi important, nu crezi?

— Îl vom lăsa pe Anderson să decidă, zise el, apoi tăcu, dar începu să tremure.

Chiar în acel moment, lui Gill îi veni o idee: dar dacă își trimisese scrisorile singur?

18.

Simțea că îl dureau brațele și, privind în jos, văzu că fata nu se mai zbătea. Venea până la urmă momentul acela, acel brusc și binecuvântat moment când nu mai avea rost să continui să trăiești și când mintea și trupul ajungeau să accepte că asta era realitatea. Era un moment frumos, de liniște, cel mai relaxant moment din viața oricărei persoane. Cu mulți ani în urmă încercase și el să se sinucidă și savurase chiar acest moment. Dar în spital îi făcuseră tot felul de lucruri, la fel și în clinică, după aceea. Îi dăduseră înapoi voința de a trăi, iar acum el îi răsplătea, îi răsplătea pe toți. Recunoscu această ironie a vieții sale și râse înfundat, desfăcând banda adezivă de pe

gura Hellenei Abbot, folosind foarfecele mici ca să îi taie legăturile. Din buzunarul pantalonilor scoase un aparat foto mic și compact și mai luă un instantaneu cu ea, un fel de *memento mori*. Dacă era vreodată prins, aveau să îl rupă în bătaie pentru asta, însă niciodată nu aveau să îl acuze că fusese un ucigaș maniac sexual. Sexul nu avea nicio legătură cu asta; aceste fete erau niște pioni a căror soartă fusese pecetluită prin botez. Următoarea și ultima era cea care conta cu adevărat, iar de aceasta se va ocupa astăzi, dacă va fi posibil. Continuă să râdă înfundat. Acesta era un joc mai bun decât X și 0. Ieșea câștigător la amândouă.

19.

Inspectorului șef William Anderson îi plăceau urmăririle, lupta dintre instinct și depistarea anevoioasă. Îi plăcea, totodată, să simtă că avea în spate sprijinul diviziei sale. Era în elementul lui să dea ordine, să împartă sfaturi, să traseze strategii.

Ar fi preferat totuși să îl fi prins deja pe Strangulator – asta se înțelegea de la sine. Nu era un sadic. Legea trebuia aplicată. Chiar și așa, cu cât se prelungea mai mult o anchetă ca aceasta, cu atât creștea mai tare sentimentul apropierii de ucigaș, iar bucuria creată de acest moment prelungit era unul dintre marile atribute ale responsabilității.

Strangulatorul făcea greșeli puține, dar le făcea, și asta era tot ce conta pentru Anderson în clipa aceea. Ford Escortul albastru, iar acum interesanta teorie cum că ucigașul fusese sau încă era un militar, judecând după genul de nod făcut frânghiei de strangulare. Astfel de fărâme aveau să îi ducă până la urmă la un nume, o adresă, o arestare. Și în momentul acela, Anderson își va conduce ofițerii deopotrivă fizic și spiritual. Avea să urmeze un nou interviu televizat, o nouă fotografie măgulitoare în presă (era destul de fotogenic). O, da, victoria avea să fie dulce. Doar dacă, desigur, Strangulatorul nu dispărea în noapte cum făcuseră atâția înaintea lui. Această posibilitate nu trebuia luată în calcul; îi făcea picioarele să se preschimbe în hârtie.

Nu îl displăcea pe Rebus, nu întru totul. Omul era un polițist destul de bun, deși, poate, puțin cam necioplit în felul cum acționa. Și înțelegea că viața lui personală tocmai suferise o înfrângere. I se spusese că fosta lui soție era chiar femeia cu care coabita propriul său fiu. Încerca să nu se gândească la asta. Când Andy trântise ușa în urma lui, plecând, ieșise definitiv din viața tatălui său. Cum era posibil, în timpurile moderne, ca cineva să își petreacă timpul scriind poezie? Era absurd. Și apoi să se mute cu soția lui Rebus… Nu, nu îl displăcea pe

Rebus, dar văzându-l pe Rebus apropiindu-se de el alături de acela frumoasă doamnă ofițer de legătură, Anderson simți că i se întoarce stomacul pe dos, ca și când măruntaiele lui ar fi vrut, dintr-odată, să iasă la lumină. Se sprijini cu spatele de o masă liberă. Ofițerul căruia îi aparținea plecase în pauză.

— Mă bucur să te avem înapoi, John. Te simți mai bine?

Anderson întinsese mâna și Rebus, uluit, fu nevoit să o accepte și să răspundă la strângere.

— Sunt bine, domnule, spuse el.

— Domnule, întrerupse Gill Templer, putem vorbi un minut? A apărut ceva nou.

— Doar intuiția unei noi piste, domnule, rectifică Rebus, privind-o țintă la Gill.

Anderson se uită de la unul la celălalt.

— Haideți în biroul meu, atunci.

•

Gill îi explică lui Anderson situația așa cum o vedea ea, iar acesta, înțelept, așezat în siguranță în spatele mesei sale, ascultă, aruncând ocheade spre Rebus, care îi surâdea cu subînțeles. „Scuze că vă irosim timpul", spunea zâmbetul lui.

— Ei bine, Rebus? zise Anderson după ce Gill termină. Ce ai de spus despre toate astea? Ar putea cineva să aibă vreun motiv de-a te informa de planurile lui? Adică, e posibil ca Strangulatorul să te *cunoască*?

Rebus ridică din umeri, zâmbind, zâmbind, zâmbind.

•

Jack Morton, în mașina lui, notă unele observații în foaia de raport. Văzut suspect. Chestionat la fel. Relaxat, dornic să ajute. Încă o fundătură, voia să spună. Încă o nenorocită de fundătură. Un paznic de la parcare se uita la el, încercând să îl sperie, venind spre mașina lui. El oftă, lăsând jos creionul și hârtia și întinzându-se după legitimație. Una dintre zilele de pomină.

•

Cum era sfârșitul lui mai, Rhona Phillips purta pelerina impermeabilă, iar ploaia care biciuia văzduhul părea pictată pe pânză. Își sărută de rămas bun iubitul poet cu păr buclat care se uita la o emisiune TV de după-amiază și ieși din casă, căutându-și cheile de la mașină în poșetă. În ultima vreme, o lua ea pe Sammy de la școală, deși școala nu era decât la doi kilometri depărtare. Tot ea o însoțea la bibliotecă la ora prânzului, pentru a nu-i lăsa nicio portiță de scăpare. Cum maniacul acela era încă în libertate, nu își asuma niciun risc. Se duse în grabă la mașină, urcă și trânti portiera. Ploaia din Edinburgh era ca o judecată divină. Intra în oase, în structura clădirilor, în amintirea turiștilor. Rămânea cu zilele, formând bălți pe marginea

drumurilor, destrămând căsnicii, înfrigurând, ucigând, omniprezentă. Cam așa suna vederea tipică trimisă acasă de la o pensiune din Edinburgh: „Orașul e adorabil. Oamenii sunt cam rezervați. Ieri am văzut castelul și Scott Monument. E un oraș foarte mic, ca un oraș de provincie. Ar putea intra în New York și nici nu l-ai observa. Vremea ar putea fi mai bună".

Vremea putea fi mai bună. Arta eufemismului. O ploaie de rahat. Era așa tipic, tocmai când avea și ea o zi liberă. Tipic și faptul că ea și Andy se certaseră. Și acum el stătea bosumflat în fotoliu, cu picioarele strânse sub el. Una dintre zilele de pomină. Și diseară avea de scris rapoarte. Slavă Cerului că începuseră examenele. Copiii păreau mai liniștiți la școală în ultima vreme, cei mari prinși de febra sau de apatia examenelor, iar cei mici văzându-și viitorul inevitabil descris pe chipurile celor mai mari ca ei. Era o perioadă interesantă a anului. Curând, teama avea să fie a lui Sammy – căreia, în față, îi spunea acum Samantha, fiindcă era aproape o femeie. Și mai erau și alte temeri pentru un părinte. Teama de adolescență, de experimentări.

•

Când ea ieși în marșarier de pe alee, el o privi din Escortul său. Perfect. Avea de așteptat aproximativ cincisprezece minute. Când mașina ei dispăru, conduse până în fața casei și opri. Examină ferestrele. Bărbatul ei era înăuntru, singur. Coborî din mașină și se îndreptă spre ușa de la intrare.

•

Înapoi în sală, după ședința rămasă fără niciun rezultat, Rebus nu avea de unde să știe că Anderson tocmai aranja să fie pus sub supraveghere. În sala de ședințe era un adevărat haos. Fiecare suprafață era acoperită de hârtii, un computer mic era înghesuit într-un colț liber, grafice și fișe de programare și tot restul acopereau fiecare centimetru de perete.

— Am o conferință, anunță Gill. Ne vedem mai târziu. Ascultă, John, chiar cred că există o legătură. Spune-i intuiție feminină, spune-i „nas" de detectiv, spune-i cum vrei, dar ia-o în serios. Mai gândește-te. Gândește-te la cine ți-ar putea purta pică. Te rog.

El încuviință, apoi o priviri cum se duce, îndreptându-se spre propriul ei birou în partea ei a clădirii. Rebus nici nu mai știa care era masa lui de lucru. Scrută încăperea. Totul părea cumva diferit, ca și când unele dintre mese fuseseră mutate din loc sau puse laolaltă. Un telefon sună pe masa de lângă el. Și cu toate că erau ofițeri și telefoniști în preajmă, răspunse el însuși, din dorința de a se implica din nou în investigație. Se ruga să nu fie chiar el investigat. Se ruga, uitând ce însemna rugăciunea.

— Sala de ședințe, spuse el. Aici sergentul-detectiv Rebus.

— Rebus? Ce nume curios. Era vocea cuiva bătrân, dar vioi și

categoric bine educat. Rebus, repetă, ca și când ar fi notat numele pe o foaie de hârtie.

Rebus examină telefonul.

— Și pe dumneavoastră, domnule, cum vă cheamă?

— O, eu sunt Michael Eiser, se scrie E-I-S-E-R, profesor de literatură engleză la Universitate.

— O, da, domnule? Rebus luă un pix și notă numele. Și cu ce vă pot ajuta, domnule?

— Păi, domnule Rebus, mai degrabă cred eu v-aș putea ajuta, deși s-ar putea să mă înșel, desigur.

Rebus și-l imagina pe bărbat, dacă acest apel nu era o farsă: păr vâlvoi, papion, costum de tweed și pantofi vechi, fluturând din mâini în timp ce vorbea.

— Vedeți dumneavoastră, pe mine mă interesează jocurile de cuvinte. De fapt, chiar scriu o lucrare pe acest subiect. Se intitulează *Reading Exercises and Directed Exegetic Responses*{9}. Vedeți jocul de cuvinte? E un acrostih. Prima literă a fiecărui cuvânt compune un alt cuvânt – *reader*{10}, în cazul de față. E un joc vechi ca literatura însăși. Cartea mea, totuși, se concentrează aspra manifestării lui în opere mai recente. Nabokov și Burgess și alții ca ei. Desigur, acrostihul e doar o mică parte din gama largă de șmecherii folosite de autori pentru a distra, îndruma sau convinge publicul.

Rebus încercă să îl întrerupă pe profesor, dar era ca și cum ai încerca să întrerupi un taur. Așa că se forță să asculte, întrebându-se tot timpul dacă era un apel fals, dacă nu trebuia – încălcând grav procedura – să închidă pur și simplu. Avea lucruri mai importante la care să se gândească. Îl durea ceafa.

— … și ideea, domnule Rebus, este că am observat, absolut întâmplător, un soi de tipar în felul în care criminalul alege victimele.

Rebus se așeză pe marginea mesei. Strânse pixul ca și când ar fi vrut să-l rupă.

— O, da? spuse el.

— Da. Am numele victimelor scrise pe o foaie în fața mea. Poate că altul ar fi observat mai repede, dar eu abia astăzi am văzut un articol într-un ziar unde apăreau toate cele patru fete împreună. De obicei *The Times,* înțelegeți, dar astă-dimineață nu l-am găsit, așa că am cumpărat altul, și poftim. Poate nu e absolut nimic, doar o coincidență, dar poate că totuși nu e. Am să las această decizie la latitudinea domniilor voastre. Eu o ofer doar cu titlul de propunere.

Jack Morton, suflând fum în jurul său, intră în sală și, observându-l pe Rebus, făcu din mână. Rebus clătină din cap în semn de răspuns. Jack părea sleit de puteri. Toți păreau sleiți de puteri, pe când el, tocmai întors după o perioadă de odihnă și relaxare, se ocupa de un nebun la telefon.

— Ce să oferiți, mai exact, domnule profesor Eiser?

— Păi, nu înțelegeți? în ordine, numele victimelor au fost Sandra Adams, Mary Andrews, Nicola Turner și Helen Abbot.

Jack veni alene spre masa lui Rebus.

— Luate ca acrostih, continuă vocea, numele lor alcătuiesc un alt nume – Samantha. Următoarea victimă a ucigașului, poate? Sau ar putea fi o simplă coincidență, un joc acolo unde nu există nimic de felul acesta.

Rebus trânti telefonul, sări de pe masă într-o secundă și îl trase pe Jack Morton de cravată după el. Acesta gemu și țigara îi zbură din gură.

— Mașina ți-e afară, Jack?

Încă tușind, bărbatul dădu aprobator din cap.

Iisuse Hristoase, Iisuse Hristoase. Totul era adevărat, deci. Totul avea legătură cu *el.* Samantha. Toate indiciile, toate crimele fuseseră doar un mesaj pentru el. Iisuse Hristoase. Ajută-mă, oh, ajută-mă.

Fiica lui avea să fie următoarea victimă a Strangulatorului.

•

Rhona Phillips văzu mașina parcată în fața casei ei, dar nu o luă în seamă. Nu voia decât să scape de ploaie. Alergă la ușa din față, în timp ce Samantha o urma încet, și descuie.

— E oribil afară! strigă ea în living. Își dădu jos pelerina și se duse spre locul unde televizorul continua să facă gălăgie. În fotoliu îl văzu pe Andy. Avea mâinile legate la spate și gura îi era acoperită cu o bucată mare de bandă adezivă pentru zugrăvit. Bucata de sfoară încă îi atârna de gât.

Rhona fu pe cale să scoată cel mai pătrunzător țipăt din viața ei, când un obiect greu o lovi în moalele capului și ea se împletici înainte, spre iubitul ei, căzându-i în poală, leșinată.

— Bună, Samantha, spuse o voce pe care fata o recunoscu, deși fața lui era acoperită cu o mască, astfel încât ea să nu îi poată vedea zâmbetul.

•

Mașina lui Morton gonea prin oraș cu girofarurile albastre aprinse, ca și când ar fi fost urmărită de flăcările Iadului însuși. Rebus încercă să explice totul pe drum, dar era prea agitat ca să fie și logic, iar Jack Morton era prea ocupat să depășească mașinile din trafic ca să se străduiască să înțeleagă ceva. Ceruseră ajutor: o mașină la școală, în caz că fata era încă acolo, și două mașini acasă, avertizându-i că Strangulatorul ar putea fi acolo. Trebuia acționat cu grijă.

Mașina gonea cu o sută treizeci și cinci de kilometri la oră pe Queensferry Road, efectuă un viraj brusc la dreapta în alea traficului din sensul opus și ajunse în cartierul rezidențial îngrijit unde Rhona, Samantha și iubitul Rhonei locuiau acum.

— Ia-o la dreapta aici, strigă Rebus ca să acopere huruitul motorului, agățându-se de-o speranță. Când intrară pe stradă, văzură două patrule de poliție staționate deja în fața casei și mașina Rhonei parcată ca un inconfundabil simbol al inutilității pe alee.

20.

Vruseseră să-i dea sedative, dar el refuză să ia vreun medicament de la ei. Vruseseră să-l trimită acasă, dar el le refuză sfaturile. Cum se putea duce acasă când Rhona zăcea undeva mai sus, în spital? Când fiica lui era răpită și toată viața lui era sfâșiată ca o haină veche, transformată în cârpe de șters praful? Umbla fără odihnă prin sala de așteptare. Era bine, le spunea el, bine. Știa că Gill și Anderson erau undeva pe coridor. Sărmanul Anderson. Se uita pe geamul murdar cum infirmierele se plimbau pe-afară, râzând în ploaie, cu pelerinele fâlfâindu-le în jurul corpului, ca dintr-un vechi film cu Dracula. Cum puteau să râdă? Peste copaci cobora ceața și infirmierele, încă râzând, nepăsătoare la suferința lumii, dispăreau în negură, de parcă un Edinburgh din trecut le-ar fi absorbit în ficțiunea lui, luând odată cu ele toate râsetele din lume.

Era aproape întuneric acum, soarele rămânând o amintire în spatele perdelei groase a norilor. Pictorii religioși din vechime trebuie să fi cunoscut ceruri ca acela, trebuie să fi trăit sub ele zi după zi, acceptând culoarea vineție a norilor ca pe un semn al prezenței lui Dumnezeu, o esență a puterii creației. Rebus nu era pictor. Ochii lui vedeau frumusețe nu în lumea reală, ci în lumea cuvintelor tipărite. Stând în sala de așteptare, el își dădu seama că în viața sa acceptase experiența secundară – experiența de-a citi gândurile altcuiva – în detrimentul vieții reale. Ei bine, acum era față în față cu ea: era înapoi la parașutiști, era înapoi în SAS, chipul lui era un crochiu al epuizării, și-l durea creierul, fiecare mușchi încordat.

Se surprinse că începea să abstractizeze din nou totul și lovi peretele cu ambele palme, de parcă s-ar fi pregătit să fie percheziționat. Sammy era undeva afară, în mâinile unui maniac, și el compunea tributuri, scuze și comparații. Nu era suficient.

Pe coridor, Gill îl supraveghea pe William Anderson. Și lui i se spusese să plece acasă. Un doctor îl examinase pentru a stabili care erau efectele șocului prin care trecuse și spusese că ar trebui să stea în pat, noaptea aceea.

— Aștept chiar aici, spusese Anderson cu o fermitate molcomă. Dacă toate astea au legătură cu John Rebus, atunci vreau să fiu aproape de John Rebus. Sunt bine, sincer.

Dar nu era bine. Era amețit și plin de remușcări și puțin debusolat.

— Nu-mi vine să cred, îi spuse lui Gill. Nu-mi vine să cred că toate astea nu au fost decât un preludiu pentru răpirea fiicei lui Rebus. E fantastic. Omul trebuie să fie smintit. Cu siguranță că John bănuiește cine e răspunzător, nu?

Gill Templer se întreba același lucru.

— De ce nu ne-a spus? continuă Anderson. Apoi, din senin, fără nicio veste, redeveni tată și începu să plângă foarte încet, cu suspine. Andy, spuse el, Andy al meu.

Își prinse capul în mâini și o lăsă pe Gill să îi cuprindă cu brațul umerii gârboviți.

John Rebus, urmărind cum pogora întunericul, se gândi la căsnicia lui, la fiica lui. La fiica lui Sammy.

Pentru cei care citesc printre timpuri

Oare ce anume bloca memoria lui? Ce anume îi fusese refuzat în toți aceștia ani, de când umblase pe faleză în Fife, de când suferise ultima cădere nervoasă și izolase trecutul cu fermitatea cu care ar fi trântit ușa în nasul unui martor al lui Iehova? Nu era așa ușor. Musafirul nepoftit așteptase momentul, hotărând să intre din nou cu forța în viața lui Rebus. Un șut în ușă. Ușa percepției. La ce îl ajutau acum lecturile? Sau credința, atât de firavă cât era? Samantha. Sammy, fiica lui. Dumnezeule mare, fă să fie bine. Dumnezeule mare, las-o să trăiască.

John, trebuie să știi cine este

Dar el clătinase din cap, și lacrimile îi căzuseră printre cutele pantalonilor. Nu știa, nu știa. Era Nod. Era Cruce. Numele nu mai însemnau nimic pentru el. Noduri și cruci. Îi fuseseră trimise noduri și cruci, frânghii și chibrituri și o droaie de vorbe în limba păsărească, așa cum spusese Jack Morton. Asta era tot. Dumnezeule mare.

Ieși pe coridor și se așeză în fața lui Anderson, care stătea înaintea lui ca o epavă așteptând să fie ridicată și dusă departe. Și cei doi bărbați se încleștară într-o îmbrățișare, insuflându-și viață unul altuia; doi vechi dușmani înțelegând într-o clipă că erau, totuși, de aceeași parte a baricadei. Se îmbrățișară și plânseră, descotorosindu-se de tot ceea ce acumulaseră, atâția ani de sentimente reprimate, de menținerea unei aparente impasibilități. Acum totul ieșea la suprafață: erau ființe umane, la fel ca toți ceilalți.

Și în cele din urmă, după ce fusese anunțat că Rhona suferise doar o fractură craniană și după ce primise permisiunea de a intra în camera ei un moment pentru a o vedea respirând oxigen, Rebus le îngădui să îl ducă acasă. Rhona avea să trăiască. Asta era ceva. Andy Anderson, pe de altă parte, era *rece,* undeva pe o masă, și doctorii îi examinau conținutul stomacului. Sărmanul ticălos, Anderson. Sărmanul om, sărman tată, sărman polițist. Acum totul devenea foarte personal, nu?

Deodată, cazul devenise mai mare decât își imaginaseră ei vreodată că putea deveni. Devenise o chestiune de răzbunare.

Aveau în sfârșit o descriere, deși nu era una bună. O vecină îl văzuse pe om transportând silueta nemișcată a fetei la mașină. O mașină de culoare deschisă, le spusese ea. O mașină aparent normală. Un om aparent normal. Nu prea înalt, cu chipul dur. Se grăbea. Nu apucase să-l vadă bine.

Cazul avea să îi fie luat lui Anderson, acum; la fel și lui Rebus. O, acum luase amploare. Strangulatorul intrase într-o locuință, ucisese acolo. Sărise complet calul. Gazetarii și camerele de filmat din fața spitalului voiau să știe totul despre cele întâmplate. Probabil că superintendentul Wallace organizase deja o conferință de presă. Cititorii de ziare, voyeur-ii, cereau să afle totul. Era o știre mare. Edinburgh era capitala europeană a criminalității. Fiul inspectorului-șef fusese ucis, iar fiica unui sergent-detectiv fusese răpită, și de-acum probabil c-o ucisese și pe ea.

Ce putea el să facă altceva decât să stea și să aștepte o altă scrisoare? Îi era mai bine în apartament, oricât de întunecat și de pustiu era acolo, indiferent ce tare semăna cu o celulă. Gill promise să îl viziteze mai târziu, după conferința de presă. O mașină fără însemne oficiale avea să stea în fața blocului său, ca măsură de siguranță, căci cine știa cât de departe voia Strangulatorul să împingă lucrurile?

Între timp, fără știința lui Rebus, dosarul lui era verificat la sediu, trecutul lui era scos de la naftalină și examinat. Strangulatorul trebuia să se găsească pe undeva, pe-acolo. Trebuia.

Sigur că trebuia. Rebus știa că numai el deținea cheia. Însă aceasta părea încuiată într-un sertar pe care chiar ea îl deschidea. Nu putea decât să zdruncine acea bucată de trecut ferecată.

•

Gill Templer îi telefonase fratelui lui Rebus și, cu toate că John ar fi urât-o știind că o făcuse, îi spusese lui Michael să vină urgent la Edinburgh pentru a-i fi alături fratelui lui. În definitiv, el era singura rudă a lui Rebus. Părea încordat la telefon, încordat, dar îngrijorat. Și-acum ea medita la chestiunea acrostihului. Profesorul avusese dreptate, încercau să îl localizeze în seara aceasta pentru a-l chestiona. Din nou, ca măsură de siguranță. Dar dacă Strangulatorul plănuise asta, atunci cu siguranță c-ar fi putut pune mâna pe o listă cu oameni al căror nume se potrivea cerinței, și cum reușise asta? Un funcționar public, poate? Un profesor? Cineva care lucra în tăcere la un terminal de computer, undeva? Erau multe posibilități și ei aveau să le cerceteze pe rând. Mai întâi, Gill voia totuși să propună ca toți locuitorii Edinburgh-ului pe care-i chema Nod sau Cruce să fie chestionați. Erau slabe șanse de reușită; pe de altă parte, tot ceea ce privea acel caz fusese slab până atunci.

Și mai era conferința de presă. Ținută, deoarece era convenabil, în clădirea administrativă a spitalului. Era loc de stat în picioare doar în fundul sălii. Fața lui Gill Templer, cu o expresie umană, dar fără urmă de zâmbet, începea să-i fie foarte familiară publicului britanic, la fel de familiară, fără îndoială, ca aceea a oricărui prezentator sau reporter. Astă-seară, totuși, superintendentul avea să țină microfonul. Ea spera că nu va lungi vorba. Voia să îl vadă pe Rebus. Și mai urgent, poate, voia să discute cu fratele lui. Cineva trebuia să știe ceva despre trecutul lui John. Aparent, nu vorbise niciodată cu niciunul dintre prietenii lui din poliție despre anii petrecuți în armată. Oare acolo se afla cheia? Sau în căsnicia lui? Gill ascultă discursul superintendentului. Aparatele foto se declanșau întruna și sala mare se cufundă în fum.

Acolo era și Jim Stevens, zâmbind în colțul gurii, de parcă ar fi știut el ceva. Pe Gill o cuprinse îngrijorarea. Ochii lui erau ațintiți spre ea, deși pixul continua să mâzgălească în carnețel. Își amintea seara aceea dezastruoasă pe care o petrecuseră împreună și apoi seara mult mai puțin dezastruoasă în compania lui John Rebus. De ce niciunul dintre bărbații din viața ei nu fusese mai puțin complicat? Poate pentru că asta o interesa pe ea, complicațiile. Cazul nu devenea mai complex. Devenea mai simplu.

•

Jim Stevens, ascultând doar pe jumătate declarațiile, se gândi la cât de complexă devenea povestea lui. Rebus și Rebus, droguri și crime, mesaje anonime urmate de răpirea fiicei. Trebuia să ajungă în spatele măștii pe care-o afișa în public poliția și știa că cel mai bun mod de a avansa era să o abordeze pe Gill Templer, să facă un mic schimb de informații cu ea. Dacă drogurile și răpirea erau legate, așa cum probabil că erau, atunci poate că unul sau celălalt dintre frații Rebus nu jucase jocul conform regulilor dinainte stabilite. Poate că Gill Templer știa ceva.

•

Se apropie de ea din spate, tocmai când femeia părăsea clădirea. Ea știa cine era, însă de data aceasta chiar voia să vorbească.

— Bună, Jim. Te pot duce undeva?

Se hotărî să accepte. L-ar fi putut duce la un bar, asta, desigur, dacă el nu-l putea vedea pe Rebus un moment? Nu putea. Plecară.

— Povestea asta devine din ce în ce mai bizară cu fiece secundă, nu crezi?

Ea își concentra privirea la drum, părând să se gândească la întrebarea lui. De fapt, spera că el se va deschide puțin mai mult și că tăcerea ei îl va face să creadă că îi ascundea ceva, că era ceva ce ar fi putut scoate de la ea.

— Totuși Rebus pare a fi actorul principal. Interesant.

Gill simți că Stevens urma să joace o carte.

— Adică, urmă el, aprinzând o țigară, te deranjează dacă fumez?

— Nu, spuse ea încet, deși pe dinăuntru nu mai avea astâmpăr.

— Mersi. Adică, e interesant pentru că Rebus figurează într-o altă poveste la care lucrez.

Ea opri mașina la lumina roșie a unui semafor, dar nu își luă privirea de la imaginea de dincolo de parbriz.

— Te-ar interesa să auzi despre cealaltă poveste, Gill?

O interesa? Sigur că da. Iar la schimb…

— Da, foarte interesant om, domnul Rebus. Și fratele lui.

— Fratele lui?

— Da, știi tu, Michael Rebus, hipnotizatorul. Interesanți acești doi frați.

— Oh?

— Ascultă, Gill, hai să lăsă prostiile deoparte.

— Speram să o faci tu.

Băgă mașina în viteză și porni din nou.

— Voi îl investigați pe Rebus pentru ceva? Asta vreau să știu eu. Adică, știți cu adevărat cine e îndărătul acestei tărășenii, dar nu spuneți?

Gill se întoarse acum spre el.

— Nu așa merge treaba, Jim.

El pufni.

— Poate că nu așa merge la tine, Gill, dar nu te preface că asta nu se întâmplă. Eram doar curios dacă ai auzit ceva, vreo vorbă de mai sus. Poate în ideea că cineva a feștelit-o, lăsând lucrurile să ajungă aici.

Jim Stevens îi studia chipul cu mare atenție, aruncând pe tapet idei și teorii vagi, în speranța că una se va prinde. Numai că Gill nu părea să muște momeala. Foarte bine. Poate că nu știa nimic. Asta nu însemna că teoriile lui erau neapărat greșite. Putea însemna doar că lucrurile porneau de la un nivel mai înalt decât acela la care el și Gill Templer operau.

— Jim, tu ce *crezi* că știi despre John Rebus? Ar putea fi important, să știi. Te-am putea pofti la secție, dacă am bănui că tăinuiești informații…

Stevens începu să țâțâie din buze, clătinând din cap.

— Știm amândoi că nu așa se face, nu crezi? Adică, pur și simplu nu se face.

Ea întoarse iarăși privirea spre el.

— Aș putea crea un precedent, spuse.

El o scrută atent. Da, probabil că ar fi putut face asta.

— Aici e bine, spuse el, arătând pe geam. Scrumul țigării îi căzu pe cravată. Gill opri mașina și îl privi coborând. Înainte să închidă

portiera, ziaristul se aplecă înapoi înăuntru.

— Am putea aranja un schimb de informații, dacă vrei. Îmi știi numărul de telefon.

Da, îi știa numărul de telefon. I-l notase el cu foarte mult timp în urmă, atât de mult, încât acum se aflau de părți diferite ale unui zid și ea abia îl mai putea înțelege. Ce știa el despre John? Despre Michael? Porni spre apartamentul lui Rebus cu speranța că va afla asta la destinație.

21.

John Rebus citi câteva pagini din Biblia în ediția Good News, dar o lăsă jos când își dădu seama că nu rămânea cu nimic. Se rugă în schimb, apăsându-și ochii cu pumnii. Apoi se plimbă prin apartament, atingând diverse obiecte. Asta făcuse și înaintea acelei prime căderi nervoase. Acum, totuși, nu se temea. Să vină, dacă voia, să vină orice. Nu îi mai rămăsese pic de voință. Nu îi păsa de vrerea răuvoitorului său creator.

Se auzi soneria de la ușă. Nu răspunse. Aveau să plece, iar el avea să rămână iarăși singur cu durerea lui, cu mânia lui neputincioasă și cu bunurile lui personale peste care se așternuse praful. Soneria se auzi din nou, mai prelung acum. Înjurând, se duse la ușă și o trase în lături. În prag stătea Michael.

— John, spuse el. Am venit de îndată ce am aflat.

— Mickey, ce cauți aici?

Își pofti fratele în apartament.

— Mi-a telefonat cineva, o femeie. Mi-a spus tot ce s-a întâmplat. Teribilă veste, John. De-a dreptul teribilă.

Puse o mână pe umărul lui Rebus. Acesta, simțind furnicături, își dădu seama ce mult timp trecuse de când nu mai simțise atingerea unei ființe umane, o atingere înțelegătoare, frățească.

— Am fost întâmpinat de două gorile afară. Se pare că te-au pus sub supraveghere atentă.

— Procedura, explică Rebus.

Procedura, poate, dar Michael știa ce vinovat trebuie să fi arătat atunci când cei doi îi ațînuseră calea. Avusese îndoieli despre telefonul primit, se gândise la posibilitatea unei capcane. Așa că ascultase știrile locale la radio. Avuseseră loc o răpire și o crimă. Era adevărat. Așa că venise într-acolo, spre bârlogul leului, știind că trebuia să țină distanța față de fratele lui, știind că ei l-ar ucide dacă ar afla și întrebându-se dacă răpirea nu putea avea vreo legătură cu situația lui. Era oare un avertisment destinat ambilor frați? Nu își dădea seama. Dar când cele

două gorile îl abordaseră, în umbra casei scărilor, crezuse că jocul s-a încheiat. În prima clipă, fuseseră gangsteri veniți să îl lichideze. În următoarea, erau agenți de poliție apăruți cu intenția de a-l aresta. Dar nu, ei erau „procedura".

— Spui că te-a sunat o femeie? I-ai reținut numele? Nu, nu contează, oricum știu cine a fost.

Se așezară în living. Michael, dându-și jos jacheta din piele de oaie, scoase o sticlă de whisky dintr-unul dintre buzunarele ei.

— Te-ar ajuta asta? întrebă el.

— N-ar face niciun rău.

Rebus se duse în bucătărie după pahare și, în acest timp, Michael inspectă livingul.

— Frumos apartament, strigă el.

— Ei, e puțin prea mare pentru nevoile mele, zise Rebus.

Dinspre bucătărie se auzi un sunet gâtuit. Michael se duse într-acolo și își descoperi fratele mai mare aplecat peste chiuvetă, plângând amarnic, dar în liniște.

— John, spuse el, luându-l în brațe. E bine. Va fi bine.

Simțea că îl copleșește sentimentul de vinovăție.

Rebus dibui după o batistă și, când o găsi, își suflă tare nasul și se șterse la ochi.

— Ți-e ușor să spui asta, rosti el sugrumat, încercând să zâmbească. Tu ești păgân.

•

Băură jumătate din whisky, așezați în fotoliu și contemplând tavanul umbrit de deasupra lor. Ochii lui Rebus erau înroșiți și îl înțepau genele. Din când în când își trăgea nasul, frecându-l cu dosul palmei. Pentru Michael, era ca și când ar fi fost din nou copii, doar că rolurile se inversaseră pe moment. Nu că ar fi fost vreodată foarte apropiați, dar sentimentul biruiește mereu realitatea. Fără îndoială, și-l amintea pe John purtând una sau două lupte pe terenul de joacă în locul lui. Vinovăția îl năpădi din nou. Se cutremură ușor. Trebuia să iasă din jocul acela, deși poate că deja era prea tare implicat și dacă îl adusese pe John, fără să știe, în joc cu el… La asta nu se cădea să se gândească. Trebuia să se vadă cu șeful, trebuia să-i explice niște lucruri. Dar cum? Nu avea vreun număr de telefon sau vreo adresă, întotdeauna șeful îl suna pe el, niciodată invers. Era absurd, acum, că se gândea la asta. Ca un coșmar.

— Ți-a plăcut reprezentația de ieri seară?

Rebus se forță să-și aducă aminte de ea, de femeia parfumată și singură, de degetele lui încercuindu-i gâtul, de scena care prevestise începutul acestui sfârșit.

— Da, a fost interesant.

Adormise la un moment dat, nu? Nu conta.

Tăcere din nou, sunetele fragmentare ale traficului de afară, câteva strigăte îndepărtate ale beților.

— Ei spun că e cineva care are un dinte împotriva mea, rosti el în cele din urmă.

— Oh? Și așa e?

— Nu știu. Așa se pare.

— Dar tu sigur trebuie să *știi*!

Rebus clătină din cap.

— Asta e problema, Mickey. Nu îmi aduc aminte.

Michael se îndreptă în fotoliu.

— Ce nu îți aduci aminte, mai exact?

— Ceva. Nu știu. Pur și simplu, ceva. Dacă aș ști ce, *mi-aș aminti,* nu? Dar este un gol. Știu că este. Știu că e ceva ce ar trebui să îmi amintesc.

— Ceva din trecutul tău?

Michael era mai detensionat acum. Poate că asta nu avea nicio legătură cu el. Poate că avea legătură cu altceva, cu altcineva. Speranța lui prinse aripi.

— Din trecut, da. Dar nu-mi pot aminti.

Rebus își frecă fruntea, de parcă ar fi fost un glob de cristal. Michael scotocea în buzunar.

— Te pot ajuta eu să îți amintești, John.

— Cum?

— Așa.

Ținea acum între degetul mare și arătător o monedă de argint.

— Îți amintești ce ți-am spus, John. În fiecare zi îmi duc pacienții în viețile lor anterioare. Nu ar trebui să fie deloc greu să te duc pe tine în trecutul tău real.

Fu rândul lui John Rebus să se îndrepte în fotoliu. Clătină din cap ca să alunge aburii alcoolului.

— Haide, atunci, spuse el. Ce am de făcut?

Dar o parte din el spunea: *nu îți dorești asta, nu vrei să știi.*

Ba voia să știe.

Michael veni lângă fotoliul său.

— Lasă-te pe spătar. Fă-te comod. Nu te mai atinge de whisky. Dar ține minte că nu oricine poate fi hipnotizat. Nu te forța. Nu încerca prea tare. Dacă e să vină, va veni, fie că vrei tu, fie că nu. Doar relaxează-te, John, relaxează-te.

Se auzi soneria.

— Ignor-o, zise Rebus, dar Michael ieșise deja din cameră.

Se auziră voci în hol, iar când Michael reapăru, fu urmat în încăpere de Gill.

— Cea care m-a sunat, se pare, spuse Michael.

— Cum ești, John?

Gill ținea capul înclinat într-un fel care exprima îngrijorare.

— Bine, Gill. Ascultă, el este fratele meu Michael. Hipnotizatorul. Îmi va induce o transă – așa se spune, nu, Mickey? – ca să pot depăși blocajul pe care îl are memoria mea. Poate ar trebui să fii pregătită să iei notițe sau așa ceva.

Gill se uita de la un frate la celălalt, simțindu-se puțin pe dinafară. Interesanți acești doi frați. Asta spusese Jim Stevens. Lucra fără întrerupere de șaisprezece ore, și acum asta. Dar surâse și ridică din umeri.

— Poate primi și fata o băutură întâi?

Fu rândul lui John Rebus să zâmbească.

— Servește-te singură, spuse el. Avem whisky sau whisky și apă sau apă. Haide, Mickey. Să trecem la treabă. Sammy e undeva în oraș. S-ar putea să mai avem timp.

Michael depărtă puțin picioarele, aplecându-se deasupra lui Rebus. Părea gata să-și consume fratele, cu ochii aproape de ochii lui Rebus, gura mișcându-i-se într-o imagine în oglindă. Asta vedea Gill, turnând whisky într-un pahar. Michael ridică moneda, încercând să găsească unghiul cel mai luminos al singurului bec slab din cameră. În cele din urmă, licărul se răsfrânse pe retina lui John, pupilele lărgindu-se și contractându-se. Michael era sigur că fratele lui va fi docil. Sau, cel puțin, asta spera.

— Ascultă cu atenție, John. Ascultă-mi vocea. Privește moneda, John. Privește cum strălucește și se învârtește. Uită-te cum se învârtește. O vezi cum se învârtește, John? Acum, relaxează-te, ascultă-mă doar pe mine. Și privește rotirea, privește-o cum strălucește.

O clipă, John păru că nu avea să cadă în transă. Poate că legătura de familie îl făcea imun la vocea lui, la puterea lui de sugestie. Apoi Michael îi văzu ochii schimbându-se puțin, imperceptibil pentru un neinițiat. El însă era inițiat. Tatăl lui îl învățase bine. Fratele lui se găsea acum în lumea-limb, prizonier în lumina monedei, transportat spre locul unde Michael voia să îl ducă, oriunde ar fi fost asta. În puterea lui. Ca de fiecare dată, Michael se simți străbătut de un fior slab: aceasta însemna putere, putere totală și ireductibilă. Putea face orice cu pacienții lui, orice.

— Michael, șopti Gill, întreabă-l de ce a plecat din armată. Michael înghiți, umezindu-și gâtul cu salivă. Da, asta era o întrebare bună. Una pe care el însuși voise să i-o adreseze lui John.

— John? spuse el. John? De ce ai plecat din armată, John? Ce s-a întâmplat, John? De ce ai plecat din armată? Spune-ne.

Și, încet, ca și când ar fi învățat să folosească vorbe străine sau necunoscute lui, Rebus începu să spună povestea. Gill dădu fuga la poșetă după un creion și un carnet. Michael sorbi din whisky.

Ascultară.

PARTEA A IV-A

Crucea

22.

Am intrat de la vârsta de optsprezece ani în regimentul de parașutiști. Și la un moment dat am hotărât să încerc la Serviciul Aerian Special. De ce am făcut-o? De ce ar accepta orice soldat o reducere a soldei pentru a intra în SAS? Nu pot răspunde la asta. Tot ce știu acum este că m-am trezit în Herefordshire, la tabăra de antrenament SAS. I-am spus Crucea pentru că mi se spusese că acolo vor încerca să mă crucifice și acolo, alături de alți voluntari, am trecut prin iad, mărșăluind, antrenându-mă, testându-mă, forțându-mă. Ne-au împins spre limita rezistenței. Ne-au învățat să fim letali.

La vremea aceea circulau zvonuri despre un război iminent în Ulster, se spunea că SAS vor fi folosite pentru depistarea insurgenților. A venit ziua să primim însemnul. Ne-au dat berete noi și insigne pentru ele. Eram în SAS. Dar asta nu era tot. Gordon Reeve și cu mine am fost chemați în biroul șefului și ni s-a spus că fuseserăm desemnați cei mai buni doi cădeți din contingent. Ne aștepta o perioadă de antrenament de doi ani înainte să devenim cadre active, dar ne erau scrise lucruri mărețe.

Mai târziu, pe când ieșeam din clădire, Reeve mi-a vorbit.

— Ascultă, a spus el, am auzit câteva zvonuri. I-am auzit pe ofițeri discutând. Au planuri pentru noi, Johnny. Planuri. Fii atent ce-ți spun.

După câteva săptămâni am început un curs de supraviețuire, vânați de alte regimente, care, dacă ne capturau, nu se dădeau în lături de la nimic pentru a scoate de la noi informații despre misiunea noastră. A trebuit să întindem capcane și vânăm ca să avem ce mânca, să nu ne lăsăm văzuți și să străbatem mlaștini pustii pe timp de noapte. Se părea că eram sortiți să trecem prin aceste teste împreună, deși în momentul acela cooperam cu alți doi camarazi.

— Ne-au pregătit ceva special, spunea Reeve întruna. O simt în măduva oaselor.

Ne aflam în bivuac, tocmai ne strecuraserăm în sacii de dormit pentru un somn de două ore, când garda noastră și-a vârât nasul în adăpost.

— Nu știu cum să vă spun, a început el, după care au izbucnit lumini și focuri de armă peste tot, și am fost aruncați în

semiconștiență când adăpostul nostru a fost spulberat. Limbi străine ni se adresau sacadat, chipurile lor fiind ascunse înapoia lanternelor. Un pat de armă aplicat în rinichi mi-a spus că asta era pe bune. Chiar *pe bune*.

Și celula în care am fost aruncat era pe bune. Celula în care am fost aruncat era mânjită de sânge, fecale și alte lucruri. Conținea o saltea puturoasă și un gândac. Doar atât. M-am întins pe salteaua jilavă și am încercat să dorm, căci știam că somnul era primul lucru care ne va fi luat.

Becurile puternice din celulă s-au aprins deodată și au rămas aprinse, arzându-mi craniul. Apoi zgomotele au început, zgomote de bătăi, și un interogatoriu care se desfășura în celula de alături.

— Lăsați-l în pace, jigodiilor! O să vă smulg afurisitele de capete!

Am izbit în perete cu pumnii și picioarele și zgomotele au încetat. O ușă de celulă s-a trântit, un trup a fost târât prin fața ușii mele metalice și s-a lăsat liniștea. Știam că va veni rândul meu.

Am așteptat acolo, am așteptat ore și zile în șir, înfometat, însetat și, de fiecare dată când închideam ochii, un sunet ca acela al unui radio cu banda blocată între posturi se auzea din pereți și din tavan. Stăteam cu mâinile peste urechi.

Să vă ia toți dracii, toți dracii, toți dracii.

Atunci ar fi trebuit să cedez și, dacă cedam, ratam totul, toate lunile de antrenament. Așa că mi-am cântat cu voce tare. Am zgâriat cu unghiile pereții celulei, pereți acoperiți de ciuperci umede, și mi-am zgâriat numele acolo ca anagramă: BRUSE. Am jucat jocuri în gând, m-am gândit la definiții pentru dezlegat rebusuri și la mici jonglerii lingvistice. Am transformat supraviețuirea într-un joc. Un joc, un joc, un joc. Trebuia să-mi amintesc mereu că, oricât de rău păreau să meargă lucrurile, totul nu era decât un joc.

Și m-am gândit la Reeve, care mă prevenise. Planuri mărețe, chiar așa. Din unitate, Reeve era cel care se apropia cel mai mult de statutul unui prieten. Mă întrebam dacă nu era chiar trupul lui cel care fusese târât prin fața celulei mele. M-am rugat pentru el.

Și într-o zi mi-au trimis hrană și o cană cu apă maronie. Mâncarea părea culeasă din noroi și a fost împinsă printr-o fantă mică apărută brusc în ușa mea și la fel de brusc închisă. M-am forțat să îmi imaginez că lăturile acelea erau o friptură cu garnitură din două legume și am vârât o lingură plină în gură. Imediat, am scuipat-o. Apa avea gust de fier. M-am strâmbat, mimând că m-aș fi șters cu mâneca pe bărbie. Eram sigur că mă supravegheau.

— Complimentele mele bucătarului-șef, am strigat.

După care, fără veste, am adormit buștean.

•

Eram în aer. Nu încăpea discuție. Eram într-un elicopter, vântul

suflându-mi în față. Mi-am revenit încet și am deschis ochii în întuneric. Aveam capul băgat într-un fel de sac și brațele îmi erau legate la spate. Simțeam elicopterul cum cădea și se ridică și cădea din nou.

— Te-ai trezit, da?

Un pat de armă m-a înghiontit.

— Da.

— Bun. Spune-mi acum numele regimentului și detaliile misiunii tale. N-o să ne pierdem vremea cu tine, băiețaș. Așa că ar fi bine să vorbești acum.

— Pune-ți pofta-n cui.

— Sper că știi să înoți, băiete. Sper că vei avea ocazia să înoți. Suntem cam la șaizeci de metri deasupra Mării Irlandei și te vom arunca din elicopterul ăsta nenorocit cu mâinile legate la spate. O să te izbești de apă ca și când te-ai izbi de beton, știi, nu? Ai putea muri sau ți-ai putea pierde cunoștința. Peștii te vor mânca de viu, băiete. Și cadavrul nu-ți va fi găsit niciodată, nu aici. Înțelegi ce spun?

Era o voce oficială și calculată.

— Da.

— Bun. Acum, numele regimentului și detaliile misiunii tale.

— Pune-ți pofta-n cui.

Am încercat să par calm. Aveam să fiu un alt accident statistic, mort în timpul antrenamentului, nimic ieșit din comun. Aveam să mă lovesc de apă așa cum un bec se lovește de un zid.

— Pune-ți pofta-n cui, am spus din nou, asigurându-mă în sinea mea: e doar un joc, e doar un joc.

— Acesta nu-i un joc, să știi. Nu mai este. Prietenii tăi au vărsat deja sacul, Rebus. Unul dintre ei – Reeve cred că îl chema – a cedat cu totul. Bine, băieți, faceți-i vânt.

— Stai…

— Înot plăcut, Rebus.

Mai multe mâini m-au apucat de picioare și de subsuori. În bezna sacului, bătut de vântul aprig, am început să simt că totul fusese o mare greșeală.

— Stai…

Îmi imaginam cum plutesc în aer, la șaizeci de metri deasupra mării, cu pescărușii strigând la mine să mă arunc în gol.

— Stai!

— Da, Rebus?

— Ia-mi măcar sacul ăsta nenorocit de pe cap! țipam disperat.

— Dați-i drumul ticălosului.

Și cu asta, mi-au dat drumul. Am plutit în aer o secundă, apoi a urmat picajul. Cădeam ca o cărămidă. Cădeam prin spațiu, legat ca un curcan de Crăciun. Am strigat o secundă, poate două, și-apoi am atins

solul.

Am atins sol tare.

Și am rămas acolo până a aterizat elicopterul. În jurul meu, oamenii râdeau. Vocile străine se întorseseră. M-au ridicat și m-au târât până la celulă. Eram bucuros că aveam sacul tras peste cap. Ascundea faptul că plângeam. Pe dinăuntru eram un ghem care tremura – șerpișori de teamă și adrenalină și ușurare îmi fojgăiau prin ficat, prin plămâni, prin inimă.

Ușa s-a trântit după mine. Apoi am auzit un sunet înfundat în spate. Două mâini încercau să descurce nodurile legăturilor mele. Cu gluga dată jos, mi-au trebuit câteva secunde ca să îmi recapăt vederea.

M-am uitat țintă la un chip care părea a fi al meu. Un alt șiretlic al jocului. Apoi l-am recunoscut pe Cordon Reeve, chiar în timp ce m-a recunoscut și el.

— Rebus? a spus. Mi-au spus că ai…

— Asta mi-au spus și mie despre tine. Cum ești?

— Bine, bine. Dar, Iisuse, mă bucur să te văd.

Ne-am strâns în brațe, simțind îmbrățișarea slăbită dar încă umană a celuilalt, izurile suferinței și îndurării. Avea lacrimi în ochi.

— Tu ești, a spus. Nu visez.

— Să stăm jos, am propus. Nu mă țin prea bine pe picioare.

Voiam, de fapt, să spun că el nu se ținea prea bine pe picioare. Se sprijinea de mine ca și când aș fi fost o cârjă. S-a așezat bucuros.

— Cum ți-a fost? am întrebat.

— M-am ținut bine o vreme.

S-a lovit cu palma peste picior.

— Am făcut flotări și alte exerciții. Dar am obosit repede. Au încercat să îmi administreze halucinogene. Când sunt treaz, văd întruna tot felul de lucruri.

— Pe mine au încercat droguri puternice.

— Drogurile acelea sunt altceva. Apoi mai e furtunul cu presiune. Mă stropesc o dată pe zi, am impresia. Apa e rece ca gheața. Cred că nici nu apuc să mă usuc bine.

— De când crezi că suntem aici?

Oare și eu arătam în ochii lui la fel de rău cum arăta el într-ai mei? Speram că nu. Nu a amintit de aruncarea din elicopter. Am decis să nu spun nici eu nimic despre asta.

— De prea mult timp, spunea el. E ridicol până la cer și înapoi.

— Tu spuneai mereu că ne-au pregătit ceva special. Să mă ierte Dumnezeu, dar nu te-am crezut.

— Nu mă gândeam chiar la asta.

— Totuși, de noi sunt interesați.

— Cum adică?

Mai înainte fusese un gând doar pe jumătate format, dar în clipa

aceea am fost sigur.

— Păi, când santinela noastră și-a vârât nasul în cort în noaptea aceea, nu era pic de surpriză în ochii lui și nu părea să se teamă deloc. Cred că amândoi au fost de la bun început implicați în asta.

— Și despre ce e vorba aici?

M-am uitat la el cum stătea cu bărbia pe genunchi. Eram creaturi fragile pe dinafară. Fălci mușcând aidoma maxilarelor înfometate ale liliecilor-vampiri, guri pline de pustule și ulcerații. Părul năpârlind, dinții slăbindu-se. Unitatea dă putere, totuși. Și asta era ceea ce eu nu înțelegeam: de ce ne puseseră împreună, când, separat, eram amândoi pe punctul de-a ceda?

— Și despre ce e vorba aici?

Poate că încercau să ne inducă falsul sentiment al siguranței înainte să ne strângă cu adevărat în menghină. „Sunt azi la deznădejdea de pe urmă”. Mai rău decât așa nu-i cu putință. Shakespeare, *Regele Lear*{11}. Nu aveam cum știi asta la momentul acela, dar o știu acum. Să se consemneze.

— Nu știu, am zis. Ne vor spune atunci când vor fi pregătiți, presupun.

— Ți-e teamă? a întrebat el dintr-odată. Privea țintă la ușa vopsită în roșu a celulei noastre.

— Poate.

— Ar trebui să te temi de moarte, Johnny. Eu mă tem. Îmi amintesc că odată, când eram mic, am luat-o în sus, de-a lungul unui râu care curgea în apropierea cartierului nostru. Era o rupere de nori. Ploua cu găleata de-o săptămână. Era chiar după război și erau o sumedenie de case ruinate pe-acolo. Am luat-o în amonte și am ajuns la o conductă de canalizare. Mă jucam cu copii mai mari. Nu știu de ce. Mă luau de fraier la fiecare joc și eu tot cu ei stăteam. Cred că îmi plăcea ideea de a sta în preajma copiilor care îi speriau de moarte pe cei de vârsta mea. Drept care, deși cei mari mă tratau ca pe un gunoi, ei îmi dădeau putere în fața celor mici. Înțelegi?

Am încuviințat, dând din cap, dar el nu se uita.

— Conducta nu era foarte groasă, însă era lungă și era suspendată mult deasupra râului. Mi-au spus că eu trebuie să traversez pe ea primul. Hristoase, ce frică îmi era! Îmi era al dracului de frică, îmi tremurau picioarele și am înlemnit acolo, la jumătatea drumului. Apoi a început să-mi curgă pișat pe picioare, de sub pantalonii scurți, și ei au observat asta și au râs. Au râs de mine, iar eu nu puteam să fug, nu mă puteam mișca. Așa că m-au lăsat acolo și au plecat.

M-am gândit la râsetele pe care le auzisem în timp ce eram târât de lângă elicopter.

— Tu nu ai pățit așa ceva când erai mic, Johnny?

— Nu cred.

— Și atunci de ce naiba te-ai înrolat?

— Ca să scap de casă. Vezi tu, eu nu mă înțelegeam cu tata. Îl prefera pe fratele meu mai mic. Mă simțeam dat la o parte.

— Eu nu am avut un frate.

— Nici eu, nu în adevăratul sens. Am avut un adversar.

Îl scot din transă

nici să nu te gândești

Nu aflăm nimic din asta

mergi mai departe

— Cu ce se ocupa tatăl tău, Johnny?

— Era hipnotizator. Aducea oameni pe scenă și îi punea să facă lucruri trăsnite.

— Glumești!

— E adevărat. Fratele meu voia să facă același lucru, dar eu, nu. Așa că am plecat. Nu au fost tocmai întristați să mă vadă că plec.

Reeve râse înfundat.

— Dacă am fi scoși la vânzare, pe etichetă ar trebui scris „puțin uzat", nu, Johnny?

Am râs la asta, am râs mai mult și mai tare decât era nevoie, și ne-am cuprins cu câte un braț unul pe celălalt și am stat așa, ținându-ne de cald.

•

Am dormit umăr la umăr, pișați și căcați pe noi, am încercat să exersăm împreună, am jucat mici jocuri de logică împreună și am îndurat împreună.

Reeve avea o bucată de sfoară la el și o manevra întruna, făcând noduri așa cum fuseserăm învățați la antrenament. Asta m-a făcut să-i explic însemnătatea nodului gordian. A fluturat spre mine un nod de terțarolă miniatural.

— Nod gordian, nod de terțarolă. Gordian de terțarolă. Sună ca numele meu, nu crezi?{12}

Din nou, am avut motiv de râs.

Jucam și X și 0, zgâriind jocul pe zidurile prăfoase ale celulei cu propriile unghii. Reeve mi-a arătat o șmecherie care, odată aplicată, nu te lasă să pierzi, ajungi în cel mai rău caz să faci remiză. Probabil că jucaserăm vreo trei sute de partide până atunci, Reeve câștigând două treimi din ele. Trucul era cât se poate de simplu.

Primul tău 0 trebuie plasat în colțul din stânga sus, iar al doilea pe diagonală, în celălalt colț. E o poziție imbatabilă.

— Și dacă oponentul pune X-ul pe diagonala primului tău 0?

— Poți încă să câștigi, ocupând colțurile.

Se pare că asta-l înveselea pe Reeve. A început să danseze prin celulă, apoi s-a uitat chiorâș la mine.

— Ești exact ca fratele pe care nu l-am avut niciodată, John.

Atunci și acolo, mi-a luat palma și mi-a despicat carnea cu unghia unui deget, procedând la fel cu palma sa. Ne-am unit palmele, întinzând pata de sânge în toate direcțiile.

— Frați de sânge, a spus Gordon, zâmbind.

I-am răspuns la zâmbet, știind că el devenise deja prea dependent de mine și că, dacă am fi fost separați, nu va reuși să reziste.

Și-atunci a îngenuncheat în fața mea și m-a mai îmbrățișat o dată.

•

Gordon a devenit mai agitat. Într-o zi a făcut cincizeci de flotări, ceea ce, ținând seama de dieta noastră, era un fenomen. Și fredona în barbă. Efectele companiei mele păreau a se stinge. Pornea iarăși în derivă. Așa că am început să îi spun povești.

Am vorbit întâi despre copilăria mea și despre trucurile tatălui meu, apoi am început să îi spun povești cu cap și coadă, împărtășindu-i intrigile cărților mele preferate. Venise momentul să îi spun povestea lui Raskolnikov, povestea cu cea mai mare încărcătură morală dintre toate, *Crimă și pedeapsă.* Asculta vrăjit și eu am încercat să trag de ea cât de mult am putut. Am inventat pe alocuri, născocind dialoguri întregi și personaje. Și când am isprăvit, m-a îmboldit:

— Mai spune-mi-o pe asta o dată.

Așa că i-am spus-o.

— Totul era inevitabil, John?

Reeve își plimba degetele pe podeaua celulei, șezând pe vine. Eu stăteam întins pe saltea.

— Da, am răspuns. Cred că da. Fără doar și poate, așa e scrisă. Sfârșitul cărții e prezent dinainte ca ea să fi început măcar.

— Da, ăsta e și sentimentul meu.

A urmat o pauză lungă, apoi el și-a dres glasul.

— Tu cum îl vezi pe Dumnezeu, John? Mi-ar face plăcere să aflu.

Așa că i-am spus și, în timp ce vorbeam, presărându-mi argumentele eronate cu mici povești scoase din Biblie, Gordon Reeve s-a întins și s-a uitat în sus la mine cu ochi ca niște luni pline, iarna. Se concentra ca un nebun.

— Nu pot să cred nimic din toate astea, a spus într-un târziu, în timp ce eu îmi înghițeam saliva seacă. Mi-aș dori să pot, dar nu pot. Cred că Raskolnikov ar fi trebuit să se relaxeze și să se bucure de libertate. Ar fi trebuit să își cumpere un pistol Browning și să îi dea naibii pe toți.

M-am gândit la acest comentariu. Mi se părea că era un dram de dreptate în el, dar, în același timp, și o mare nedreptate. Reeve era ca un om blocat în purgatoriu, crezând în lipsa credinței, fără a-i lipsi neapărat credința de a crede.

Ce-i cu balivernele astea?

Șșșș.

Și între jocuri și povești, mi-a pus mâna pe gât.

— John, suntem prieteni, așa-i? Adică, prieteni foarte apropiați? Nu am avut niciodată un prieten apropiat.

Răsuflarea lui era încinsă, în ciuda răcorii din celulă.

— Dar acum suntem prieteni, nu-i așa? Adică, te-am învățat cum să câștigi la X și 0, nu?

Ochii lui nu mai erau omenești. Erau ochii unui lup. Anticipasem asta, dar n-aș fi putut face nimic să o preîntâmpin.

Până acum. Numai că acum vedeam totul cu ochii clari și halucinați ai unuia care a văzut tot ce este de văzut și chiar mai mult decât atât. Îl vedeam pe Gordon apropiindu-și fața de a mea și încet – atât de încet, încât putea să nici nu se întâmple nimic – aplicându-mi un sărut cărnos pe obraz, încercând să îmi întoarcă fața pentru a-mi atinge buzele.

Și m-am văzut opunând rezistență. Nu, nu, asta nu se întâmpla! Era intolerabil. Asta nu era ceea ce clădiserăm în toate acele săptămâni, nu? Și dacă asta era, atunci fusesem tot timpul un zevzec.

— Doar un sărut, spunea el, un singur sărut, John. La naiba, haide.

Și avea lacrimi în ochi, întrucât și el înțelegea că totul o luase razna într-o clipită. Și el înțelegea că ceva se sfârșea. Dar asta nu l-a împiedicat să se apropie de mine prin spate, dând naștere dihaniei cu două spinări. (Shakespeare. Dă-o încolo.) Și eu tremuram, deși, în chip straniu, eram nemișcat. Știam că asta era dincolo de puterea mea de-a controla lucrurile. Așa că m-am forțat să îmi vină lacrimile în ochi și nasul a început să îmi curgă.

— Doar un sărut.

Tot antrenamentul, tot efortul spre țelul final letal, totul condusese către acest moment. În cele din urmă, tot dragostea punea lumea în mișcare.

— John.

Și am putut simți doar milă pentru noi doi, puțind, spurcați, despuiați în celula noastră. Puteam simți doar frustrarea arătării, bietele lacrimi ale unei indignări de o viață. Gordon, Gordon, Gordon.

— John…

Ușa celulei a fost dată de perete, de parcă nu ar fi fost nicicând încuiată.

Un bărbat stătea în prag. Era englez, nu străin, și era de rang superior. A privit scena dinăuntru cu oarecare detașare; fără îndoială că asculta de la început, dacă nu chiar privea. A arătat spre mine.

— Rebus, a spus el, tu ai trecut. Tu ești de partea noastră acum.

M-am uitat la fața lui. Ce voia să spună? Știam foarte bine ce spunea.

— Ai trecut testul, Rebus. Vino. Vino cu mine. Te vom pune în drepturi. Ești de partea noastră acum. Interogatoriul… prietenului

tău… continuă. De acum înainte tu ne vei ajuta la interogatoriu.

Gordon a sărit în picioare. Încă stătea direct în spatele meu. Îi simțea răsuflarea pe ceafă.

— Ce vrei să spui? am întrebat.

Aveam gura și stomacul uscate. Privind acel ofițer scrobit, am devenit dureros de conștient de propria-mi mizerie. Pe de altă parte, era numai vina lui.

— Ăsta-i un truc, am spus. Trebuie să fie. Nu am să vă spun nimic. Nu vin *cu* tine. Nu am trădat nicio informație. Nu am cedat. Nu mă puteți pica acum!

Strigam de-acum, eram în delir. Totuși, știam că era ceva adevăr în ceea ce spunea. El a clătinat încet din cap.

— Îți înțeleg suspiciunea, Rebus. Ai fost supus unei mari presiuni. O presiune a naibii de mare. Dar asta s-a dus. Nu ai picat, ci ai trecut; ai trecut cu brio. Cred că putem spune asta cu certitudine. Ai trecut, Rebus. Ești de partea noastră acum. Ne vei ajuta acum să îl biruim pe Reeve, aici de față. Înțelegi?

Am clătinat din cap.

— Este un truc, am spus.

Ofițerul zâmbea înțelegător. Avusese de-a face cu unii ca mine de o sută de ori până acum.

— Uite, a spus, doar vino cu noi și totul va fi limpede.

Gordon a sărit în față, alături de mine.

— Nu! a strigat el. V-a spus deja că nu se duce dracului nicăieri! Acum, șterge-o în mă-ta de-aici!

Apoi, către mine, cu o mână pe umăr:

— Nu-l asculta, John. Este un truc. Este întotdeauna un truc al ticăloșilor ăstora.

Vedeam însă că era îngrijorat. Ochii i se mișcau repede, ținea gura ușor întredeschisă. Și, în timp ce-și ținea mâna pe mine, mi-am dat seama că decizia mea fusese luată deja, iar Gordon părea să simtă asta.

— Cred că asta trebuie să decidă soldatul Rebus, nu? a spus ofițerul.

Și-apoi omul s-a uitat țintă la mine, cu ochi prietenoși.

Nu era nevoie să mă uit înapoi în celulă sau la Gordon. Îmi tot spuneam că asta era o altă etapă a jocului, doar o altă etapă a jocului. Decizia fusese luată cu mult timp în urmă. Nu mă mințeau și, desigur, voiam să scap din celulă. Fusese stabilit dinainte. Nimic nu era arbitrar. Mi se spusese asta la începutul perioadei de antrenament. Am pășit în față, dar Gordon s-a ținut de zdrențele cămășii mele.

— John, a spus pe un ton rugător, nu mă abandona, John. Te rog.

Dar eu m-am smuls din strânsoarea lui precară și am părăsit celula.

— Nu! Nu! Nu!

Strigătele lui erau vietăți uriașe, înflăcărate.

— Nu mă abandona, John! Lăsați-mă să ies! Lăsați-mă să ies!

Și-atunci a țipat și eu aproape că m-am prăbușit la podea.

Era țipătul unui nebun.

După ce am fost curățat și consultat de un doctor, am fost dus la ceea ce ei numeau eufemistic sala de chestionare. Trecusem prin iad – încă mai treceam prin iad – și ei voiau să discutăm ca și când asta nu ar fi fost altceva decât un simplu exercițiu școlar.

Erau patru acolo, trei căpitani și un psihiatru. Mi-au spus totul atunci. Mi-au explicat că un nou grup de elită era pe cale să se constituie în sânul SAS și că rolul lui va fi infiltrarea și destabilizarea grupărilor teroriste, începând cu Armata Republicană Irlandeză, care începea să fie mai mult decât o banală bătaie de cap pe măsură ce situația irlandeză degenera în război civil. Datorită naturii însărcinărilor, doar cei mai buni – *chiar* cei mai buni – aveau să fie selectați, iar eu și Reeve fuseserăm socotiți drept cei mai buni din secția noastră. Prin urmare, fuseserăm capturați, fuseserăm luați prizonieri și fuseserăm supuși unor teste fără precedent în SAS. Nimic din toate astea nu mă mai surprindea de-acum. Mă gândeam la ceilalți sărmani ticăloși supuși acelei întregi șarade criminale. Și totul pentru ca atunci când cădeam în mâinile dușmanilor să nu dăm în vileag cine eram.

Și-atunci au ajuns la Gordon.

— Atitudinea noastră față de soldatul Reeve era mai degrabă ambivalentă, spunea omul în haină albă. E un soldat extrem de bun. Dacă îi dai o însărcinare care presupune muncă fizică, o duce la bun sfârșit. Dar până acum nu a lucrat decât sigur, așa că v-am pus împreună ca să vedem cum veți reacționa la împărțirea unei celule și, mai ales, ca să vedem cum se va descurca Reeve odată ce prietenul său va fi luat de lângă el.

Știau, deci, despre sărutul acela sau nu?

— Mă tem, a urmat doctorul, că rezultatul ar putea fi negativ. A ajuns să depindă de tine, John, nu-i așa? Suntem, desigur, conștienți că tu nu ai fost dependent de el.

— Dar țipetele din celelalte celule?

— Înregistrări pe bandă.

Am încuviințat, dând din cap, dintr-odată obosit, neinteresat.

— Atunci toată tărășenia n-a fost decât alt nenorocit de test?

— Sigur că da.

Și-au zâmbit unul altuia.

— Dar asta nu trebuie să te mai preocupe acum. Contează doar că tu ai trecut.

Nu mă preocupa, însă. Despre ce era vorba acolo? Dădusem prietenia pe un raport neoficial. Dădusem iubirea pe niște zâmbete prefăcute. Și țipetele lui Gordon încă îmi răsunau în urechi.

Răzbunare, țipa el, răzbunare. Am pus mâinile pe genunchi, m-am aplecat în față și am început să plâng.

— Ticăloșilor, am spus, ticăloșilor.

Și dacă aș fi avut la mine un pistol Browning în acel moment, le-aș fi făcut găuri mari în țestele alea rânjite.

•

M-au consultat din nou, acum cu mult mai multă atenție, într-un spital militar. Războiul civil izbucnise într-adevăr în Ulster, dar pe mine mă interesa Gordon Reeve mai mult. Ce se întâmplase cu el? Se afla tot în celula aceea împuțită, singur, din cauza mea? Își pierdea firea? Am luat întreaga greutate pe umerii mei și am plâns din nou. Îmi dăduseră o cutie cu batiste de hârtie. Așa păreau să evolueze lucrurile pe-acolo.

Apoi am plâns toată ziua, uneori fără a mă putea controla, asumându-mi totul, luându-mi totul pe conștiință. Am avut coșmaruri. Mi-am depus demisia. Mi-am *solicitat* demisia. A fost acceptată, dar cu rețineri. Eram, în definitiv, un cobai. M-am dus într-un sătuc pescăresc din Gige și m-am plimbat pe plaja pietroasă, revenindu-mi de pe urma căderii nervoase și scoțându-mi întreaga poveste din minte, îndesând cel mai dureros episod din viața mea în sertarele și podurile minții mele, încuindu-l acolo, învățând să dau uitării.

Așa că am uitat.

Și ei au fost buni cu mine. Mi-au dat o sumă compensatorie și au tras multe sfori când am decis să vreau să intru în poliție. O, da, nu mă puteam plânge de atitudinea lor față de mine, dar nu mi s-a permis să îmi caut prietenul și nici cu ei nu trebuia să mai iau vreodată legătura. Eram mort, eram șters cu totul din dosarele lor.

Eram un produs ratat.

Și încă sunt un produs ratat. Căsnicie destrămată. Fiica răpită. Dar totul are sens acum. Toată tărășenia are sens. Așa că măcar știu că Gordon este teafăr, chiar dacă nu și nevătămat, și știu că el o are pe fetița mea și că el o va ucide.

Și că mă va ucide și pe mine, dacă va putea.

Și pentru a o recupera, va trebui să îl ucid eu pe el.

Iar acum aș fi în stare să o fac. Dumnezeu mi-e martor că aș face-o.

PARTEA A V-A

Noduri și cruci

23.

Când John Rebus se trezi din ceea ce i se păru a fi un somn deosebit de adânc și chiuit de vise, descoperi că nu se afla în pat. Văzu că Michael stătea deasupra lui, cu un zâmbet strâmb pe față, și că Gill se plimba de colo-colo, încercând să își stăpânească lacrimile.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Rebus.

— Nimic, răspunse Michael.

Atunci Rebus își aminti că Michael îl hipnotizase.

— Nimic? strigă Gill. Tu spui că aia a fost nimic?

— John, zise Michael. Nu știam că simți asta despre tata și despre mine. Îmi pare rău că te-am făcut să te simți rău.

Michael așeză o mână pe umărul fratelui său*, fratele pe care nu îl avusese niciodată.*

Gordon, Gordon Reeve. Ce s-o fi întâmplat cu tine? Ești răvășit și murdar de tot, te învârti în jurul meu ca praful pe o stradă măturată de vânt. Ca un frate. O ai pe fiica mea. Unde ești?

— O, Doamne.

Rebus lăsă capul în pământ, strângând tare din ochi. Mâna lui Gill îi mângâie părul.

Afară se făcea lumină. Păsările își reluaseră, neobosite, rutina. Rebus se bucura că ele îi rechemau în lumea reală. Îi aminteau că acolo, afară, putea fi cineva care se simțea fericit. Poate că niște îndrăgostiți se trezeau unul în brațele celuilalt, ori cineva exulta că ziua aceea era de sărbătoare, sau o doamnă în vârstă îi mulțumea lui Dumnezeu că era în viață ca să vadă primele semne ale naturii renăscute.

— O noapte a sufletului cu adevărat întunecată, spuse el, începând să tremure. E frig aici. S-o fi stins flacăra de control.

Gill își suflă nasul și își împreună brațele.

— Nu, e destul de cald aici, John. Ascultă, rosti ea încet, deferent, avem nevoie de o descrie fizică a omului acestuia. Știu că ar fi o descriere care corespunde imaginii de acum cincisprezece ani, dar va fi un început. Apoi trebuie să verificăm ce s-a întâmplat cu el după ce l-ai… după ce l-ai părăsit tu.

— Dacă există, informațiile acestea sunt secrete.

— Și trebuie să îi spunem șefului toate astea, continuă Gill ca și când Rebus n-ar fi spus nimic. Privea fix înaintea ei. Trebuie să îl găsim pe monstrul ăsta.

Lui Rebus i se părea că în cameră era foarte liniște, de parcă ar fi murit cineva, când, de fapt, era vorba de un fel de naștere, nașterea memoriei lui. A lui Gordon. A ieșirii din celula aceea friguroasă, opresivă. A faptului că întorsese spatele…

— Ești sigur că Reeve ăsta este omul vostru?

Michael turna din nou whisky. Rebus refuză cu o clătinare a capului paharul oferit.

— Eu nu vreau, mersi. Sunt și așa destul de amețit. O, da, cred că putem fi destul de siguri cine e în spatele crimelor. Mesajele, nodurile și crucile. Totul are sens acum. Avea sens de la bun început. Reeve probabil crede că sunt tare greu de cap. Îmi trimite mesaje clare de săptămâni bune, iar eu nu am fost în stare să pricep… Le-am lăsat pe fetele acelea să moară… Și totul fiindcă nu am putut recunoaște faptele… faptele…

Gill se aplecă în spatele lui și îi așeză mâinile pe umeri. John Rebus sări din fotoliu și se întoarse spre ea. *Reeve.* Nu, Gill, Gill. Scutură din cap într-o agonie mută. Apoi izbucni în lacrimi.

Gill se uită spre Michael, dar acesta lăsase privirea în pământ. Îl strânse tare pe Rebus în brațe, fără să-l lase să se desprindă iarăși de ea, șoptindu-i tot timpul că alături de el era ea, Gill, iar nu vreo fantomă din trecut. Michael se întreba în ce se amestecase. Nu îl văzuse niciodată pe John plângând. Din nou, vinovăția îl năpădi. Avea să pună capăt. Nu mai avea nevoie de nimic. Avea să stea pitit și să îl lase pe dealerul lui să se sature căutându-l, avea să își lase clienții să găsească alți furnizori. Asta avea să facă, și nu pentru binele lui John, ci pentru al lui.

„L-am tratat ca pe un rahat”, își spuse el. „Asta așa e. Bătrânul și cu mine l-am tratat ca și când ar fi fost un intrus”.

•

Mai târziu, la o cafea, Rebus păru calm, deși Gill continua să îl țină sub supraveghere, nesigură, temătoare.

— Putem fi siguri că Reeve ăsta e dus cu pluta, spuse ea.

— Poate, zise Rebus. Un lucru este sigur, va fi înarmat. Va fi pregătit pentru orice. Omul a fost militar în regimentul Seaforths și membru al SAS. Precis e tare ca fierul.

— Și tu ai fost, John.

— De aceea eu sunt cel mai potrivit să-l caute. Șeful trebuie convins de lucrul acesta, Gill. Mă întorc la caz.

Gill strânse din buze.

— Nu sunt sigură că va accepta asta, spuse ea.

— Ei, ducă-se dracului, atunci. O să-l găsesc pe ticălos orice ar fi.

— Asta să faci, John, îl aprobă Michael. Asta să faci. Să nu îți pese de ce spune unul sau altul.

— Mickey, zise Rebus, ești cel mai bun frate pe care l-aș fi putut avea. Și-acum, e ceva de mâncare pe fugă? Sunt lihnit.

— Și eu sunt frânt, zise Michael, simțindu-se mulțumit de sine. Te deranjează dacă mă întind aici o oră sau două înainte să plec?

— Nicidecum, du-te în camera mea, Mickey.

— Noapte bună, Michael, îi ură Gill.

Când îi lăsă acolo, bărbatul zâmbea.

•

Noduri și cruci. X și 0. Era clar ca lumina zilei, la urma urmei{13}. Probabil că Reeve îl crezuse căzut în cap și, într-un fel, chiar așa era. Atâtea partide jucate, atâtea trucuri și manevre, și discuția lor despre creștinătate, nodurile acelea de terțarolă și nodurile gordiene. Și crucea. Doamne, ce prost fusese, îngăduind memoriei să îl facă să creadă că trecutul era o urnă crăpată și inutilă, din care se scurgea spiritul lui. Ce prost!

— John, îți verși cafeaua.

Gill aducea din bucătărie o farfurie de pâine prăjită cu brânză. Rebus reveni la realitate.

— Mănâncă asta. Am luat legătura cu sediul. Trebuie să fim acolo în două ore. Au început deja să verifice numele lui Reeve. Ar trebui să-l găsim.

— Așa sper, Gill. O, Doamne, sper din suflet.

Se îmbrățișară. Ea propuse să se întindă pe canapea. Așa făcură, strânși într-o îmbrățișare reconfortantă. Rebus nu putea să nu se întrebe dacă noaptea aceea întunecată nu fusese un fel de exorcizare, dacă trecutul îl va mai bântui în sens sexual. Spera că nu. Categoric, nu era nici momentul și nici locul să încerce să afle.

Gordon, prietene, oare ce ți-am făcut?

24.

Stevens era un om răbdător. Doi polițiști fuseseră fermi cu el. Nimeni nu îl putea vedea momentan pe sergentul-detectiv Rebus. Stevens se întorsese la redacția ziarului, lucrase la un articol pentru ediția de la ora trei și apoi o luase înapoi spre apartamentul lui Rebus. La geamurile de la etaj era încă lumină, însă și ușa blocului era în continuare păzită, de data asta de două gorile noi. Stevens parcă peste drum și își mai aprinse o țigară. Lucrurile se legau frumos. Cele două fire deveneau unul singur. Crimele și traficul de droguri mergeau mână în mână într-un fel, iar Rebus era cheia, după cum arătau

lucrurile. Oare despre ce discutau la ora aceea el și fratele lui? Despre un plan de rezervă, poate. Doamne, ar fi dat orice să fie în clipa aceea o muscă pe peretele din livingul lui. Orice. Cunoștea reporteri din Fleet Street care apelau la tehnici de supraveghere sofisticate – microfoane de mare putere, interceptări de telefoane – și se întreba dacă nu ar fi meritat să investească el însuși într-un echipament similar.

În minte formula teorii noi, teorii cu sute de permutații. Dacă dealerii de droguri din Edinburgh se apucaseră să răpească și să ucidă fete pentru a băga în sperieți niște sărmani ticăloși, atunci lucrurile luau într-adevăr o turnură urâtă, iar el, Jim Stevens, trebuia să fie și mai atent pe viitor. Totuși, Uriașul Podeen nu știuse nimic. Să spunem, atunci, că o bandă nouă intrase în joc, aducând cu ea reguli noi. Asta urma să ducă la un război între bande, în stilul celor din Glasgow. Însă, cu siguranță, astăzi nu se mai proceda așa. Poate.

În felul acesta, Stevens rămase treaz și vigilent, notându-și gândurile într-un carnet. Avea radioul deschis și asculta buletinele de știri transmise din jumătate în jumătate de oră. Fiica unui polițist era noua victimă a ucigașului de copii din Edinburgh. În cursul celei mai recente răpiri, un om fusese ucis, strangulat în casa mamei copilului. Și așa mai departe. Stevens continua să formuleze, continua să speculeze.

Încă nu se anunțase că *toate* crimele aveau legătură cu Rebus. Poliția nu avea de gând să anunțe asta public. Nici măcar pentru urechile lui Jim Stevens.

•

La șapte treizeci, Stevens reuși să mituiască un vânzător de ziare ambulant aflat în trecere să îi aducă niște cornuri și lapte de la o prăvălie din apropiere. Dădu pe gât cornurile seci și prăfoase cu niște lapte rece ca gheața. În mașină era pornită căldura, însă lui îi era frig până în măduva oaselor. Simțea nevoia să facă un duș, să se radă și să doarmă puțin. Nu neapărat în ordinea aceasta. Era totuși prea aproape ca să renunțe acum. Avea tenacitatea – unii ar fi numit-o nebunie, fanatism – oricărui reporter bun. Văzuse alți jurnaliști curioși venind noaptea și fiind trimiși la plimbare. Unul sau doi îl observaseră în mașină și veniseră la el să schimbe o vorbă, să prindă vreo informație nouă. Atunci el își ascunsese carnetul, prefăcându-se neinteresat, spunându-le că în scurt timp se va duce acasă. Minciuni, minciuni afurisite.

Asta era parte din meserie.

Și acum ieșeau în sfârșit din clădire. Câteva camere de filmat și microfoane erau acolo, desigur, dar nu se-ntâmpla nimic lipsit de bun-simț, nu se împingea și nu se călca nimeni în picioare. În primul rând, acela era un tată îndurerat; apoi, era un polițist. Nimeni nu îndrăznea

să tragă de el.

Stevens urmări cum Gill și Rebus fură lăsați să dispară pe bancheta din spate a unei mașini de poliție cu motorul mergând la ralanti. Le studie chipurile. Rebus părea pământiu. Asta era de așteptat. Dar dincolo de asta se intuia o expresie îndârjită, ceva în modul cum gura lui descria o linie dreaptă. Asta îl punea puțin pe gânduri pe Stevens. Era ca și când omul ar fi fost pe cale să intre într-un război. La dracu'. Și apoi era Gill Templer. Femeia părea dură, mai dură decât Rebus. Avea ochii roșii, dar și expresia ei era puțin ieșită din comun. Ceva nu era tocmai așa cum trebuia să fie. Orice reporter care se respectă putea să vadă asta, dacă știa la ce să se uite. Pe Stevens îl rodea pe dinăuntru. Trebuia să afle mai mult. Povestea asta era ca un drog. Avea nevoie de doze din ce în ce mai mari. Era puțin uimit, în același timp, să se trezească recunoscând că motivul pentru care îi trebuiau aceste doze nu era interesul de serviciu, ci propria-i curiozitate. Rebus îl intriga. Gill Templer, desigur, îl interesa.

Și Michael Rebus…

Michael Rebus nu ieșise din apartament. Circul pleca acum, mașina de poliție virând la dreapta de pe acea stradă tăcută din Marchmont, însă gorilele rămăseseră. Gorile noi. Stevens își aprinse o țigară. Merita să facă o încercare. Se duse înapoi la mașină și o încuie. Apoi, făcând o plimbare în jurul cvartalului, ticlui un alt plan.

•

— Scuzați-mă, domnule. Locuiți aici?

— Sigur că locuiesc aici! Ei, despre ce e vorba? Trebuie să mă duc la culcare.

— Ați avut o noapte grea, domnule?

Bărbatul cu ochi tulburi scutură trei pungi de hârtie spre polițist. Fiecare pungă conținea câte șase cornuri.

— Sunt brutar. Lucrez în schimburi. Acum, dacă sunteți bun…

— Și numele dumneavoastră, domnule?

Dând să treacă pe lângă el, Stevens avusese timp doar cât să deslușească unele dintre numele de pe panoul cu sonerii.

— Laidlaw, spuse el. Jim Laidlaw.

Polițistul consultă o listă de nume pe care o avea în mână.

— Bine, domnule. Scuze că v-am incomodat.

— Despre ce e vorba?

— Veți afla curând, domnule. Noapte bună, acum.

Mai era un singur obstacol și Stevens știa că, oricât de viclean era el, dacă ușa era încuiată, atunci era încuiată, și jocul se sfârșea. O împinse fără prea multă convingere și o simți că cedează. Nu o încuiaseră. Sfântul protector era de partea lui în ziua aceea.

În holul blocului, abandonă cornurile și se gândi la alt tertip. Urcă cele două paliere spre ușa lui Rebus. Blocul părea să miroasă exclusiv

a urină de pisică. La ușa lui Rebus, se opri să își tragă sufletul. Pe de o parte, își ieșise din formă, dar pe de alta, era surescitat. De ani de zile nu mai simțise ce simțea acum când strângea informații pentru un articol. Se simțea bine. Decise că într-o astfel de zi i-ar ieși orice încerca. Apăsă agitat butonul soneriei.

Ușa fu deschisă într-un final de un Michael Rebus umflat la față de somn, căscând. Deci în sfârșit se vedeau față în față. Stevens îi arătă iute lui Michael un cartonaș. Acesta îl identifica pe James Stevens drept membru al unui club de snooker din Edinburgh.

— Sunt inspectorul Stevens, domnule. Scuze că v-am sculat din pat.

Vârî cartonașul la locul lui.

— Fratele dumneavoastră mi-a spus că s-ar putea să dormiți, dar eu m-am gândit totuși să urc. Pot să intru? Doar câteva întrebări, domnule. Nu vă reține mult.

•

Cei doi polițiști, cu picioarele amorțite în ciuda ciorapilor groși și a faptului că era începutul verii, săreau de pe un picior pe celălalt, sperând să le vină odată schimbul. Se vorbea numai despre răpire și despre faptul că fiul unui inspector-șef fusese ucis. Ușa principală se deschise în spatele lor.

— Tot aici sunteți? Soția mi-a spus că sunt copoi la ușă, dar nu am crezut-o. Asta era aseară, totuși. Care-i baiul?

Era un om bătrân, încălțat cu pantofi de casă, dar cu un palton de iarnă gros în spinare. Era bărbierit doar pe jumătate și își pierduse partea de jos a protezei dentare sau uitase să și-o pună. Ieșind pe ușă, își trăgea o pălărie peste capul chel.

— Nu aveți motiv de îngrijorare, domnule. Veți fi informat curând, sunt sigur.

— A, da, bine, atunci. Mă duc doar să iau ziarul și laptele. De obicei, mâncăm pâine prăjită la micul dejun, dar nu știu cine a lăsat două duzini de cornuri în hol și, dacă nu le vrea nimeni, îs bine-venite la mine în casă.

Râse spart, arătându-și roșeața gingiei de jos.

— Să vă iau ceva de la prăvălie?

Dar cei doi polițiști se uitau alarmați unul la celălalt, rămași fără cuvinte.

— Haide sus, spuse până la urmă unul dintre ei, către celălalt. Apoi, către bătrân: Cum vă numiți, domnule?

Bătrânul luă poziția de drepți; un fost soldat.

— Jack Laidlaw, zise el, la dispoziția dumneavoastră.

Stevens își bea mulțumit cafeaua. Prima chestie caldă pe care-o bea după cine știe câtă vreme. Stătea în living și privea în toate părțile.

— Mă bucur că m-ați trezit, spunea Michael Rebus. Trebuie să plec înapoi acasă.

Pun pariu că trebuie, gândi Stevens. Pun pariu pe asta. Rebus părea mult mai relaxat decât prevăzuse el. Relaxat, odihnit, cu conștiința împăcată. Din ce în ce mai curios.

— Doar câteva întrebări, domnule Rebus, cum spuneam.

Michael Rebus se așeză, își puse picioare peste picior și sorbi din cafea.

— Da?

Stevens scoase carnetul.

— Fratele dumneavoastră a suferit un șoc puternic.

— Da.

— Dar îi va fi bine, nu credeți?

— Da.

Stevens se prefăcu că scrie în carnețel.

— Apropo, a avut o noapte bună? A dormit bine?

— Păi, niciunul dintre noi nu a dormit mult. Nu sunt sigur dacă John a dormit măcar.

Michael începea să se încrunte.

— Uitați, despre ce vorbim aici?

— O procedură de rutină, domnule Rebus, doar atât. Înțelegeți, sunt sigur. Ne trebuie toate amănuntele din partea tuturor celor implicați, dacă vrem să dăm de cap acestui caz.

— Dar i s-a dat deja de cap, nu?

Lui Stevens îi tresări inima.

— Da? se auzi spunând.

— Păi, dumneata nu știi?

— Ba da, sigur că da, dar ne trebuie *toate* amănuntele…

— Din partea tuturor celor implicați. Da, ați spus asta deja. Uitați, pot să vă văd iarăși legitimația? Doar ca să fim siguri.

Se auzi sunetul unei chei învârtindu-se în ușa de la intrare.

Hristoase, își spuse Stevens, deja s-au întors.

— Ascultă, spuse el printre dinți, știm totul despre aranjamentul tău cu droguri. Acum, spune-ne cine e în spatele lui, altfel te aruncăm în temniță pentru o sută de ani, băiete!

Michael se făcu vânăt la față, apoi cenușiu. Păru pe cale să deschidă gura pentru a spune ceva, un singur cuvânt, cuvântul de care avea nevoie Stevens.

Însă tocmai atunci una dintre gorile dădu buzna în cameră, smulgându-l pe Stevens din fotoliu.

— Nu mi-am terminat cafeaua! protestă el.

— Ai noroc că nu-ți frâng gâtul, amice, replică polițistul.

Michael Rebus se ridică și el, dar nu spuse nimic.

— Un nume! strigă Stevens. Dă-mi doar numele! Treaba asta o să apară pe prima pagină, prietene, dacă refuzi să cooperezi! Dă-mi numele!

Continuă să strige tot drumul pe scări în jos. Până la ultima treaptă.

— Bine, plec, spuse el într-un final, desprinzându-se din mâna care îl strângea tare de braț. Plec. Ați fost cam mămăligi, băieți, nu credeți? Îmi voi ține gura de data asta, dar data viitoare ar fi bine să fiți pe față. Bine?

— Cară-te dracului de-aici, zise una dintre gorile.

Stevens se cără dracului. Se strecură în mașină, simțindu-se mai frustrat și mai curios ca oricând. Doamne, ce aproape fusese! Dar ce voise să spună hipnotizatorul? Că i s-a dat deja de cap. Așa era? Dacă da, voia ca primele detalii să le ofere el. Nu era obișnuit să rămână în urmă așa tare. De obicei, jocurile se jucau după regulile lui. Nu, nu era obișnuit cu asta și nu îi plăcea câtuși de puțin.

Era în culmea extazului.

Dar dacă fusese rezolvat cazul, atunci timpul era scurt. Și dacă nu puteai obține ce voiai de la un frate, te duceai la celălalt. Credea că știe unde îl putea găsi pe John Rebus. În seara aceea, intuiția îl slujea bine. Se simțea inspirat.

25.

— Ei, John, totul pare cât se poate de fantastic, dar sunt sigur că este o posibilitate. Categoric, este cea mai bună pistă de până acum, deși îmi vine greu să îmi închipui un om încărcat de o ură atât de mare, încât să poată ucide patru fete nevinovate doar pentru a-ți da ție indicii cu privire la ultima sa victimă.

Inspectorul șef Wallace se uită de la Rebus la Gill Templer și înapoi. La stânga lui Rebus stătea Anderson. Mâinile lui Wallace zăceau aidoma unor pești morți pe masă, cu un pix în față. Încăperea era mare și ordonată, o oază autosuficientă. Acolo, problemele erau întotdeauna rezolvate, deciziile erau luate – și întotdeauna cele corecte.

— Acum, problema e să-l găsim. Dacă ieșim în public cu informațiile astea, atunci l-am putea speria și, totodată, am pune în pericol viața fiicei tale. Pe de altă parte, un apel public ar fi de departe cea mai rapidă metodă de a-l găsi.

— Doar nu te gândești să…

Vorbise Gill Templeton, care, în liniștea încăperii, era pe punctul de a exploda, dar Wallace o reduse la tăcere cu o fluturare din mână.

— Inspector Templer, în această fază doar gândesc cu voce tare, analizez diversele opțiuni pe care le avem.

Anderson ședea ca un cadavru, cu privirea în podea. Acum era, oficial, în permisie și, totodată, în doliu, dar insistase să fie ținut la

curent cu evoluția cazului, iar superintendentul Wallace fusese de acord.

— Desigur, John, spunea Wallace, e imposibil să rămâi implicat în cazul de față.

Rebus se ridică în picioare.

— Stai jos, John, te rog.

Ochii superintendentului erau duri și sinceri, ochii unui polițist adevărat, unul aparținând vechii școli. Rebus se așeză la loc.

— Acum, știu cum trebuie că te simți, că îți vine sau nu să crezi. Dar aici sunt prea multe în joc. Prea multe pentru noi toți. Ești mult prea implicat ca să poți fi obiectiv, iar publicul s-ar plânge că aplicăm tactici de răzbunare. Sigur înțelegi asta.

— Tot ce înțeleg e că, fără mine, Reeve nu se va opri pentru nimic în lume. Pe mine mă vrea.

— Exact. Și nu ar fi o prostie din partea noastră să i te dăm pe farfurie? Vom face tot ce putem, la fel cum ai fi putut face tu. Lasă totul în seama noastră.

— Cei de la armată nu vă vor spune nimic, știi bine.

— Nu vor avea încotro.

Wallace începu să se joace cu pixul, de parcă acesta s-ar fi aflat acolo doar cu acest scop.

— În ultimă instanță, au același șef ca noi. Vor fi forțați să vorbească.

Rebus clătină din cap.

— Ei au legea lor. SAS nici nu prea face parte din armată. Dacă nu vor să vorbească; atunci, crede-mă, nu îți vor spune absolut nimic.

Mâna lui Rebus lovi masa.

— Absolut nimic.

— John.

Gill îl strânse de umăr, cerându-i să se calmeze. Ea însăși părea furioasă, dar știa când să își țină gura și să lase doar mimica să îi exprime mânia și nemulțumirea. Pentru Rebus, totuși, acțiunile erau cele care contau. Se aflase în afara realității de mult prea mult timp.

Se ridică din scaunul lui mic ca o forță pură, ceva inuman, și părăsi camera în tăcere. Superintendentul privi spre Gill.

— Nu mai lucrează la caz, Gill. Trebuie făcut să priceapă asta. Cred că tu, zise el și făcu o pauză cât timp deschise și închise un sertar, cred că tu și el aveți o înțelegere. Cel puțin, așa ne exprimam când eram eu tânăr. Poate ar trebui să-l faci să fie conștient de poziția lui. Vom pune mâna pe omul ăsta, dar numai dacă Rebus nu se amestecă, hotărât să se răzbune. Wallace se uită spre Anderson, care se holba cu ochi goi la el. Nu avem nevoie de acțiuni necugetate, continuă el. Nu în Edinburgh. Ce ar spune turiștii?

Atunci, pe chip i se așternu un zâmbet rece. Se uită de la Anderson

la Gill, apoi se ridică din scaun.

— Totul începe să fie extrem de…

— Dezastruos? sugeră Gill.

— Voiam să spun „incestuos”. Sunt implicați inspectorul-șef Anderson aici de față, fiul lui și soția lui Rebus, tu însăți și Rebus, Rebus și Reeve ăsta, Reeve și fiica lui Rebus. Sper că presa nu va prinde de veste. E responsabilitatea ta să nu se afle și să fie sancționați cei care vor da informații. M-am făcut înțeles?

Gill Templier aprobă, dând din cap și înghițindu-și un căscat venit din senin.

— Bun, zise superintendentul dând din cap spre Anderson. Acum, vezi ca inspectorul-șef Anderson să ajungă acasă în siguranță, bine?

•

William Anderson, stând pe bancheta din spate a mașinii, își consultă în gând lista de informatori și prieteni. Cunoștea vreo două persoane care aveau cunoștință despre Serviciul Aerian Special. Fără îndoială, ceva cum era cazul Rebus-Reeve nu putea să fi fost trecut complet sub tăcere, deși se putea să fi fost șters din dosare. Soldații trebuiau să știe despre el, totuși. Bârfele se întindeau peste tot, mai ales acolo unde te așteptai mai puțin. Poate că trebuia să forțeze mâna cuiva și să ungă roțile pe alocuri, dar avea să îl găsească pe ticălos și dacă acesta era ultimul lucru pe care îl făcea pe lumea asta.

Sau avea să fie prezent când îl găsea Rebus.

•

Rebus părăsise sediul pe o ușă din spate, așa cum sperase Stevens. Îl urmări, în vreme ce polițistul, cu o expresie posomorâtă, își vedea de drum. Despre ce era vorba? Nu conta. Atâta timp cât rămânea în urma lui Rebus, putea fi sigur că va obține povestea, și ce mai poveste promitea să fie! Stevens se tot uita înapoi, dar Rebus nu părea să fi fost pus sub supraveghere. Nu de către poliție, adică. I se părea ciudat că i se dăduse voie lui Rebus să plece singur, când nu puteai ști de ce era în stare un om a cărui fiică fusese răpită. Stevens spera să dea de cel mai tare subiect: voia ca Rebus să-l ducă drept la băieții cei mari din spatele noii rețele a drogurilor. Dacă nu un frate, atunci celălalt.

•

Ca un frate pentru mine, și eu pentru el. Ce se întâmplase? Știa, în adâncul inimii, care era problema. Metoda, asta era cauza tuturor acestor probleme. Încarcerarea și despărțirea, apoi reîntâlnirea. Reîntâlnirea nu fusese o reușită, nu? Erau amândoi, în felul lor, oameni cu probleme. Acest fapt nu-l putea opri, totuși, să-i smulgă lui Reeve capul de pe umeri. Nimic nu-l putea opri. Mai întâi trebuia să-l găsească pe nemernic și nu avea idee de unde să înceapă. Simțea orașul închizându-se în jurul lui, așezându-i pe umeri întreaga lui greutate istorică, sufocându-l. Dezacord, raționalism, iluminare:

Edinburgh se specializase în toate trei, iar acum și lui îi trebuiau aceste atuuri. Trebuia să lucreze la ale sale, degrabă și totuși metodic, folosindu-se de ingeniozitate și de orice unealtă avea la dispoziție. Mai mult ca orice, avea nevoie de instinct.

După cinci minute, știu că era urmărit și i se ridică părul măciucă în cap. Nu era obișnuita supraveghere a poliției. Ei nu ar fi fost așa ușor de reperat. Dar era… Se putea să fie așa aproape… La o stație de autobuz, se opri și se întoarse deodată, ca și când ar fi vrut să vadă dacă nu venea o mașină. Îl văzu pe individ ascunzându-se într-un intrând. Nu era Gordon Reeve. Era reporterul acela idiot.

Rebus își ascultă bătăile inimii – ritmul lor încetinea, dar adrenalina gonea deja prin el, umplându-l de dorința de a fugi, de a o lua la sănătoasa pe drumul acela lung și drept ca să dea piept cu cel mai puternic vânt potrivnic imaginabil. Dar atunci veni un autobuz de după colț și preferă să urce în el.

De la geamul din spate îl văzu pe reporter sărind din ascunzătoare și chemând disperat un taxi. Rebus nu avea timp de pierdut cu omul acela. Avea unele lucruri la care să mediteze, să se gândească cum Dumnezeu să dea de Reeve. Posibilitatea îl bântuia: mă va găsi el pe mine. Nu e nevoie să îl caut eu. Dar, cumva, asta îl speria cel mai tare.

•

Gill Templer nu reușea să îl găsească pe Rebus. Dispăruse de parcă nu era decât o umbră, nicidecum un om. Telefonă și se dădu peste cap și întrebă și făcu tot ce ar fi făcut orice polițist bun, dar se vedea confruntată cu un om care nu era el însuși doar un polițist bun, ci și unul dintre cei mai buni soldați SAS. Se putea ascunde chiar sub tălpile ei, sub masa ei, în hainele ei, și ea să nu-l găsească niciodată. Așa că el rămase ascuns.

Rămase ascuns, bănuia ea, pentru că era în mișcare, înainta ager și metodic pe străzile și prin barurile din Edinburgh în căutarea prăzii, știind că, atunci când o găsea, prada se va transforma iarăși în vânător.

Gill nu se dădea totuși bătută, cutremurându-se din când în când la gândul trecutului oribil al iubitului ei și la mentalitatea celor care deciseseră că asemenea lucruri erau necesare. Bietul de John. Ea ce ar fi făcut? Ar fi pășit afară din celula aceea și nu s-ar mai fi oprit din mers, la fel cum făcuse el. Și totuși, și ea s-ar fi simțit vinovată, și ar fi lăsat totul în urmă, marcată pentru totdeauna cu cicatrice invizibile.

De ce trebuiau bărbații din viața ei să fie niște ticăloși așa complicați, împovărați de gânduri și suciți? Îi atrăgea ea oare doar pe cei defecți? Putea fi comic, însă trebuia să se gândească la Samantha, iar asta nu era deloc nostim. De unde să începi căutarea dacă vrei să cauți un ac? Își aminti vorbele superintendentului Wallace: au *același* șef ca noi. Acesta era un adevăr ce merita contemplat în toată

complexitatea lui. Întrucât dacă ei aveau același șef, atunci poate se putea aranja o mușamalizare în această privință, acum, că străvechiul și teribilul adevăr ieșise la lumină. Dacă asta ajungea în ziare, iadul urma să se dezlănțuie la toate nivelurile organizației. Poate că ar vrea și ei să participe la acțiunea de acoperire. Poate că l-ar vrea pe Rebus redus la tăcere. Dumnezeule, dacă aveau să îl vrea pe Rebus redus la tăcere? Asta însemna să îl reducă la tăcere și pe Anderson; ba chiar și pe ea. Mită sau o eliminare totală. Va trebui să fie într-adevăr foarte precaută. O singură mișcare greșită acum putea însemna eliminarea din poliție, iar asta nu era deloc a bună. Dreptatea trebuie văzută ca să poată fi făcută. Nu putea exista nicio mușamalizare. Șeful, orice ar fi însemnat acest termen anonim, nu trebuia lăsat să își facă hatârul. Adevărul era obligatoriu, altminteri totul era o mascaradă, iar toți cei implicați erau simpli măscărici.

Și cum rămânea cu sentimentele ei față de John Rebus, puse în lumină pe scena înroșită? Nici nu știa ce să mai creadă. Continua să o frământe, oricât de absurdă putea să pară, ideea că John era îndărătul întregii povești, nu Reeve: bilețelele și le trimisese singur, gelozia îl împinsese să îl ucidă pe amantul soției sale, fiica sa era ascunsă undeva – un loc precum camera aceea încuiată.

Nici nu merita să se gândească la asta, motiv pentru care, ținând seama de felul în care decurseseră lucrurile până atunci, Gill tocmai se gândea cu atât mai abitir. Și respingea ideea, o respingea din simplul motiv că John Rebus făcuse odată amor cu ea, își deschisese odată sufletul spre ea, îi strânsese odată mâna pe sub pătura de spital. Oare un om care are ceva de ascuns ar fi început o relație cu o polițistă? Nu, părea cu totul improbabil.

Deci, din nou, devenea o posibilitate, una ca și celelalte. Gill simți că îi pulsează capul. Unde naiba era John? Și dacă Reeve îl găsea înainte ca ei să îl găsească pe Reeve? Dacă John Rebus era o țintă mișcătoare pentru dușmanul său, atunci nu era o nebunie din partea lui să umble singur prin oraș, oriunde s-ar fi aflat în clipa respectivă? Sigur că era o nebunie. Fusese o prostie să îl lase să iasă din camera aceea, din clădirea aceea, să dispară ca o șoaptă. La naiba! Ridică iarăși receptorul și formă numărul de la apartamentul lui.

26.

John Rebus se mișca prin jungla orașului, acea junglă pe care turiștii nu o vedeau niciodată, ocupați fiind să fotografieze vechile temple de aur, temple dispărute demult, dar încă vizibile ca niște umbre. Acea junglă se închidea în jurul turiștilor, continuu și nevăzut,

o forță a naturii, forța disipării și distrugerii.

Edinburgh este o bestie blândă, ar fi spus colegii lui de pe coasta de vest. Du-te odată la ei, cu ocazia Sfântului Patrick, și spune-mi că nu e așa. Rebus știa însă că nu era așa. Știa că în Edinburgh totul era aparență, ceea ce făcea criminalitatea mai greu de identificat, chiar dacă nu mai puțin evidentă. Edinburgh era un oraș schizofrenic, locul de baștină a lui Jekyll și Hyde prin excelență, orașul lui Deacon Brodie, al hainelor de blană fără chiloți pe dedesubt (cum se spunea în vest). În același timp, era un oraș mic, iar asta avea să fie în avantajul lui Rebus.

Stătu la pândă în bodegile băutorilor înveterați, în cartierele de locuințe unde zeii totemici erau heroina și șomajul, căci știa că undeva, în acel anonimat, un om aspru se putea ascunde și își putea croi planul și putea supraviețui. Încerca să intre în pielea lui Gordon Reeve. Era o piele lepădată de multe ori și Rebus trebuia să recunoască, în cele din urmă, că era mai departe de fratele său de sânge nebun și ucigaș ca oricând până atunci. Și dacă i-ar fi întors spatele lui Gordon Reeve, Reeve tot ar fi refuzat să se arate. Poate că urma să mai primească un bilet, și încă un indiciu. O, Sammy, Sammy, Sammy. Te rog, Doamne, las-o să trăiască, las-o să trăiască.

Gordon Reeve ieșise din viața lui Rebus parcă levitând. Plutea pe deasupra, plutea și se desfăta cu puterea lui nou descoperită. Îi trebuiseră cincisprezece ani pentru a înfăptui acest truc, dar, Dumnezeule, ce truc! Cincisprezece ani în decursul cărora probabil își schimbase numele și înfățișarea, își luase o slujbă domestică, se documentase despre viața lui Rebus. Oare de cât timp îl avea sub supraveghere omul acela? Îl supraveghea și îl ura și uneltea împotriva lui. Ori de câte ori simțise că îl furnică pielea fără vreun motiv aparte, atunci când telefonul i se închidea în nas fără o vorbă, accidente ușor de uitat… Iar Reeve, rânjind deasupra lui, un mic zeu guvernând destinul lui Rebus. Tremurând, Rebus intră într-un pub doar așa, de-al naibii, și ceru un whisky triplu.

— Aici servim cu sfertul de gil, amice. Ești sigur că vrei un triplu?

— Sigur.

Ce naiba! Tot una era. Dacă Domnul se răsucea în ceruri, aplecându-se ca să își atingă creaturile, atunci ceea ce simțea el era o atingere tare ciudată. Uitându-se în jur, Rebus privi în inima disperării. Bărbați bătrâni ședeau cu paharele mari cât o jumătate de halbă în față, uitându-se în gol spre ușa din față. Se întrebau oare ce se afla afară? Sau erau doar speriați că ceea ce se afla acolo va intra într-o bună zi cu forța înăuntru, înghesuindu-se în colțurile lor întunecate și în privirile lor fricoase cu mânia unui monstru din Vechiul Testament, o dihanie, un potop distrugător? Rebus nu reușea să vadă dincolo de privirile lor, exact cum nici ei nu puteau vedea dincolo de privirea sa.

Abilitatea de a nu împărtăși suferințele celorlalți era tot ceea ce făcea omenirea, în întregul ei, să meargă mai departe, concentrându-se asupra lui „mine”, ferindu-se de cerșetori și de brațele lor împreunate. Rebus, îndărătul ochilor lui, se ruga acum, îl implora pe acel straniu Dumnezeu al lui să îi îngăduie să îl găsească pe Reeve, să i se explice pe sine nebunului. Dumnezeu nu răspunse. Televizorul urla, transmițând o banală emisiune-concurs.

— Jos imperialismul, jos rasismul!

O fată tânără îmbrăcată într-o haină din imitație de piele și purtând o pereche de ochelari mici, rotunzi, stătea în spatele lui Rebus. El se întoarse către ea. Fata avea o cutie de tablă într-o mână și un teanc de ziare în cealaltă.

— Jos imperialismul, jos rasismul!

— Ai mai spus-o.

Rebus simțea deja alcoolul înmuindu-i mușchii maxilarului, dezlegându-i.

— De unde ești tu?

— De la Partidul Muncitoresc Revoluționar. Singura cale de a strivi sistemul imperialist este unitatea proletarilor întru zdrobirea rasismului. Rasismul este coloana vertebrală a represiunii.

— O? Nu confunzi cumva două idei complet diferite, drăguță?

Fata se oțărî, gata să contreze. Așa făceau mereu cei ca ea.

— Cele două sunt inextricabile. Capitalismul s-a clădit pe munca sclavilor și e susținut de munca unor sclavi.

— Tu, drăguță, nu îmi pari a fi o sclavă. De unde ai accentul ăla? Cheltenham?

— Tata era sclavul ideologiei capitaliste. Nu știa ce face.

— Adică ai urmat o școală scumpă?

Fata se burzului de-a binelea. Rebus aprinse o țigară. Îi oferi și ei una, dar ea refuză cu o mișcare a capului. Un produs al capitalismului, bănuia el, frunzele culese de sclavii din America de Sud. Era însă destul de frumușică. Optsprezece, nouăsprezece ani. Purta pantofi victorieni ciudați, cu vârful ascuțit. O cămașă neagră lungă și simplă. Negru, culoarea dezaprobării. El susținea dezaprobarea.

— Ești studentă, presupun.

— Așa e, spuse ea, mutându-și stânjenită greutatea de pe un picior pe celălalt. Știa să recunoască un client de la prima vedere. Aceasta nu era unul.

— Universitatea Edinburgh?

— Da.

— Ce studiezi?

— Engleza și științele politice.

— Engleza? Ai auzit de un tip pe nume Eiser? Ține cursuri acolo.

Ea încuviință.

— E un fascist bătrân, zise. Teoria lecturii pe care o susține el e o dovadă de propagandă de dreapta menită să arunce praf în ochii proletariatului.

Rebus aprobă, dând din cap.

— Tu din ce partid spuneai că faci parte?

— Muncitoresc Revoluționar.

— Dar ești studentă, nu? Nu muncitoare și nici membră a proletariatului, după cum vorbești.

Fata era roșie la față și ochii ei trimiteau săgeți de foc. Odată venită revoluția, Rebus ar fi fost primul pus la zid. Nu își jucase însă atuul.

— De fapt, tu încâlci Legea Bunei Practici în Comerț, nu-i așa? Și ce e cu acea cutie? Ai permis pentru colectarea de fonduri?

Cutia era veche și eticheta fusese ruptă de pe ea. Era un cilindru simplu, roșu, de genul celor folosite de Ziua Armistițiului. Atunci însă nu era Ziua Armistițiului.

— Ești copoi?

— Te-ai prins, scumpo. Ai permis? Altfel ar trebui să te duc la secție.

— Porc nenorocit!

Simțind că aceasta ar trebui să fie replica de final, fata îi întoarse spatele lui Rebus și porni spre ușă. Rebus, râzând în barbă, își termină whisky-ul. Biata fată. Avea să se schimbe. Idealismul avea să îi dispară odată ce avea să vadă câtă ipocrizie exista în jocul aceasta și ce lux exista dincolo de porțile universității. Odată plecată, urma să le vrea pe toate: postul de director la Londra, apartamentul, mașina, salariul, barul cu vinuri. Avea să renunțe la tot pentru o felie din tort. Dar acum nu înțelegea asta. Prezentul era destinat respingerii educației primite în familie. La asta servea universitatea. Toți credeau că pot schimba lumea, odată scăpați de părinți. Și Rebus crezuse asta. Se gândise că se va întoarce din armată cu un șir de medalii și o listă de recomandări, doar ca să le arate el lor. Nu fusese așa, însă. Se calmase și voia să plece, când o voce îl strigă de la trei sau patru scaune distanță.

— Nu te-a ajutat cu nimic, așa-i, fiule?

O cotoroanță bătrână îi oferi aceste crâmpeie de înțelepciune din gura-i plină de dinți cariați. Rebus îi privi limba cum se plimba prin peștera aceea întunecată.

— Mda, făcu el, plătind la barmanul care îi mulțumi c-o gură plină de dinți verzi. Rebus auzea televizorul, clinchetul casei de marcat, discuția strigată a bătrânilor, dar îndărătul tuturor, în spatele larmei, se afla un alt sunet, jos și pur, dar mai real pentru el decât oricare dintre celelalte.

Era țipătul lui Gordon Reeve.

Lăsați-mă să ies lăsați-mă să ies

Dar Rebus nu ameți de data aceasta, și nici nu intră în panică și nu o luă la sănătoasa. Ținu piept sunetului și îl lăsă să-și spună păsul, se lăsă atacat de el până la ultima reverberație. Nu avea să mai fugă niciodată de amintirea aceea.

— Băutura n-a ajutat niciodată la nimic, fiule, continuă vrăjitoarea. Uită-te la mine. Cândva eram o femeie cu capul pe umeri, dar când mi-a murit bărbatul m-am pierdut. Știi ce zic, fiule? Băutura mi-era mare alinare atunci, sau așa am crezut. Da te trage pe sfoară. Se joacă cu tine. Până ajungi să nu faci nimic altceva ziua decât să stai și să bei. Și viața trece pe lângă tine.

Avea dreptate. Cum putea să își ia timpul să stea acolo și să dea whisky pe gât, când viața fiicei lui se afla într-un echilibru atât de precar? Era nebun, pesemne; pierdea iarăși contactul cu realitatea. Măcar de asta trebuia să se agațe. Se putea ruga din nou, dar asta nu părea decât să-l îndepărteze și mai tare de faptele crude, și faptele erau cele care îl interesau pe el acum, nu visele. Îl interesa faptul că un nebun ieșise din sertarul lui cu vise urâte și îi răpise fiica. Semăna totul cu un basm? Cu atât mai bine: sfârșitul fericit era un dat.

— Ai dreptate, scumpa mea, spuse el.

Apoi, pregătit să plece, arătă spre paharul ei gol.

— Mai vrei unul?

Femeia îl privi cu ochi urduroși, apoi dădu din bărbie într-o parodie a acceptării.

— Încă un pahar din ce bea doamna, îi spuse Rebus barmanului cu dinți verzi.

Îi oferi și câteva monede. Restul poți să i-l dai ei.

După care plecă din bar.

— Trebuie să discut cu tine. Cred că și tu trebuie să discuți cu mine.

Stevens își mai aprindea o țigară, destul de melodramatic, după părerea lui Rebus, chiar în fața barului. În lumina felinarelor stradale, pielea lui părea aproape galbenă, atât de subțire, încât cu greu îi acoperea țeasta.

— Ei, putem discuta?

Reporterul vârî bricheta înapoi în buzunar. Părul lui rar avea un aspect unsuros. Nu se mai bărbierise de cel puțin o zi. Părea înfometat și înfrigurat.

Dar pe dinăuntru se simțea electrizat.

— M-ai purtat într-o horă sprintenă, domnule Rebus. Pot să-ți spun John?

— Uite, Stevens, știi cum stau treburile. Am destule pe cap și fără asta.

Rebus dădu să treacă pe lângă reporter, dar Stevens îl prinse de braț.

— Nu, spuse el, *nu* știu cum stau treburile. Am senzația că am fost scos de pe teren la jumătatea meciului.

— Cum adică?

— Tu știi prea bine cine e în spatele poveștii ăsteia, așa-i? Sigur că știi și o știu și superiorii tăi. Sau nu? Le-ai spus tot adevărul și nimic altceva decât adevărul, John? Le-ai spus despre Michael?

— Ce-i cu el?

— O, hai să fim serioși.

Stevens începu să bată pasul pe loc, uitându-se în jurul său la blocurile înalte, la cerul după-amiezii târzii de dincolo de ele. Râse înfundat, cutremurându-se. Rebus își aminti cum se cutremurase individul la petrecere.

— Unde putem vorbi? spuse reporterul. Ce zid de pub? Sau e cineva acolo cu care preferi să nu mă întâlnesc?

— Stevens, ți-ai ieșit naibii din minți. Vorbesc serios. Du-te acasă, dormi puțin, mănâncă, fă o baie, numai lasă-mă dracului în pace. Bine?

— Altfel ce vei face, mai exact? Îi vei cere huidumei care e prieten cu fratele tău să mă șifoneze puțin? Ascultă, Rebus, jocul s-a încheiat. Știu destule. Nu știu totul, desigur. Și ar fi o mișcare înțeleaptă din partea ta să mă ai ca prieten, nu ca dușman. Nu mă lua drept maimuță. Cred că ai destulă minte ca să nu faci asta. Nu mă dezamăgi.

Nu mă dezamăgi

— La urma urmei, o au pe fiica ta. Ai nevoie de ajutor. Eu am prieteni peste tot. Trebuie să purtăm lupta asta împreună.

Confuz, Rebus clătină din cap.

— Nu am nici cea mai vagă idee despre ce vorbești, Stevens. Mai bine du-te acasă.

Jim Stevens oftă, clătinând și el din cap cu mâhnire. Aruncă țigara pe jos și o strivi sub picior, făcând jarul aprins să se împrăștie pe ciment.

— Ei, îmi pare rău, John. Chiar îmi pare. Michael va fi trimis la răcoare pentru foarte mult timp pe baza dovezilor pe care le am împotriva lui.

— Dovezi? Ce fel de dovezi?

— Legate de traficul lui cu droguri, desigur.

Stevens nu prevăzu lovitura și nici nu l-ar fi ajutat cu ceva dacă ar fi prevăzut-o. Fu un pumn puternic, venind de jos, din lateralul lui Rebus, și prinzându-l în stomac. Reporterul tuși, scoțând un șuierat, apoi căzu în genunchi.

— Mincinosule!

Stevens tuși, iar și iar. Avea impresia că tocmai încheiase un maraton. Trase grăbit aer în piept, rămânând în genunchi, cu brațele împreunate în față, pe pântece.

— Dacă spui tu, John… Dar ăsta e adevărul. Ridică privirea spre Rebus. Vrei să spui că tu chiar nu știi nimic despre asta? Absolut nimic?

— Sper să ai dovezi solide, Stevens, altfel am să-ți iau gâtul.

Stevens nu se așteptase la asta, nu se așteptase deloc la asta.

— Păi, făcu el, asta aruncă o lumină cu totul nouă asupra problemei. Hristoase, îmi trebuie o tărie. Vii cu mine? Cred că trebuie să discutăm puțin acum, ce zici? Nu te voi reține mult, dar cred că trebuie să afli.

Și, desigur, gândindu-se mai bine, Rebus își dădu seama că știuse ceva, dar nu la un nivel conștient. În ziua aceea, comemorarea morții bătrânului, când mersese în cimitirul biciuit de ploaie, când îl vizitase pe Mickey, simțise mirosul acela de măr glasat în living. Acum știa ce însemnase. Se gândise la asta atunci, dar fusese distras. Iisuse Hristoase. Rebus simți că toată lumea i se scufundă în mlaștina nebuniei personale. Spera că nu mai era mult până la prima cădere; nu mai putea merge în ritmul acesta multă vreme.

Mere glasate, basme, Sammy, Sammy, Sammy. Uneori e greu să te agăți de realitate, atunci când realitatea aceea e copleșitoare. Apărea scutul care te proteja. Scutul căderii nervoase, al uitării. Al râsului și al uitării.

— Fac cinste, spuse Rebus, simțindu-se din nou calm.

•

Gill Templer știa ceea ce știuse dintotdeauna: ucigașul avea un sistem după care-și alegea fetele, drept care trebuia să fi avut acces la numele lor înaintea răpirilor. Asta însemna că cele patru fete trebuiau să fi avut ceva în comun, ceva care să îi fi permis lui Reeve să le selecteze. Dar ce? făcuseră verificări în toate direcțiile. Unele hobby-uri pe care fetele le aveau în comun; netball, muzică pop, cărți.

Netball, muzică pop, cărți.

Netball, muzică pop, cărți.

Asta presupunea verificarea tuturor antrenoarelor de netball (doar femei, așa că se excludea), muncitorilor de la magazinele audio și DJ-ilor, librarilor și bibliotecarilor. Biblioteci.

Biblioteci.

Rebus îi spusese povești lui Reeve. Samantha mergea la biblioteca orășenească. La fel ca și celelalte fete, ocazional. Una dintre ele fusese văzută urcând pe Mound{14}, către bibliotecă, în ziua dispariției.

Dar Jack Morton verificase deja biblioteca. Unul dintre lucrătorii de acolo avea un Ford Escort albastru. Suspectul fusese chestionat. Dar fusese oare suficientă acea primă întrevedere? Trebuia să vorbească cu Morton. Apoi voia să întreprindă ea însăși o a doua rundă de chestionare. Tocmai voia să plece în căutarea lui Morton, când

telefonul sună.

— Inspector Templer, rosti ea în receptorul bej.

— Fata moare la noapte, șuieră o voce la celălalt capăt al firului.

Gill se ridică în capul oaselor în scaun, aproape făcându-l să se răstoarne.

— Ascultă, spuse ea, dacă ai chef de glume…

— Gura, târfă. Nu fac nicio glumă și o știi prea bine. Vorbesc serios. Ascultă.

Se auzi un strigăt înfundat de undeva, suspinul unei fete tinere. Apoi vocea șuierată reveni.

— Spune-i lui Rebus că a avut ghinion. Nu poate zice că nu i-am dat o șansă.

— Ascultă, Reeve, eu…

Nu ar fi vrut să spună asta, nu ar fi vrut să îi dea de veste. Numai că intrase în panică, auzind strigătul Samanthei. Apoi auzi un alt strigăt, țipătul unui descreierat care-a fost descoperit. Îi ridică părul de pe ceafă. Făcu să înghețe aerul din jurul ei. Era țipătul Morții înseși, într-una dintre multele ei înfățișări. Era ultimul țipăt de triumf al unui suflet damnat.

— Ai aflat, gâfâi el, și-n voce i se simțea un amestec de bucurie și teroare. Ai aflat, ai aflat, ai aflat. Da' deșteaptă ești! Și ce voce sexy ai! Poate că o să vin după tine cândva. S-a descurcat Rebus la pat? Da? Spune-i că o am pe fata lui și că ea va muri la noapte. Ai reținut? În noaptea asta.

— Ascultă, eu…

— Nu, nu, nu. Nu mai spun nimic, domnișoară Templer. Ai avut timp destul, aproape suficient cât să depistezi de unde vine telefonul. Pa.

Clic. Brrrr.

Timp să-l depisteze. Ce proastă fusese! Trebuia să se gândească la asta de la început; când colo, nu se gândise deloc. Poate că superintendentul Wallace avusese dreptate. Poate că nu doar John era prea tare implicat emoțional în această tărășenie. Se simțea obosită, bătrână și sleită. Se simțea ca și când toată munca la diverse cazuri ar fi fost, deodată, o povară imposibilă, toți criminalii – invincibili. Avea ochii iritați. Se gândi să își pună ochelarii, scutul ei personal în calea lumii.

Trebuia să îl găsească pe Rebus. Sau să îl caute înainte pe Jack Morton? John trebuia să afle de asta. Aveau ceva timp la dispoziție, dar nu mult. Prima bănuială trebuia să fie cea corectă. Cine să fie primul? Rebus sau Morton? Luă o decizie: John Rebus.

•

Tulburat de dezvăluirile lui Stevens, Rebus se înapoie la apartamentul său. Trebuia să se informeze cu privire la unele lucruri.

Mickey putea să aștepte. Trăsese prea multe cărți proaste în cursul peregrinărilor sale de după-amiază. Trebuia să ia legătura cu vechii lui angajatori, cu armata. Trebuia să îi facă să înțeleagă că era în joc viața unui om, ei, care puneau un preț așa ciudat pe viață. Probabil că urma să fie nevoie de multe apeluri telefonice. Așa să fie.

Dar primul apel pe care îl dădu fu la spital. Rhona se simțea bine. Asta era o ușurare. Totuși, nu fusese informată de răpirea lui Sammy. Rebus înghiți greu. I se spusese de moartea iubitului ei? Nu. Sigur că nu. Aranjă să îi fie trimise niște flori. Își aduna curajul de a suna la primul dintr-o lungă listă de nume, când telefonul lui sună. Îl lăsă să sune o vreme, dar apelantul nu se dădea bătut.

— Alo?

— John! Salvă Domnului. Te-am căutat peste tot.

Era Gill, părea surescitată și agitată și încerca în același timp să pară înțelegătoare. Vocea i se modula puternic și Rebus simți că inima lui – atât cât mai rămăsese din ea pentru uz public – se întinde către ea.

— Ce este, Gill? S-a întâmplat ceva?

— Am primit un telefon de la Reeve.

Inima lui Rebus se lovi de pereții pieptului.

— Te ascult, zise el.

— Păi, a sunat și a spus că o are pe Samantha.

— Și?

Gill înghiți greu.

— Și că o va ucide la noapte.

Urmă o pauză din partea lui Rebus, și se-auziră zgomote ciudate și îndepărtate.

— John? Alo, John?

Rebus încetă să mai lovească cu pumnii în taburetul de la telefon.

— Da, aici sunt. Iisuse Hristoase. A mai spus ceva?

— John, nu e bine să fii singur, să știi. Aș putea…

— A mai spus ceva?

Striga acum și avea respirația întretăiată ca a unui alergător.

— Păi, eu…

— Da?

— Mi-a scăpat că știm cine este.

Rebus trase aer în piept, își examină încheieturile degetelor, observând că se julise într-un loc. Își supse sângele, uitându-se țintă pe fereastră.

— Și cum a reacționat? întrebă el până la urmă.

— A luat-o razna.

— Cred și eu. Iisuse, sper că nu își va revărsa furia pe… O, Doamne. De ce crezi că ți-a telefonat chiar ție?

Acum nu-și mai lingea rana, și-și îndreptă atenția spre unghiile înnegrite, rupându-le cu dinții și scuipându-le prin cameră.

— Păi eu sunt ofițerul de legătură în acest caz. Poate că m-a văzut la televizor sau mi-a citit numele în ziare.

— Sau poate ne-a văzut împreună. Poate că m-a urmărit în tot acest timp.

Se uită pe geam cum un om zdrențăros se împleticea de-a lungul străzii, oprindu-se să ia de pe jos un chiștoc de țigară. Hristoase, ce poftă avea de-o țigară! Se uită în jur după o scrumieră, sursa câtorva chiștoace reutilizabile.

— Nu m-am gândit niciodată la asta.

— Cum naiba s-o fi făcut? Nici nu știam că totul are legătură cu mine până când… asta a fost ieri, nu? Parcă au trecut mai multe zile. Dar ține minte, Gill, că la început biletele lui erau livrate personal. Aprinse rămășițele unei țigări și trase în plămâni fumul înțepător. A fost așa de aproape de mine, iar eu nu am simțit nimic, nici măcar un fior. Ăsta da al șaselea simț la un polițist.

— Apropo de al șaselea simț, John, mi-a venit o idee.

Gill fu ușurată să audă că vocea îi devenise mai calmă. Se simțea și ea puțin mai calmă, ca și când s-ar fi ajutat unul pe altul să-și păstreze echilibrul într-o barcă aglomerată, pe o mare măturată de furtună.

— Ce anume?

Rebus se tolăni în fotoliu, uitându-se în jurul său la camera pustie, prăfuită și haotică. Văzu paharele folosite de Michael, o farfurie cu firimituri de pâine prăjită, două pachete goale de țigări și două căni de cafea. Voia să vândă apartamentul curând, indiferent cât de mic ar fi fost prețul. Voia să se mute departe de acolo. Asta voia.

— Biblioteci, spunea Gill, uitându-se și ea prin biroul ei, la dosarele și munții de hârtii, adunate de luni și ani mulți, auzind zumzetul electric din aer. Singurul lucru pe care toate fetele, inclusiv Samantha, îl au în comun este acela că foloseau, chiar dacă neregulat, aceeași bibliotecă, Biblioteca Centrală. Reeve e posibil să fi lucrat acolo cândva și să fi putut găsi numele de care avea nevoie pentru puzzle-ul său.

— Asta e într-adevăr o idee, zise Rebus, brusc interesat. Era o coincidență prea mare, cu siguranță – sau nu? Cum să afli mai multe despre John Rebus dacă nu ocupând o slujbă liniștită vreme de câteva luni sau câțiva ani? Cum să prinzi mai ușor fete tinere dacă nu din postura de bibliotecar? Reeve intrase sub acoperire, într-adevăr, se camuflase atât de bine, încât devenise invizibil.

— Întâmplarea face, continuă Gill, că prietenul tău Jack Morton a fost deja la Biblioteca Centrală. A verificat acolo un suspect care deține un Escort albastru. I-a dat omului aviz de liberă trecere.

— Da, iar Spintecătorul din Yorkshire a primit un aviz similar nu doar o sigură dată, nu? Merită încă o verificare. Cum îl chema pe suspect?

— Nu am idee. Am încercat să dau de Jack Morton, dar a plecat pe undeva. John, mi-am făcut griji pentru tine. Unde ai fost? Am tot încercat să te găsesc.

— Asta, inspector Templer, aș zice că a fost o pierdere de timp și o risipă de efort polițienesc. Treci înapoi la *adevărata* problemă. Găsește-l pe Jack. Află numele acela.

— Da, să trăiți.

— Voi fi aici un timp, dacă ai nevoie de mine. Am de dat și eu câteva telefoane.

— Am auzit că Rhona e într-o stare stabilă…

Dar Rebus pusese deja receptorul în furcă. Gill suspină în timp ce se freca pe față, resimțind puternic nevoia de odihnă. Hotărî să ceară să fie trimis cineva la apartamentul lui John Rebus. Nu putea fi lăsat așa, să fiarbă și, poate, să explodeze. Apoi trebuia să afle numele acela. Trebuia să îl găsească pe Jack Morton.

•

Rebus își pregăti niște cafea, se gândi să iasă după lapte, dar se hotărî până la urmă să bea cafeaua neagră și amară – culoarea și gustul gândurilor lui. Cumpăni la ideea avansată de Gill. Reeve bibliotecar? Părea improbabil, inimaginabil, dar, pe de altă parte, tot ce i se întâmplase în ultimul timp fusese inimaginabil. Raționalul putea fi un dușman puternic atunci când erau confruntat cu iraționalul. Cui pe cui se scoate. Acceptă faptul că Gordon Reeve și-ar fi putut găsi o slujbă la bibliotecă; ceva inofensiv și totuși esențial pentru planul lui. Apoi, dintr-odată, totul se limpezi și pentru Rebus, și pentru Gill. „Pentru cei care citesc printre timpuri”. Pentru cei care au de-a face cu cărțile între un moment în timp (Crucea) și altul (prezentul). Dumnezeule, nimic nu era arbitrar în viața asta? Nu, absolut nimic. În spatele iraționalului aparent se afla cărarea aurită și curată a predestinării. În spatele acestei lumi se găsea o alta. Reeve era la bibliotecă: Rebus era convins de asta. Ceasul arăta ora cinci. Putea ajunge la bibliotecă înainte să se închidă. Dar Gordon Reeve avea să mai fie acolo sau se mutase, acum, că pusese mâna pe ultima lui victimă?

Dar Rebus știa că Sammy nu era ultima victimă a lui Reeve. Ba nu era nici măcar o „victimă”. Era doar un alt mijloc. Nu putea exista decât o singură victimă: Rebus însuși. Și din acest motiv, Reeve avea să fie încă prin apropiere, încă la îndemâna lui Rebus. Întrucât Reeve voia să fie găsit, dar încet, într-un soi de joc de-a șoarecele și pisica întors pe dos. Rebus se gândi la acest joc așa cum îl jucau în școală. Uneori băiatul era alergat de o fată – ori fata de un băiat –, iar cel urmărit își dorea să fie prins, pentru că el (sau ea) simțea ceva pentru celălalt. Așa încât totul devenea altceva decât ce părea. Acesta era jocul lui Reeve. Șoarecele și pisica, unde el era șoarecele cu coadă

ascuțită și dinți periculoși, iar Rebus era moale ca laptele, maleabil ca blana și mulțumirea. Gordon Reeve nu avusese parte de mulțumire de mulți ani, asta de când fusese trădat de cel pe care ajunsese să îl numească frate.

Doar un sărut

Șoarecele prins.

Fratele pe care nu l-am avut niciodată

Bietul Gordon Reeve, făcând echilibristică pe conducta aceea subțire, cu urina șiroindu-i pe picioare, și toată lumea râzând de el.

Și bietul de John Rebus, marginalizat de tatăl și fratele lui, un frate care acum devenise infractor și care, în cele din urmă, trebuia pedepsit pentru asta.

Și biata de Sammy. La ea ar fi trebuit el să se gândească. Gândește-te doar la ea, John, și totul se va rezolva cu bine.

Dar dacă acesta era un joc serios, un joc pe viață și pe moarte, atunci trebuia să își aducă aminte că era totuși un joc. Rebus știa acum că îl dibuise pe Reeve. Numai că odată prins acesta, ce urma să se întâmple? Rolurile aveau să se inverseze într-un fel. Nu cunoștea încă toate regulile. Exista un mod, doar un singur mod de a le învăța. Lăsă cafeaua să se răcească pe măsuță, lângă toate celelalte mizerii. Avea și așa destulă amăreală în gură.

Și dincolo de ușa apartamentului său, în burnița cenușie, era un joc care trebuia încheiat.

27.

De la apartamentul lui din Marchmont și până la bibliotecă puteai beneficia de-o plimbare plăcută, având ocazia să admiri punctele forte ale Edinburgh-ului ca oraș. Trecu printr-o zonă deschisă și înverzită numită Pajiștile și, pe cer, înaintea lui, se înălța marele Castel sur, o flamură fluturând în ploaia fină pe meterezele lui. Trecu prin fața Infirmeriei Regale, căminul descoperirilor și numelor celebre, parte a Universității, pe lângă cimitirul Greyfriars Kirkyard și a micii statui a lui Greyfriars Bobby. Oare câți ani stătuse acel cățel întins lângă mormântul stăpânului său? Câți ani se culcase Gordon Reeve, noaptea, gândindu-se numai la John Rebus? Se cutremură. Sammy, Sammy, Sammy. Spera că va avea șansa să își cunoască mai bine fiica. Spera că îi va putea spune că era frumoasă și că își va găsi marea iubire. Dumnezeule mare, spera că era în viață.

Mergând pe podul George IV, care purta turiștii și alți trecători pe deasupra zonei Grassmarket, ținându-i la o distanță sigură de vagabonzii și de epavele de-acolo, de săracii fără nicio speranță, în

mintea lui John Rebus se derulau faptele. În primul rând, Reeve avea să fie înarmat. Apoi, putea fi deghizat. Își amintea de Sammy vorbind despre bătuții de soartă care își petreceau toată ziua la bibliotecă. Putea fi unul dintre aceștia. Se întreba ce va face dacă și când avea să îl întâlnească pe Reeve față în față. Ce îi va spune? Tot felul de întrebări și teorii începeau să îl tulbure, să îl sperie aproape la fel de tare ca revelația faptului că soarta lui Sammy, în mâinile lui Reeve, avea să fie o lungă agonie. Numai că ea era mai importantă pentru el decât memoria: ea era viitorul. Și pentru asta se apropia de fațada gotică a bibliotecii cu un chip care exprima fermitate, nu teamă.

Un vânzător de ziare, la intrare, cu haina înfășurată în jurul corpului ca o foaie de hârtie udă, striga în gura mea ultimele știri, nu despre Strangulator, ci despre un dezastru pe mare. Știrile nu țineau mult. Rebus îl ocoli, aruncându-i o ocheadă precaută. Observă că îi intra iarăși apă în pantofi, ca de obicei, după care intră pe ușile batante din stejar.

•

La biroul de recepție, un bărbat frunzărea un ziar. Nu semăna cu Gordon Reeve, nu semăna în nicio privință. Rebus inspiră adânc, vrând să își înfrâneze tremuratul.

— Închidem, domnule, spuse paznicul din spatele ziarului său.

— Da, sunt convins.

Paznicului nu păru să îi placă sunetul vocii lui Rebus; era o voce dură, glacială, folosită ca o armă.

— Numele meu este Rebus. Sergent-detectiv Rebus. Caut un individ pe nume Reeve care lucrează aici. E pe-aici?

Rebus spera că folosise un ton calm, deși numai calm nu se simțea. Paznicul își lăsă ziarul pe scaun și veni să îl întâmpine. Îl studie pe Rebus ca și când s-ar fi temut de el. Bun: Rebus asta și voia.

— Pot vedea legitimația dumneavoastră?

Cu neîndemânare, cu degete încă nepregătite pentru delicatețuri, Rebus își scoase legitimația. Paznicul o privi timp îndelungat, după care ridică privirea spre el.

— Reeve, ați spus?

Îi dădu legitimația înapoi și scoase o listă de nume atașată de-o mapă galbenă din plastic.

— Reeve, Reeve, Reeve, Reeve. Nu, aici nu lucrează nimeni pe nume Reeve.

— Ești sigur? S-ar putea să nu fie bibliotecar. Ar putea face parte din personalul auxiliar.

— Nu, toți sunt pe lista mea, de la director până la portar. Uitați, acesta e numele meu. Simpson. Toți sunt pe lista aceasta. Ar fi și el, dacă ar lucra aici. Probabil ați făcut o greșeală.

Personalul începea să părăsească clădirea, urându-și „noapte bună”

și „ne vedem”. Îl putea pierde pe Reeve, dacă nu se grăbea. Asta presupunând că Reeve lucra totuși acolo. Slabă speranță, atât de slabă, încât Rebus începu să simtă iarăși fiorii panicii.

— Pot să văd lista?

Întinse mâna, aruncându-i o privire autoritară. Paznicul pregetă, apoi îi dădu mapa. Rebus o cercetă cu furie, căutând anagrame, indicii, orice.

Nu trebui să caute mult.

— Ian Knott, șopti el în barbă.

Ian Knott. *Nod gordian*[15]. Nod de terțarolă. Gordian de terțarolă. *Sună ca numele meu, nu crezi*? Se întrebă dacă Gordon Reeve îi putea simți mirosul. El îl simțea pe-al lui Reeve. Nu îl mai despărțeau decât câțiva pași de el, poate un singur palier. Asta era tot.

— Unde lucrează Ian Knott?

— Domnul Knott? Lucrează cu jumătate de normă la secția pentru copii. E unul dintre cei mai cumsecade oameni pe care-i poți întâlni. De ce? Ce a făcut?

— Astăzi a venit la serviciu?

— Așa cred. Cred că mai vine două ore și spre seară. Despre ce e vorba?

— Secția pentru copii, spuneai? Asta e la parter, nu?

— Întocmai.

Paznicul era cu adevărat speriat acum. Putea să-și dea seama când urma să se-ntâmple ceva neplăcut.

— O să dau un telefon și-o să-l anunț…

Rebus se aplecă peste masă, astfel încât nasul lui atinse nasul paznicului.

— N-o să faci nimic, ai înțeles? Dacă îl suni, când mă întorc aici îți vâr telefonul ăla pe cur în sus până o să ți se lipească receptorul de urechea internă. Pricepi ce spun?

Paznicul dădu să încuviințeze încet, precaut, dar Rebus îi întorsese deja spatele și se îndrepta spre scările lustruite.

Biblioteca mirosea a cărți uzate, a umezeală, a alamă și a lustru. Pentru nările lui Rebus, acesta era mirosul înfruntării, un iz care avea să rămână impregnat în ființa lui. Coborând scările spre inima bibliotecii, deveni mirosul băii cu furtunul în crucea nopții, al smulgerii unei arme din mâna proprietarului ei, al marșurilor solitare, al spălătoriilor, al acelui întreg coșmar. Putea să simtă mirosul culorilor, al sunetelor și al senzațiilor. Exista un cuvânt pentru acel sentiment, dar nu și-l amintea pe moment.

Numără treptele până jos, folosind acest exercițiu ca să se calmeze. Douăsprezece trepte, apoi un colț, după care încă douăsprezece. Și se trezi înaintea unei uși de sticlă cu o pictură mică pe ea: un ursuleț și o coardă de sărit. Ursul râdea dintr-o pricină anume. Lui Rebus i se păru

că îi zâmbește lui. Nu era un zâmbet plăcut, ci unul răutăcios. Intră, intră, oricine ai fi. Studie interiorul încăperii. Nu era nici țipenie de om. Încet, împinse ușa. Niciun copil, niciun bibliotecar. Auzea însă pe cineva care așeza cărți pe un raft. Sunetul venea dintr-o despărțitură aflată în spatele biroului de împrumuturi. Rebus se apropie pe vârfuri de acel birou și apăsă un clopoțel de pe el.

Din spatele peretelui despărțitor, fredonând, scuturându-și mâinile de un praf invizibil, veni un Gordon Reeve mai în vârstă, mai rotofei, surâzător. Arăta el însuși ca un ursuleț. Rebus strângea în mâini marginea mesei.

Gordon Reeve se opri din fredonat când îl văzu pe Rebus, dar zâmbetul continuă să-i joace pe chip, făcându-l să pară nevinovat, normal, sigur.

— Mă bucur să te văd, John, spuse el. În sfârșit m-ai găsit, diavol bătrân. Ce mai faci?

Întinse spre Rebus o mână, însă John Rebus știa că dacă ar ridica degetele de pe marginea mesei, s-ar prăbuși la podea.

Și-l amintea acum pe Gordon Reeve, își amintea fiecare detaliu al timpului petrecut de ei împreună. Își aducea aminte de gesturile lui, de ticurile și de gândurile lui. Frați de sânge, asta fuseseră, îndurând împreună, având aproape puterea de a-și citi unul altuia gândurile. Frați de sânge aveau să fie din nou. Rebus citea asta în ochii limpezi și nebuni ai torționarului său zâmbitor. Simți marea zbătându-se în el, înțepându-i urechile. Asta era, deci. Asta era – ceea ce era așteptat din partea lui.

— O vreau pe Samantha, rosti el. O vreau vie și o vreau acum. Apoi putem rezolva lucrurile așa cum vrei tu. Unde e, Gordon?

— Știi cât timp a trecut de când nu mi s-a mai spus așa? Sunt Ian Knott de atâta vreme, încât cu greu mă mai pot gândi la mine ca la „Gordon Reeve”. Surâse, uitându-se în spatele lui Rebus. Unde e cavaleria, John? Nu-mi spune că ai venit aici de capul tău? Asta contravine procedurii, nu?

Rebus știa că nu era cazul să îi spună adevărul.

— Sunt afară, nu-ți face griji. Am venit aici să vorbesc, dar am mulți prieteni afară. Ești terminat, Gordon. Și-acum spune-mi unde e.

Dar Gordon Reeve clătină doar din cap, râzând în barbă.

— Haide, John. Nu ar fi stilul tău să aduci pe cineva cu tine. Uiți că eu te *cunosc*.

Deodată, păru obosit.

— Te cunosc așa bine.

Deghizarea lui începea să se destrame bucată cu bucată, temeinic.

— Nu, ești singur singurel. Complet singur. Exact cum am fost eu, ți-amintești?

— Unde e?

— Nu-ți spun.

Nu încăpea îndoială că individul era dus cu pluta; poate că așa fusese dintotdeauna. Arăta așa cum arătase în zilele de dinaintea perioadei negre petrecute în celula lor, pe marginea prăpastiei, o prăpastie creată în propria lui minte. În același timp, te băga în sperieți – din simplu motiv că scăpa oricărui fel de control fizic. Surâzând, înconjurat de postere colorate, desene lucioase și cărți ilustrate, era cel mai periculos om pe care Rebus îl întâlnise de când se știa pe lume.

— De ce?

Reeve se uită la el ca și când o întrebare mai infantilă n-ar fi putut pune. Clătină din cap, zâmbind mai departe, un zâmbet de târfă, zâmbetul rece și profesionist al unui ucigaș.

— Știi de ce, spuse el. Din toate motivele. Pentru că m-ai abandonat la greu, la fel cum ai fi făcut și dacă ne-am fi aflat în mâinile dușmanului. Ai dezertat, John. Ai dezertat de mine. Știi care e pedeapsa pentru asta, așa-i? Știi care e pedeapsa pentru dezertare?

Vocea lui Reeve devenise isterică. Râse iar înfundat, încercând să se calmeze. Rebus își reprimă impulsul violent, deși adrenalina îi năvălea prin corp, încleștându-i pumnii și încordându-i mușchii.

— Îl cunosc pe fratele tău.

— Cum?

— Fratele tău, Michael, îl cunosc. Știai că e dealer de droguri? Ei, e mai mult un intermediar, de fapt. Oricum, e în rahat până la gât, John. Sunt furnizorul lui de mai multă vreme. Suficient de multă ca să aflu despre tine. Michael s-a dat peste cap să mă asigure că nu e informator la poliție. A fost dispus să toarne totul despre tine, John, pentru ca noi să-l credem. Întotdeauna a avut impresia că în aranjament e implicat el și „noi”, dar de la început n-am fost decât eu și el. Isteț din partea mea, nu? L-am rezolvat deja pe fratele tău. Are gâtul prins în laț, nu? Poți spune că el e planul de rezervă.

Îl avea pe fratele lui John Rebus și o avea și pe fiica lui. Mai voia doar o singură persoană, iar Rebus intrase direct în cursă. Îi trebuia timp de gândire.

— De când plănuiești toate astea?

— Nu știu sigur.

Râse, devenind mai încrezător.

— De când ai dezertat, presupun. Michael a fost partea cea mai ușoară, de fapt. Îi trebuiau bani nemunciți. A fost simplu să-l conving că drogurile sunt răspunsul. E în rahat până la gât frate-tău.

Ultimul cuvânt fu scuipat spre Rebus ca și când ar fi fost venin.

— Prin intermediul lui am aflat ceva mai multe despre tine, John. Și asta a făcut ca totul să fie, la rândul lui, mai ușor.

Reeve ridică din umeri.

— Deci, vezi tu, dacă mă predai poliției, îl predau și eu pe el.

— N-o să țină. Te vreau mult prea tare.

— Și îți vei lăsa fratele să putrezească la pârnaie? Mi se pare corect. Oricum ar fi, eu câștig. Nu vezi?

Ba da, Rebus vedea, dar nu foarte bine, ca și cum ar fi fost o ecuație dificilă într-o sală de curs sufocant de caldă.

— Ce ți s-a întâmplat, totuși? întrebă el acum, neștiind bine de ce trăgea de timp.

Dăduse buzna acolo fără să se gândească cum se va apăra și fără să aibă un plan dinainte stabilit. Și acum era blocat, aștepta mișcarea lui Reeve, care trebuia fără îndoială să vină.

— Adică, ce s-a întâmplat după ce am… dezertat eu?

— O, am cedat destul de repede după aceea.

Reeve era nonșalant. Își permitea să fie.

— Am fost forțat să plec. M-au dus într-un spital, o vreme, după care m-au pus pe liber.

— Am auzit că tu ți-ai luat câmpii. Asta m-a înveselit puțin. Dar apoi am auzit un zvon cum că ai intrat în poliție. Ei bine, nu am putut suporta gândul că duci o viață liniștită. Nu după ceea ce am trăit împreună și după ce ai făcut.

Mușchii feței lui începură să tresară puțin. Mâinile i se odihneau pe masă. Rebus simțea mirosul oțetit pe care îl emana. Vorbea de parcă ar fi fost în pragul somnului, dar cu fiecare vorbă Rebus știa că era din ce în ce mai periculos și totuși nu se putea convinge să acționeze, nu încă.

— Ți-a luat destul de mult ca să ajungi la mine.

— A meritat așteptarea. Reeve își frecă obrazul. Uneori mă gândeam că voi muri înainte să se termine totul, dar cred că am știut întotdeauna că nu va fi așa.

Zâmbi.

— Haide, John, am ceva să-ți arăt.

— Sammy?

— Nu fi prost.

Zâmbetul dispăru din nou, dar numai pentru o secundă.

— Crezi că aș ține-o aici? Nu, dar am altceva care te va interesa. Vino.

Îl conduse pe Rebus dincolo de peretele despărțitor. Rebus, cu nervii întinși, studie spatele lui Reeve, mușchii acoperiți de un strat de viață bună. Un bibliotecar. Un bibliotecar al *copiilor*. Și propriul ucigaș în masă al Edinburgh-ului.

În spatele peretelui erau rafturi întregi pline de cărți, unele puse în teanc la întâmplare, altele pe șiruri ordonate, cu cotoarele asortate.

— Astea așteaptă toate să fie puse la locul lor, explică Reeve, fluturând cu mâna în jur, ca un custode. Tu mi-ai trezit interesul

pentru cărți, John. Îți aduci aminte?

— Da, ți-am spus povești.

Rebus începuse să se gândească la Michael. Fără el, poate că Reeve nu l-ar fi găsit niciodată, poate că nici n-ar fi fost suspectat, măcar. Iar acum avea să ajungă la închisoare. Bietul Mickey…

— Unde oi fi pus-o? Știu că e pe-aici, pe undeva. Am pus-o deoparte ca să ți-o arăt, în caz că mă găseai vreodată. Dumnezeu mi-e martor că ți-a luat și așa foarte mult. Nu poți zice că ai fost foarte isteț, nu-i așa, John?

Era ușor să uiți că individul era nebun, că ucisese patru fete dintr-o joacă și că încă una era la mila lui. Era ușor.

— Așa-i, spuse Rebus. Nu am fost niciodată foarte isteț.

Simțea cum se încorda. Aerul din jurul lui parcă se rarefia. Ceva era pe cale să se întâmple. Simțea asta. Și pentru a împiedica evenimentul, nu trebuia decât să îi tragă lui Reeve un pumn în rinichi, să îi aplice o scatoalcă după cap, să îl lege și să îl scoată fedeleș de-acolo.

Și atunci de ce nu făcea asta? Nici el nu știa. Știa doar că ceea ce avea să se întâmple avea să se întâmple, și că totul fusese stabilit dinainte, ca un plan al unei clădiri sau un joc de X și 0, cu ani în urmă. Reeve începuse jocul. Astfel, Rebus se afla în imposibilitatea de-a câștiga. Dar nu putea lăsa lucrurile neterminate. Trebuia să scormonească prin rafturi, s-o descopere.

— A, iat-o. E o carte din care tot citesc…

Numai că, înțelese John Rebus, dacă Reeve tot citea din ea, cum de era cartea așa de bine ascunsă?

— *Crimă și pedeapsă.* Tu mi-ai spus povestea, îți amintești?

— Da, îmi amintesc. Ți-am spus-o de mai multe ori.

— Așa este, John, chiar așa.

Era o ediție de lux, legată în piele, destul de veche. Nu părea a fi un exemplar de bibliotecă. Reeve o manevra ca și când ar fi manevrat bani sau diamante. Era de parcă niciodată în viața lui nu ar fi deținut ceva mai de preț.

— Conține o ilustrație pe care aș vrea să o vezi și tu, John. Îți amintești ce spuneam despre Raskolnikov?

— Spuneai că ar fi trebuit să-i împuște pe toți…

Rebus pricepu sensul ascuns al cuvintelor cu o secundă prea târziu. Interpretase greșit acest indiciu, așa cum interpretase greșit atât de multe indicii lăsate de Reeve. Între timp, Gordon Reeve, cu ochii sclipind, deschisese cartea și din interiorul ei scobit scosese un revolver cu țeava scurtă. Tocmai ridica arma spre pieptul lui Rebus, când el se avântă înainte și-l pocni pe Reeve în nas. Era bine să îți plănuiești mișcările, dar uneori era nevoie de spontaneitate. Sânge și mucus țâșniră din nasul frânt cât ai clipi. Reeve gemu și Rebus dădu la o parte mâna înarmată. Reeve striga acum, un strigăt din trecut, din

atâtea coșmaruri vii. Asta îl bulversă pe Rebus, azvârlindu-l înapoi în scena trădării. Vedea gardienii, ușa deschisă și pe el, întorcând spatele omului încarcerat care țipa. Scena pe care o vedea în fața ochilor se încețoșă și fu înlocuită de o explozie.

Bufnitura moale din umăr se preschimbă rapid într-o amorțeală care se extindea, apoi într-o durere intensă, părând să îi umple tot corpul. Se apucă strâns de jachetă, simțind cum sângele se îmbiba în căptușeală, răzbind prin materialul subțire. Iisuse Hristoase, deci așa era să fii împușcat. Îl cuprinse o senzație de rău, impresia că va leșina pe loc, apoi îl năpădi o senzație distinctă, ceva ce-i izvora din suflet. Era vorba de forța furiei oarbe. Nu avea de gând să piardă această partidă. Îl văzu pe Reeve ștergându-se pe față, încercând să-și reprime lacrimile, cu arma încă legănându-se înaintea lui. Rebus luă o carte greoaie și lovi cu ea peste mâna lui Reeve, făcând pistolul să zboare într-un morman de cărți.

Și atunci Reeve dispăru, împleticindu-se printre rafturi, doborându-le în urma lui. Rebus dădu fuga înapoi la masă și ceru ajutor prin telefon, cu ochii în patru după el. Întoarcerea lui Gordon Reeve. În încăpere domnea liniștea. El se așeză pe jos.

Deodată, ușa se deschise și William Anderson pătrunse înăuntru. Era îmbrăcat în negru, întruchiparea clișeistică a unui înger răzbunător. Rebus zâmbi.

— Cum dracu' m-ai găsit?

— Sunt pe urmele tale de ceva timp. Anderson se aplecă să examineze brațul lui Rebus. Am auzit împușcătura. Să înțeleg că l-ai găsit pe omul nostru?

— Încă e pe-aici pe undeva, neînarmat. Pistolul e acolo.

Anderson legă o batistă în jurul umărului lui Rebus.

— Ai nevoie de o ambulanță, John.

Dar Rebus era deja în picioare.

— Nu încă. Hai să terminăm treaba aici. Cum de nu te-am văzut urmărindu-mă?

Anderson își îngădui un surâs.

— Trebuie să fii un polițist foarte bun ca să-ți dai seama când te urmăresc *eu,* iar tu nu ești foarte bun, John. Ești doar bun, și-atât.

Se duseră îndărătul peretelui despărțitor și începură să avanseze cu băgare de seamă printre rafturi. Rebus luase arma de jos. Și-o înfipsese adânc în buzunar. Nu era nici urmă de Gordon Reeve.

— Uite.

Anderson arăta spre o ușă întredeschisă în fundul odăii. Porniră într-acolo, mergând și mai încet, iar Rebus o împinse. Îl întâmpină o scară abruptă de fier, slab luminată. Părea să coboare în spirală spre fundația bibliotecii. Nu puteai decât să cobori.

— Am auzit despre asta, cred, șopti Anderson, șoapta lui

reverberând în puțul adânc, în vreme ce coborau. Biblioteca a fost clădită pe locul vechiului Tribunal al șerifului, iar celulele care se găseau sub tribunal încă mai există. În ele sunt depozitate acum cărți vechi. Un labirint de celule și pasaje, întinzându-se pe sub oraș.

Pe măsură ce coborau, pereții cu tencuială netedă erau înlocuiți de zidărie antică. Rebus simțea miros de mucegai, un iz vechi și amar rămas dintr-o altă epocă.

— Ar putea fi oriunde, atunci.

Anderson ridică din umeri. Ajunseseră la baza scării. Se aflau într-un pasaj larg, fără nicio carte în jur. Dar din acel pasaj se deschideau firide – vechi celule, probabil – în care erau stivuite șiruri de volume. Nu păreau a fi puse într-o ordine anume. Erau doar volume vechi.

— Probabil că ar putea ieși de aici, șopti Anderson. Cred că există ieșiri prin actualul tribunal și prin Catedrala Saint Giles.

Rebus era uimit. Acolo se afla o bucată din vechiul Edinburgh, intactă, neatinsă.

— E incredibil, spuse el. Nu știam de existența acestui loc.

— Sunt și altele. Pe sub Consiliul Local se presupune că există străzi întregi din vechiul oraș peste care s-au construit cele noi. Străzi întregi, prăvălii, case, drumuri. Vechi de sute de ani.

Anderson clătină din cap, înțelegând, la fel ca Rebus, că nu puteai pune preț pe ceea ce știai: puteai da cu nasul de o realitate fără a o recunoaște ca atare.

Își croiră drum prin pasaj, bucuroși că existau becurile electrice slabe din tavan, verificând celulele pe rând, însă fără vreun succes.

— Cine este el, atunci? șopti Anderson.

— Un vechi prieten de-al meu, zise Rebus, simțindu-se puțin amețit.

I se părea că acolo jos oxigenul era destul de rarefiat. Transpira abundent. Știa că asta avea de-a face cu sângele pierdut și era conștient că n-ar fi trebuit să se afle acolo. Și totuși era inevitabil să se afle. Își aminti că erau lucruri pe care ar fi trebuit să le facă. Ar fi trebuit să afle de la paznic adresa lui Reeve și să trimită o mașină de poliție, în caz că Sammy se afla acolo. Acum era prea târziu.

— Uite-l!

Anderson îl zărise cu mult înaintea lor, ascuns într-o umbră atât de deasă, încât Rebus nu reuși să îi distingă silueta decât atunci când Reeve o rupse la fugă. Anderson fugi după el, iar Rebus, înghițind din greu, se strădui să țină pasul.

— Ai grijă, e periculos.

Rebus simți că îl lăsa vocea. Nu avea forță să strige. Dintr-odată, totul o luă razna. În față, îl văzu pe Anderson prinzându-l din urmă pe Reeve și îl văzu pe Reeve întorcându-se cu o lovitură de picior aproape perfectă, învățată cu atâția ani în urmă și niciodată uitată. Izbit, capul lui Anderson se duse într-o parte, iar el se lovi de perete.

Rebus căzuse în genunchi, gâfâind, nemaiputându-și focaliza bine privirea. Somn, avea nevoie de somn. Suprafața rece și vălurită îi părea comodă, la fel de comodă cum i s-ar fi părut cel mai bun pat din lume. Se clătină, gata să cadă. Reeve venea, parcă, în direcția lui, în timp ce Anderson se strecura de-a lungul peretelui. Încă învăluit în umbră, Reeve părea masiv acum, devenind tot mai mare cu fiecare pas, până când îl înghiți pe Rebus, iar Rebus îi văzu rânjetul întins de la o ureche la cealaltă.

— Acum tu, răcni Reeve. Acum e rândul tău.

Rebus știa că undeva deasupra lor traficul se mișca lejer pe podul George IV, că oamenii se întorceau probabil acasă în pas sprinten, unde îi aștepta o seară de stat în fața televizorului, în sânul familiei, în vreme ce el stătea îngenuncheat la picioarele acelui coșmar, un biet animal încolțit, la finalul urmăririi. Nu l-ar fi ajutat cu nimic să strige, nu l-ar fi ajutat să se împotrivească. Văzu ca prin ceață un Gordon Reeve aplecat înaintea lui, cu fața strivită bizar pe o parte. Rebus își aminti că reușise să îi spargă nasul.

Și Reeve își amintea. Se trase înapoi și ținti o lovitură cu piciorul spre bărbia lui John Rebus. Acesta izbuti să se ferească puțin, un instinct încă era activ în el, și șutul îl nimeri în obraz, trântindu-l pe o parte. Zăcea ghemuit, încercând să se protejeze, când îl auzi pe Reeve râzând și îi privi mâinile care i se strânseră în jurul gâtului. Se gândi la femeia în jurul gâtului căreia se strânseseră propriile lui mâini. Așa se făcea dreptate, deci. Așa să fie. Și atunci se gândi la Sammy, la Gill, la Anderson și la fiul ucis al lui Anderson, la toate fetele acelea, moarte și ele. Nu, nu îl putea lăsa pe Gordon Reeve se câștige. Nu ar fi fost drept. Nu ar fi fost corect. Simți că i se umflă limba și i se bulbucă ochii de efort. Vârî anevoie mâna în buzunar, chiar în timp ce Gordon Reeve îi șoptea:

— Te bucuri că s-a terminat, așa-i, John? Ești de-a dreptul ușurat.

Și-atunci o altă explozie umplu pasajul, rănindu-i lui Rebus urechile. Reculul îi făcu mâna și brațul să vibreze, și simți din nou mirosul dulceag, ceva asemănător cu mirosul merelor glasate. Surprins, Reeve încremeni o secundă, după care se îndoi ca o foaie de hârtie și se prăbuși peste Rebus, sufocându-l. Fără să se poată mișca, Rebus decise atunci că putea adormi în siguranță…

Epilog

Sparseră ușa micului bungalou al lui Ian Knott, o casă mică de suburbie liniștită, chiar sub ochii vecinilor curioși, și o găsiră acolo pe Samantha Rebus, îngrozită, legată de un pat, cu gura acoperită cu bandă adezivă, în tovărășia pozelor fetelor moarte. Totul intră pe un făgaș cât se poate de profesionist după aceea, când Samantha fu scoasă, plângând, din casă. Aleea era ferită de bungaloul vecin printr-un gard-viu înalt, astfel încât nimeni nu îl văzuse pe Reeve venind și plecând. Era un om liniștit, spuneau vecinii. Se mutase acolo cu șapte ani în urmă, pe când începuse să lucreze ca bibliotecar.

Pe Jim Stevens îl mulțumi felul în care se rezolvase cazul. Avu ce relata o săptămână întreagă. Dar cum se putuse înșela așa de tare în privința lui John Rebus? Asta nu reușea nicicum să priceapă. Totuși, chiar și povestea traficului de droguri se încheiase, iar Michael Rebus avea să ajungă la închisoare. Nu încăpea nicio îndoială despre asta.

Ziariștii londonezi veniră să caute o versiune proprie a celor petrecute. Stevens întâlni un jurnalist la barul Hotelului Caledonian. Individul încerca să cumpere povestea Samanthei Rebus. Își netezi buzunarul, asigurându-l pe Jim Stevens că avea la el carnetul de cecuri al editorului său. Stevens avea impresia că totul era doar o parte din ceva mult mai amplu. Nu doar că presa putea crea realitatea și apoi își putea modifica creația după bunul ei plac. Mai era ceva dincolo de toate astea, ceva diferit de obișnuitele mizerii și scandaluri, ceva mult mai ambiguu. Nu îi plăcea deloc și nu îi plăcea ce făcuse asta din el. Discută cu jurnalistul londonez despre concepte vagi precum dreptate, încredere și echilibru. Discutară ore în șir, bând whisky și bere, însă nedumeririle nu se clarificară. Edinburgh i se revelase lui Jim Stevens așa cum nu o făcuse niciodată înainte, ghemuit la umbra Castelului, ascunzându-se de ceva. Tot ce vedeau turiștii erau umbrele istoriei, în vreme ce orașul în sine era cu totul altceva. Nu îi plăcea asta, nu îi plăcea meseria pe care o practica și nu îi plăcea programul de lucru. Ofertele venite de la Londra erau încă valabile. Se agăță de paiul cel mai mare și se lăsă purtat de curent spre sud.

Mulțumiri

Pe parcursul scrierii acestui roman am beneficiat de sprijinul celor de la Departamentul de Criminalistică Leith din Edinburgh, care, confruntați cu numeroasele mele întrebări și cu neștiința mea în materie de procedură polițienească, au dat dovadă de răbdare. Și, chiar dacă aceasta este o operă de ficțiune, având toate defectele aferente, m-am folosit, când am strâns informații despre Serviciul Aerian Special, de excelenta carte a lui Tony Geraghty, *Who Dares Wins* (Fontana, 1983).

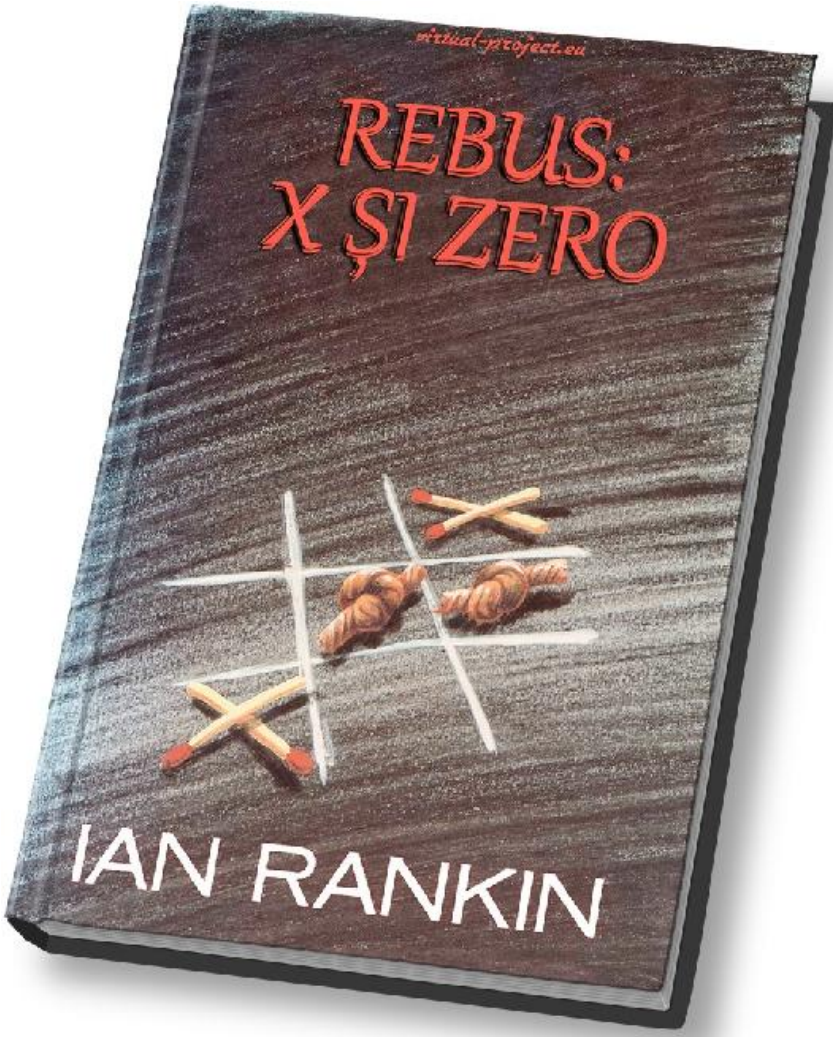
virtual-project.eu
REBUS:
X ŞI ZERO
IAN RANKIN

virtual-project.eu

{1} Joc fonetic între *„naughts* and crosses”, jocul de X și 0, și „Knots and Crosses”, în traducere „noduri și cruciulițe”, titlul original al romanului de față (n.t.).
{2} Special Air Service, regiment al armatei britanice care a servit drept model pentru constituirea multor altor forțe militare speciale ale armatelor din diferite țări (n.r.).
{3} Acronim pentru „modus operandi” (lat.), modul de operare al criminalilor (n.t.).
{4} Vezi explicația autorului din *Introducere* (n.r.).
{5} Vezi explicația autorului din Introducere (n.r.).
{6} Veche unitate de măsură pentru volum, echivalentă cu un sfert de pintă (0, 57 litri, în Anglia) (n.r.).
{7} Câine despre care se spune că ar fi păzit, timp de treisprezece ani, mormântul stăpânului său (n.r.).
{8} Adepți ai unei mișcări care a jucat un rol important în istoria Scoției (n.r.).
{9} *Exerciții de lectură și reacții exegetice condiționate* (n.t.).
{10} Cititor (n.t.).
{11} Actul IV, Scena 1, Shakespeare, *Opere complete*, vol. 7, trad. de Mihnea Gheorghiu (n.t.).
{12} *Gordian reef (*în engl. în original).
{13} semănare fonetică, intraductibilă: „Knots and crosses” (noduri și cruci) și numele jocului de X și 0, „Noughts and crosses” (n.t.).
{14} Deal artificial, situat în centrul orașului Edinburgh (n.r.).
{15} Joc fonetic între „Gordian Knott”, nod gordian, și „Ian Knott” (n.t.).

Table of Contents

INTRODUCERE
PROLOG
1.
2.
PARTEA I
1.
2.
3.
4.
5.
6.
PARTEA A II-A
7.
8.
9.
10.
11.
12.
PARTEA A III-A
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
PARTEA A IV-A
22.
PARTEA A V-A
23.
24.
25.
26.
27.
Epilog